Իրինա Մամիկոնովա

ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐԱՖՐԱԶՆԵՐ

երկու դաշնամուրի համար

Ирина Мамиконова

ПЕРЕЛОЖЕНИЯ И ПАРАФРАЗЫ

для двух фортепиано

Irina Mamikonova

ARRANGEMENTS AND PARAPHRASES

for Two Pianos

կոմիտաս
հրատարակչություն

Ирина Мамиконова

ПЕРЕЛОЖЕНИЯ И ПАРАФРАЗЫ

для двух фортепиано

Irina Mamikonova

ARRANGEMENTS AND PARAPHRASES

for Two Pianos

«Комитас» «Komitas»
«Эдит Принт» «Edit Print»
Ереван Yerevan
2024

Իրինա Մամիկոնովա

ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ
ԵՎ
ՊԱՐԱՖՐԱԶՆԵՐ

երկու դաշնամուրի համար

«Կոմիտաս» «Էդիթ Պրինտ»
Երևան
2024

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31
Մ 223

Երաշխավորված է հրատարակման Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ընդհանուր դաշնամուրի ամբիոնի կողմից

Рекомендовано к изданию кафедрой общего фортепиано Ереванской государственной консерватории имени Комитаса

Recommended for publication by the General Piano Department of the Yerevan Komitas State Conservatory

Խմբագիր՝ ***Արթուր Ավանեսով***

Редактор ***Артур Аванесов***

Editor ***Artur Avanesov***

Մամիկոնովա Իրինա
Մ 223 Փոխադրումներ և պարաֆրազներ երկու դաշնամուրի համար / Ի. Մամիկոնովա.-Եր.: Էդիթ Պրինտ, 2024.- 112 էջ:

Ժողովածուն ներառում է տարբեր տարիներին կատարված փոխադրություններ և պարաֆրազներ, որոնք կարող են հետաքրքրել ինչպես սովորողներին, այնպես էլ պրոֆեսիոնալ կատարողներին: Պարունակելով բարդության տարբեր աստիճանների ստեղծագործություններ՝ այն կարող է ամբողջությամբ կամ մասամբ տեղ զբաղեցնել նաև մանկավարժական նվագացանկում:

Данный сборник включает в себя переложения и парафразы, выполненные в разные годы, которые могут заинтересовать как учащихся, так и концертных исполнителей. Содержа произведения разных степеней сложности, сборник может полностью или частично занять место и в педагогическом репертуаре.

This collection includes arrangements and paraphrases created within several decades, which may attract the attention of students and concert performers alike. Featuring different levels of difficulty, it may be fully or partially included in the pedagogical repertoire.

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31

ISMN 979-0-69380-394-1

© Մամիկոնովա Ի., Мамиконова И., Mamikonova I., 2024
© «Էդիթ Պրինտ» հրատարակչություն,
Издательство «Эдит Принт»,
«Edit Print» Publishing House, 2024

ԽՄԲԱԳՐԻ ԿՈՂՄԻՑ

Դաշնամուրային զուգանվագը երաժշտական անսամբլի հետաքրքրագույն և առավել տարածված տեսակներից է: Տեմբրի միօրինակությունը և կատարողական խնդիրների նմանությունը բազմաթիվ հնարավորություններ են բացում, դրանց հետ էլ՝ ստեղծագործական հետաքրքիր պրոբլեմներ, այդ թվում՝ կատարման սինխրոնությունը, հպման համանմանությունը, դինամիկ ուրվագծվածությունը, երաժշտական տեքստի բազմաձայն հյուսվածքում կողմնորոշվելու կարողությունը, անցումների սահունությունը և այլն: Չնայած նվագացանկի՝ ինչպես բնօրինակ ստեղծագործությունների, այնպես էլ տարբեր տեսակի փոխադրությունների և մշակումների առատությանը, մշտապես կա նոր նվագացանկի ստեղծման կարիք, որն էլ կյանքի է կոչում հայ և օտարազգի հեղինակների բազում աշխատանքներ:

Տվյալ ժողովածուն ներառում է տարբեր տարիներին (սկսած 1990-ականներից) կատարված փոխադրություններ և պարաֆրազներ: Դրանց հեղինակը՝ Երևանի Կոմիտասի անվ. պետական կոնսերվատորիայի Ընդհանուր դաշնամուրի ամբիոնի դոցենտ Իրինա Մամիկոնովան, երկար տարիներ աշխատել է ուսանողների հետ, ուստի ծանոթ է նրանց հետաքրքրություններին, կարողություններին և կարիքներին:

Ժողովածուի առաջին կեսը պարունակում է հայ կոմպոզիտորների ստեղծագործություններ՝ Ա. Սպենդիարյանի նվագախմբային մանրանվագների («Օրորոցային» և «Մենուետ»), ինչպես նաև Գ. Հախինյանի «Սայաթ-Նովա» (1963) մեծակերտ եռամաս կանտատի փոխադրություններ: Հատուկ ուշադրության է արժանի այն փաստը, որ Սպենդիարյանի երաժշտության փոխադրությունները կատարված են անմիջապես պարտիտուրներից, իսկ Հախինյանի երաժշտությունը, որը համեմատաբար քիչ է հայտնի ժամանակակից կատարողներին, ներառում է ինչպես նվագախմբի, այնպես էլ երգչախմբի և մեներգչի բաժինները, որոնց դաշնամուրային փոխադրությունը բազմաթիվ նոր խնդիրներ էր առաջադրում: Դրանց լուծումը պահանջում էր յուրօրինակ, ստեղծագործական մոտեցում:

Ժողովածուի երկրորդ կեսում ներկայացված են ամերիկացի կոմպոզիտորների ստեղծագործություններ, որոնք, թեև կարող են դասվել այսպես կոչված «թեթև» երաժշտությանը, այնուամենայնիվ ոչ պակաս մտածվածություն են պահանջում և փոխադրությունների հեղինակին հնարների ընտրության և

տեխնիկական իրագործման եական հնարավորություններ տրամադրում: Սքոթ Ջոփլինի երկու ռեգթայմները ("Maple Leaf Rag" և "The Entertainer") փոխադրվել են դաշնամուրային քնօրինակից՝ որոշ չափով պարզեցնելով անհատական կատարման տեխնիկական բարդությունները, սակայն հարստացնելով ընդհանուր հնչողությունը և սրացնելով դինամիկ կոնտրաստները: Ջազային հայտնի կոմպոզիտոր Ռ. Ռոջերսի թեմայով ռուս դաշնակահար Վ. Գրոխովսկու ազատ պարաֆրազի փոխադրությունը նույնպես մենանվագ դաշնամուրի տարբերակից է կատարվել:

Ժողովածուն ամփոփող վերջին ստեղծագործությունը «Սև աչքեր» ռուսական ռոմանսի թեմայով պարաֆրազ է: Ֆլորիան Հերմանի վալսի թեմայով մեղեդին, որը տարածվել է Ֆ. Շալյապինի կատարման շնորհիվ, քաջ ծանոթ է ունկնդրին: Վարիացիաների ձևով լայնածավալ պարաֆրազը իրականացվել է դաշնակահար Աշոտ Մուրադյանի հետ համատեղ: Դաշնամուրային դուետ կազմելով՝ Ի. Մամիկոնովան և Ա. Մուրադյանը պլանավորում էին պարաֆրազների շարք ստեղծել աշխարհի տարբեր ժողովուրդների երգերի և պարերի թեմաներով: Ցավոք, Ա. Մուրադյանի անժամանակ վախճանը խոչընդոտեց այդ մտահղացման իրագործմանը:

Սույն ժողովածուում ներառված փոխադրություններն ու պարաֆրազները կարող են հետաքրքրել ինչպես սովորողներին, այնպես էլ պրոֆեսիոնալ կատարողներին: Պարունակելով բարդության տարբեր աստիճանների ստեղծագործություններ՝ այն կարող է ամբողջությամբ կամ մասամբ տեղ զբաղեցնել նաև մանկավարժական նվագացանկում:

Արթուր Ավանեսով, արվ. թեկն.

ОТ РЕДАКТОРА

Фортепианный дуэт – одна из интереснейших и наиболее распространенных разновидностей музыкального ансамбля. Однородность тембра и схожесть технических задач, стоящих перед исполнителями, раскрывает множество возможностей, а вместе с ними и увлекательных творческих проблем, среди которых – синхронность исполнения, родство туше, динамическая рельефность, умение ориентироваться в полифонической ткани музыкального текста, гладкость переходов и т. д. Несмотря на обширность репертуара – как оригинального, так и всякого рода переложений и обработок, потребность в новом репертуаре никогда

не угасала, призывая к жизни многочисленные работы отечественных и зарубежных авторов.

Данный сборник включает в себя переложения и парафразы, выполненные в разные годы, начиная с 1990-ых. Автор – Ирина Мамиконова, доцент кафедры общего фортепиано Ереванской государственной консерватории им. Комитаса, долгие годы проработав со студентами, знакома с их интересами, возможностями и потребностями. На их основе и составлен сборник.

Первая половина сборника включает музыку армянских композиторов – переложения оркестровых миниатюр А. Спендиаряна ("Колыбельная" и "Менуэт"), а также монументальной трехчастной кантаты Г. Ахиняна "Саят-Нова" (1963). Заслуживает отдельного упоминания то, что переложения музыки Спендиаряна выполнены напрямую с партитур, а музыка Ахиняна, относительно малознакомая современным исполнителям, включает как оркестровую, так и хоровую и сольную вокальную партию, фортепианное переложение которых ставило перед автором множество новых задач. Их решение требовало нестандартного, творческого подхода.

Во второй половине сборника представлены произведения американских авторов, принадлежащие к т.н. "легкой" музыке, однако тем не менее требующих столь же вдумчивого отношения и открывающих перед автором переложений существенные возможности в плане отбора приемов и технического претворения. Два регтайма Скотта Джоплина ("Maple Leaf Rag" и "The Entertainer") переложены с фортепианного оригинала, несколько упрощая технические сложности индивидуального исполнения, однако тем самым обогащая общую звучность и обостряя фактурные контрасты. Переложение свободной парафразы русского пианиста В. Гроховского на тему известного джазового композитора Р. Роджерса также выполнено с сольной фортепианной версии.

Последнее произведение, включенное в сборник – парафраза на тему русского романса "Очи черные". Романс на мелодию вальса Флориана Германа, популяризированный Ф. Шаляпиным, широко знаком слушателям. Развернутая парафраза, выполненная в форме вариаций, осуществлена совместно с пианистом Ашотом Мурадяном. Сформировав фортепианный дуэт, И. Мамиконова и А. Мурадян планировали создать цикл парафраз на темы песен и танцев разных народов мира. К сожалению, преждевременный уход из жизни А. Мурадяна оставил этот замысел не осуществленным.

Переложения и парафразы, включенные в настоящий сборник, могут заинтересовать как учащихся, так и концертных исполнителей. Содержа произведения разных степеней сложности, сборник может полностью или частично занять место и в педагогическом репертуаре.

Артур Аванесов, канд. иск.

EDITOR'S FOREWORD

Piano duo is among the most interesting and widespread species of chamber music. The similarity of timbre and techniques opens many possibilities, but also poses exciting challenges, such as synchronous performance, similarity of touch, dynamic differentiation, determining priorities in the polyphonic texture, smoothness of transitions, etc. Despite the vastness of the piano duo repertoire, which includes original compositions as well as different arrangements and paraphrases, the need for new repertoire is always present, calling to life multiple works by local and foreign authors.

This collection includes arrangements and paraphrases created within several decades, starting from the 1990-ies. The author, Yerevan Komitas State Conservatory docent Irina Mamikonova, owing to her experience of teaching piano to non-pianists, is well familiar with the students' interests, capabilities, and needs.

The first half of the collection includes works by Armenian composers – arrangements of A. Spendiaryan's orchestral miniatures (*Lullaby* and *Minuet*), as well as G. Hakhinyan's monumental three-movement cantata *Sayat-Nova* (1963). It is worth noting that the arrangements of Spendiaryan's music are realized directly from the orchestral score. On the other hand, Hakhinyan's music, which is relatively unfamiliar to ~~the~~ modern performers, contains both orchestral and choral, as well as solo vocal parts, thus posing multiple new challenges to the arranger and demanding non-standard creative solutions.

In the second half of the collection, works by American composers ~~belonging to the genre~~ of so-called "popular" music are included. However, they, too, require out-of-the-box problem solving and offer considerable opportunities of choice and technical realization. Two ragtime pieces by Scott Joplin (*Maple Leaf Rag* and *The Entertainer*) are arranged from the original piano versions. Likewise, the arrangement of Russian pianist V. Grokhovsky's free paraphrase of a jazz song by R. Rodgers uses the piano version as the original.

The closing piece of this collection is a paraphrase on the theme of the famous Russian romance *Dark Eyes*. Based on the melody of a Florian Hermann waltz and widely popularized by the singer F. Shalyapin, this song is well-known worldwide. The variation-form well-elaborated paraphrase is created in collaboration with the pianist Ashot Muradyan. Having formed a piano duo, Mamikonova and Muradyan planned to create a cycle of paraphrases of songs and dances of different nations. Unfortunately, Muradyan's untimely passing has left these plans unrealized.

The arrangements and paraphrases included in this collection may attract the attention of students and concert performers alike. Featuring different levels of difficulty, it may be fully or partially included in the pedagogical repertoire.

Artur Avanesov, Dr. of Arts

Օրորոցային

Колыбельная

Lullaby

Փոխադրումը՝ *Ի. Մամիկոնովայի*
Переложение *И. Мамиконовой*
Arranged by *I. Mamikonova*

Ա. Սպենդիարյան
А. Спендиарян
A. Spendiaryan
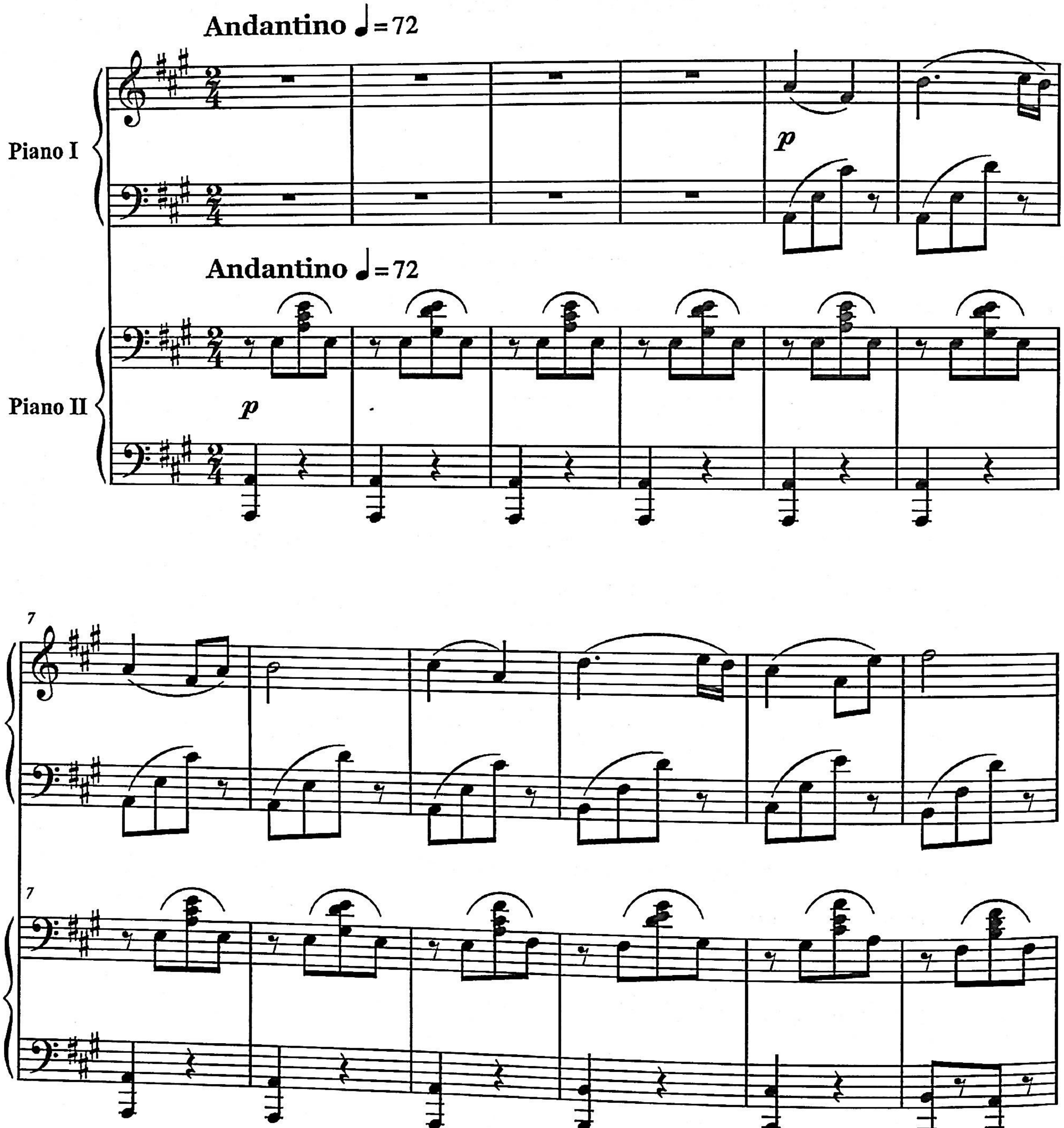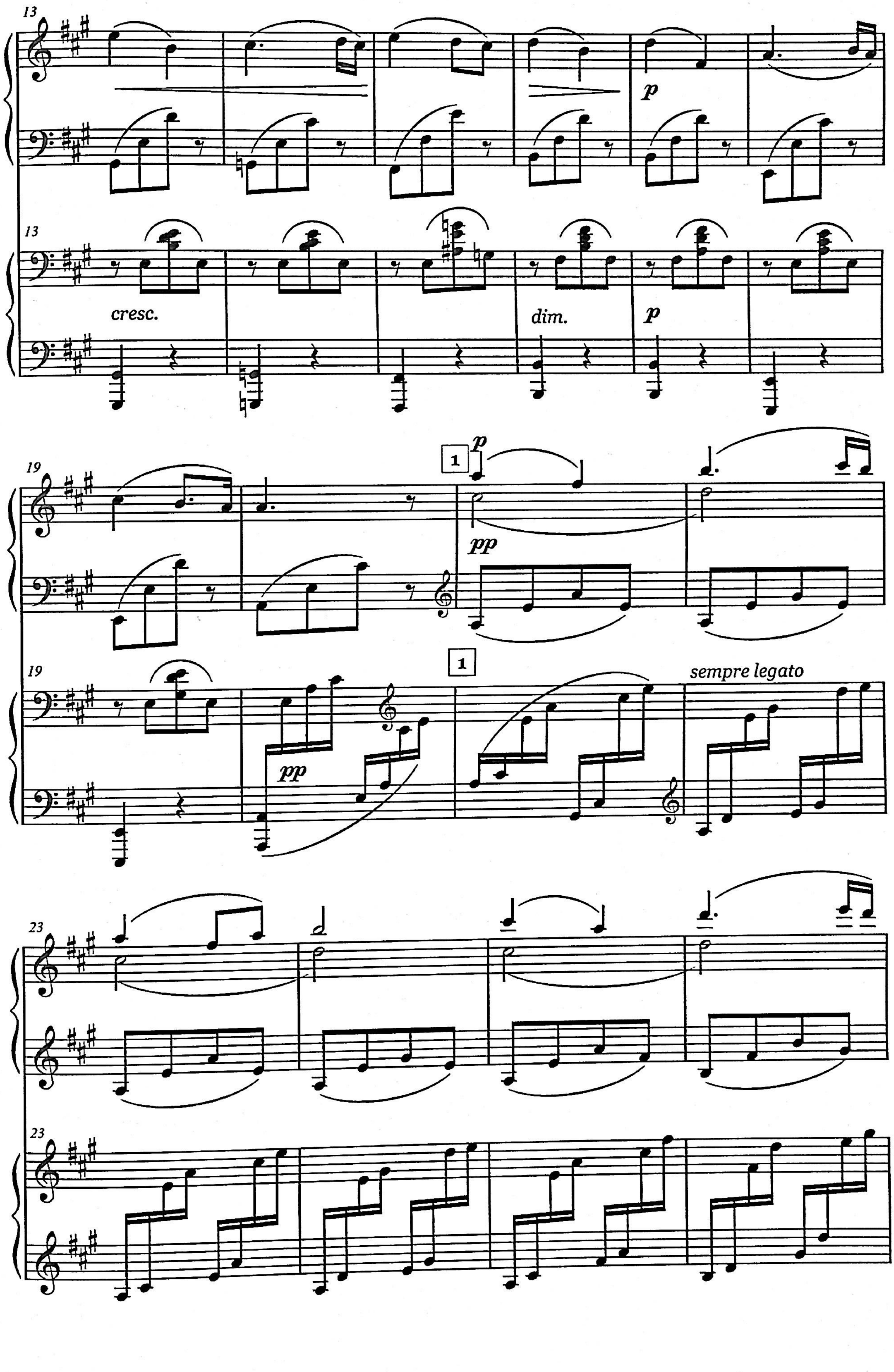
13
p
13
cresc.
dim.
p
19
1
p
pp
19
1
sempre legato
pp
23
23
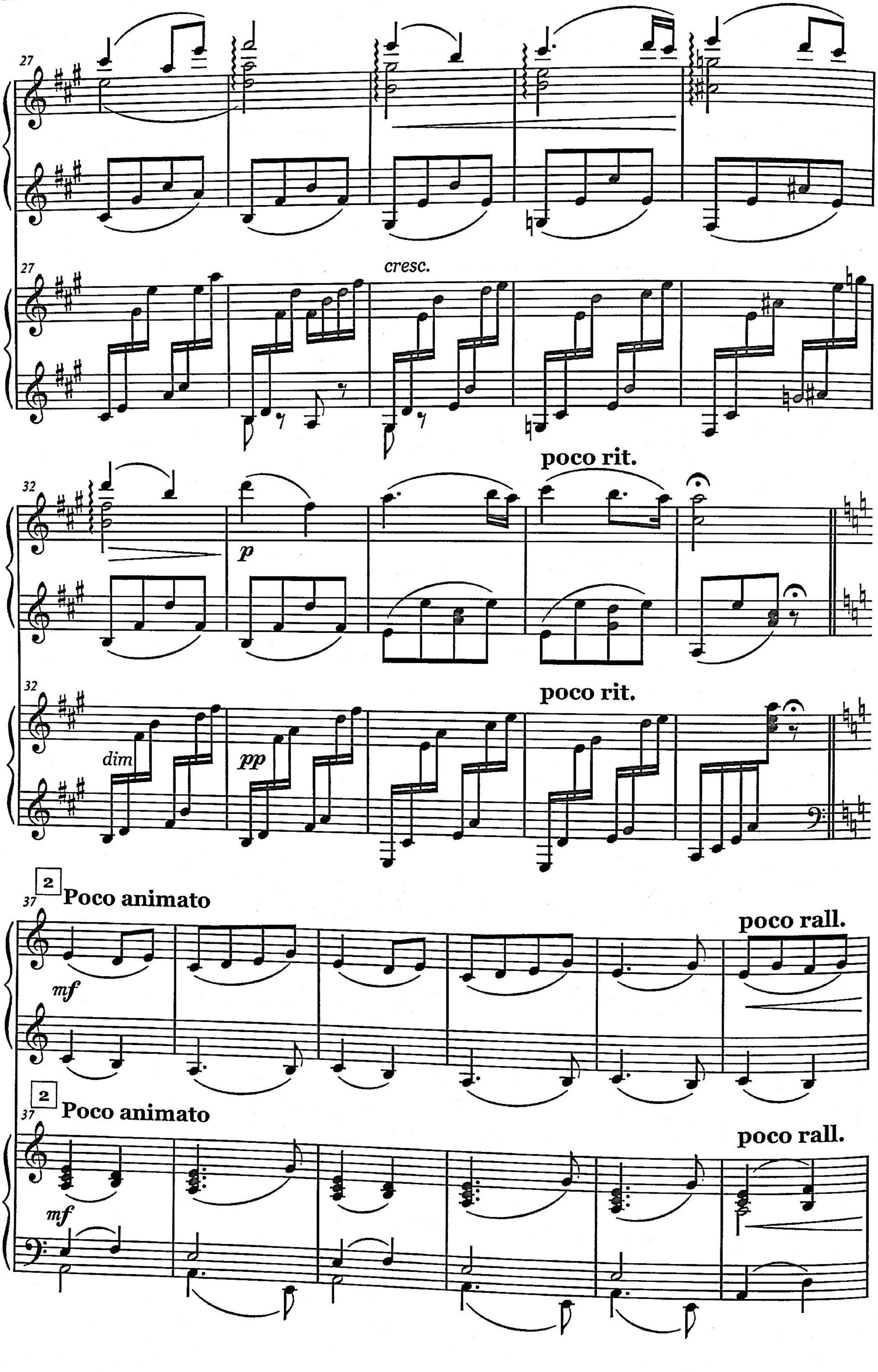
27
cresc.
32
poco rit.
dim
p
pp
2
37
Poco animato
mf
poco rall.

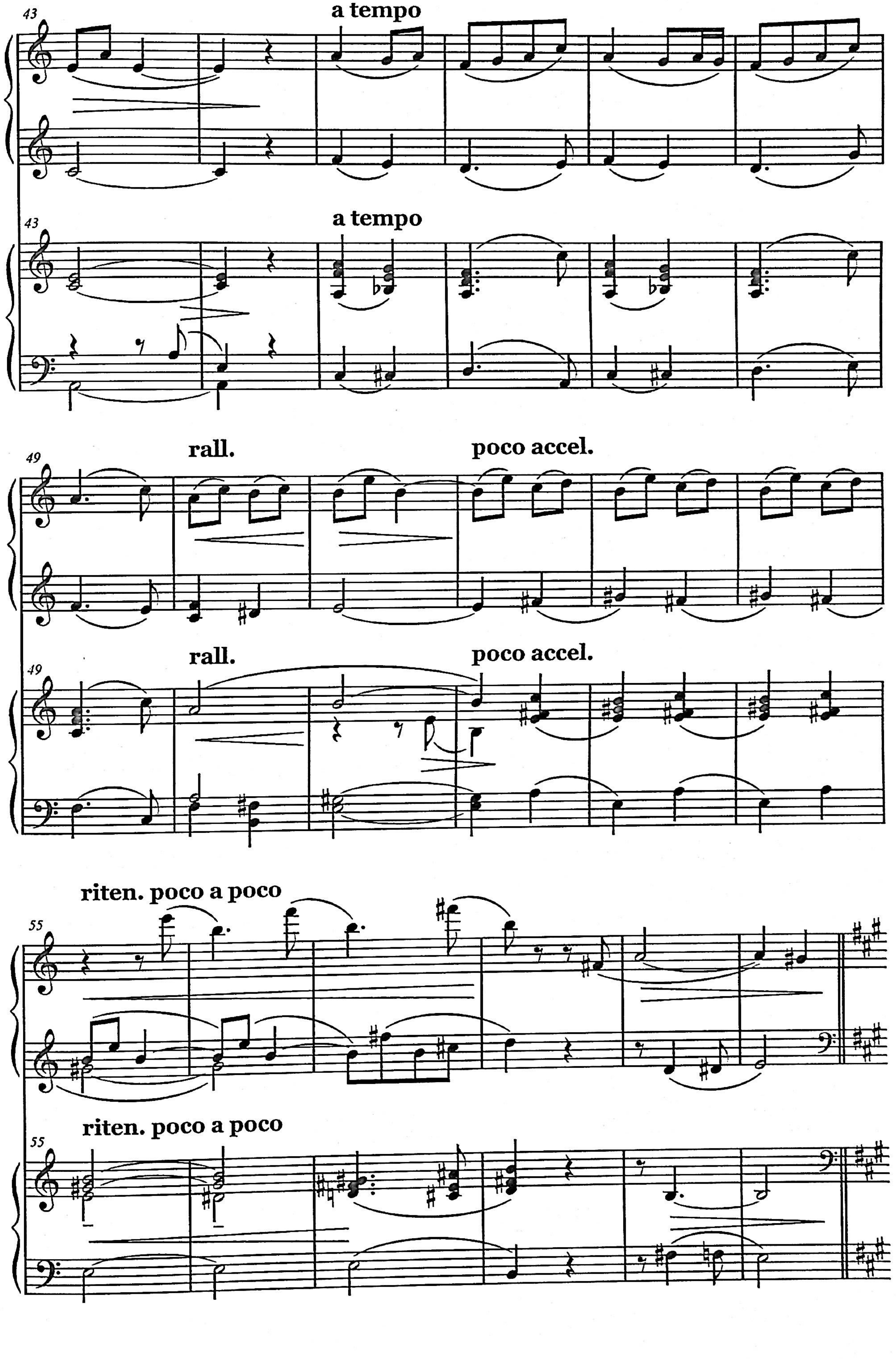
43
a tempo
43
a tempo
49
rall.
poco accel.
49
rall.
poco accel.
riten. poco a poco
55
riten. poco a poco
55
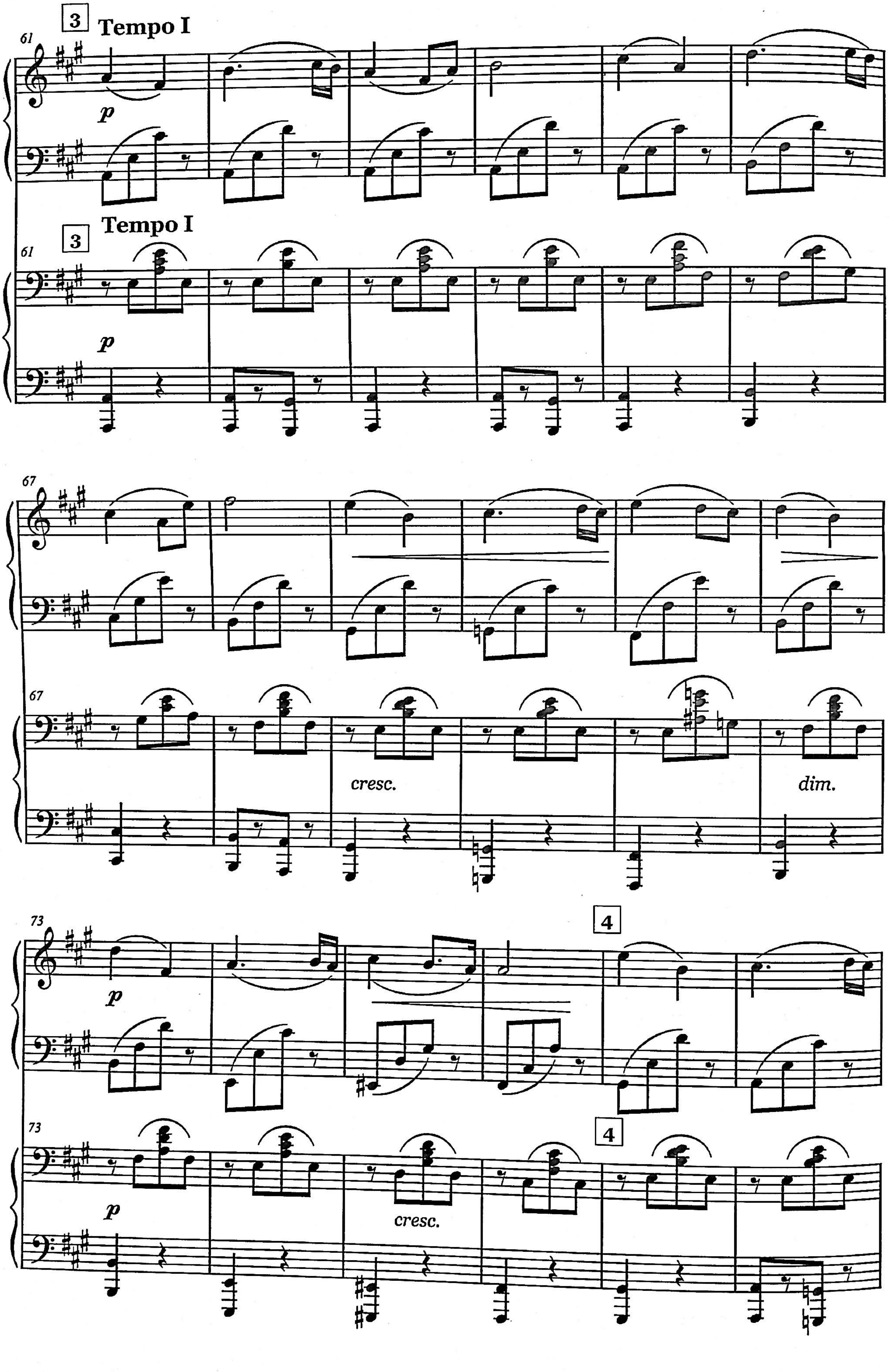
3
Tempo I
61
p
3
Tempo I
61
p
67
67
cresc.
dim.
73
4
p
73
4
p
cresc.

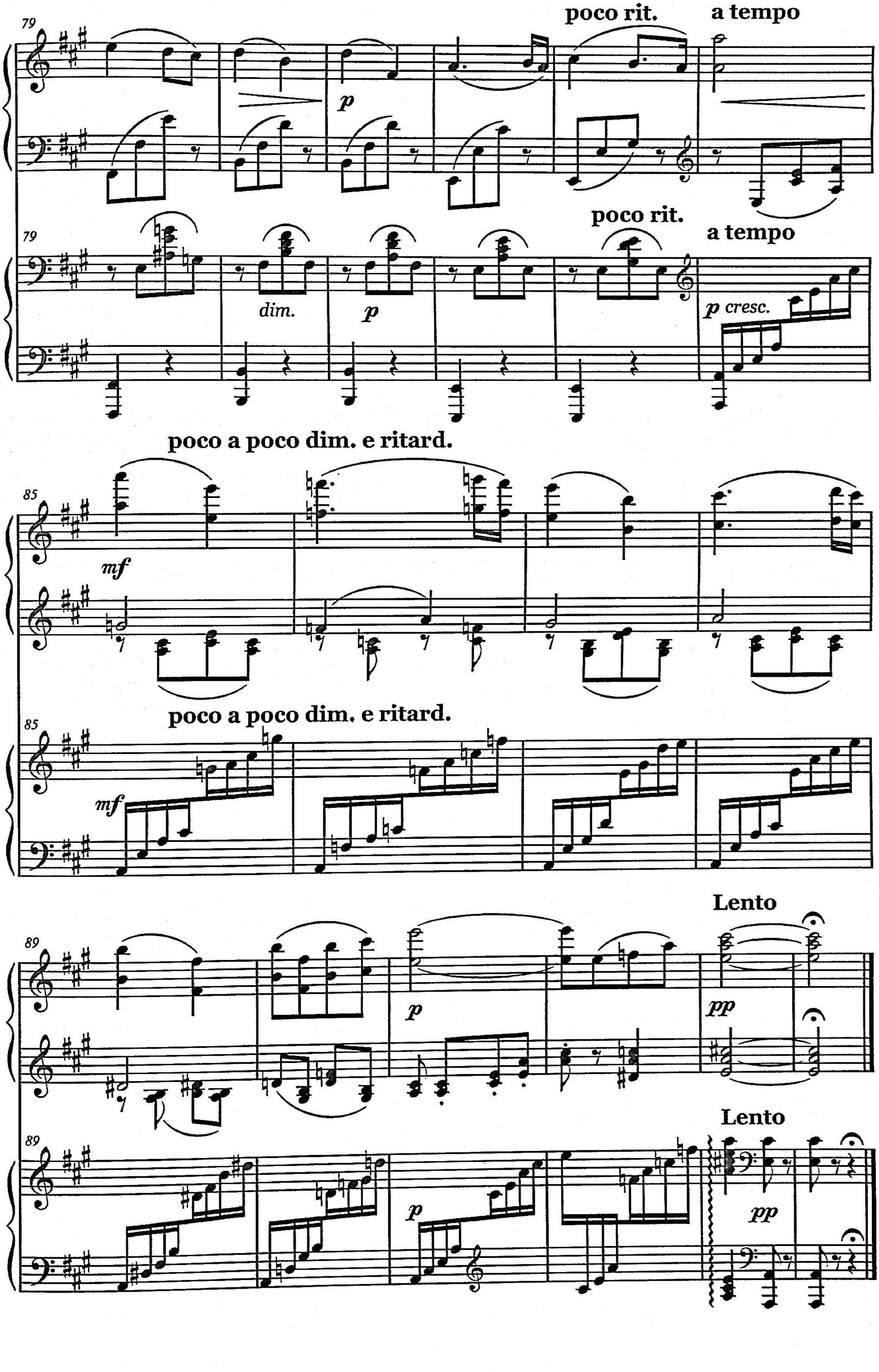
79
poco rit.
a tempo
p
79
poco rit.
a tempo
dim.
p
p cresc.
poco a poco dim. e ritard.
85
mf
85
poco a poco dim. e ritard.
mf
89
Lento
p
pp
89
Lento
p
pp

Մենուետ

Менуэт Minuet

Փոխադրումը՝ *Ի. Մամիկոնովայի*
Переложение *И. Мамиконовой*
Arranged by *I. Mamikonova*

Ա. Սպենդիարյան
А. Спендиарян
A. Spendiaryan
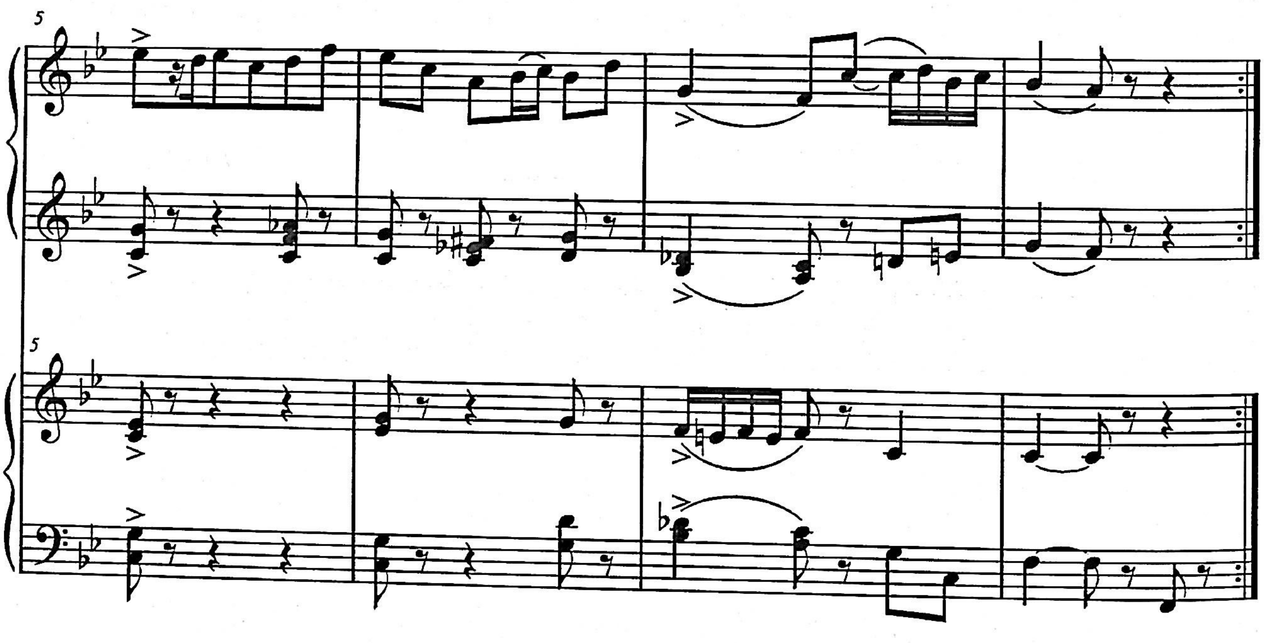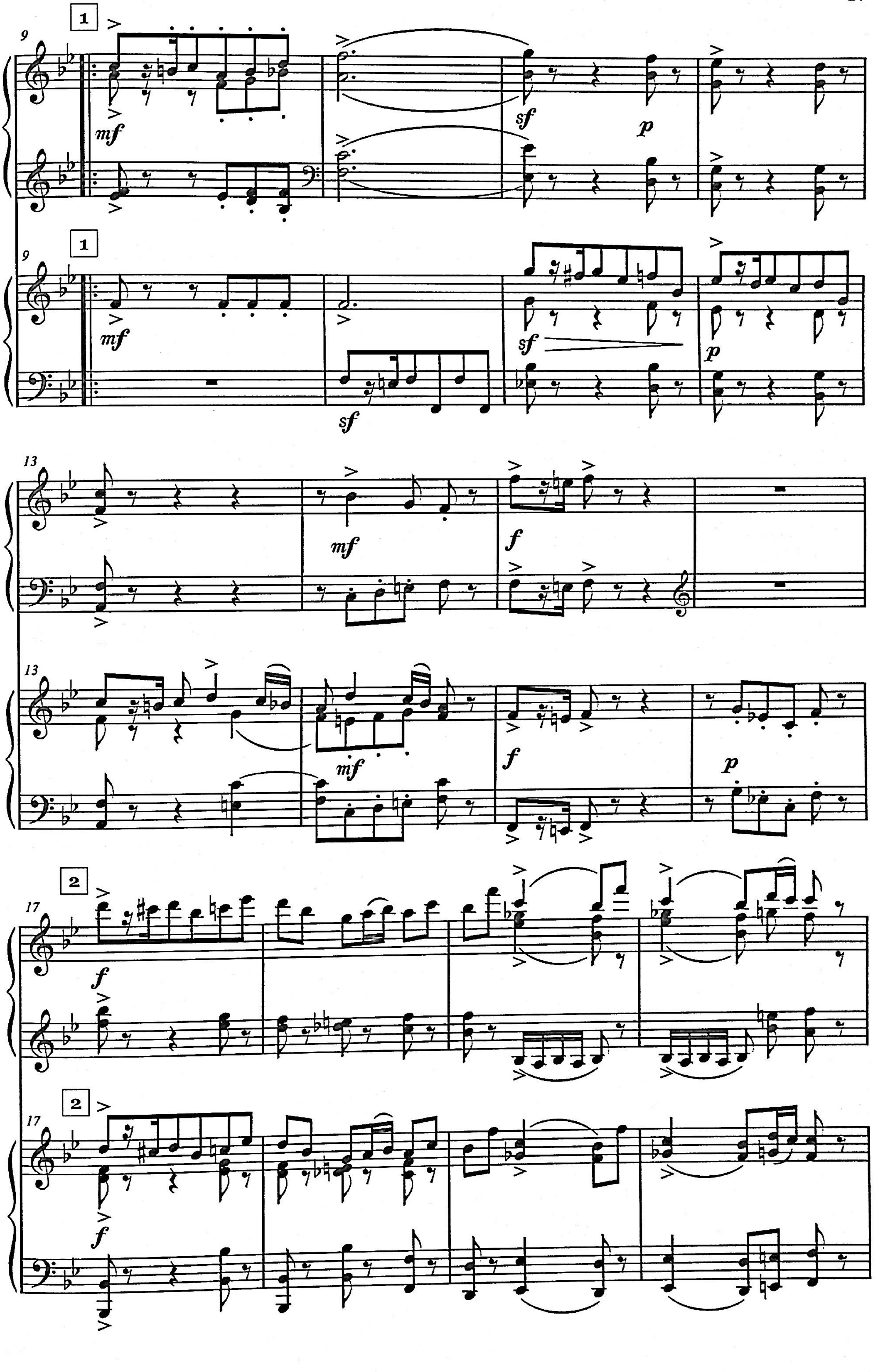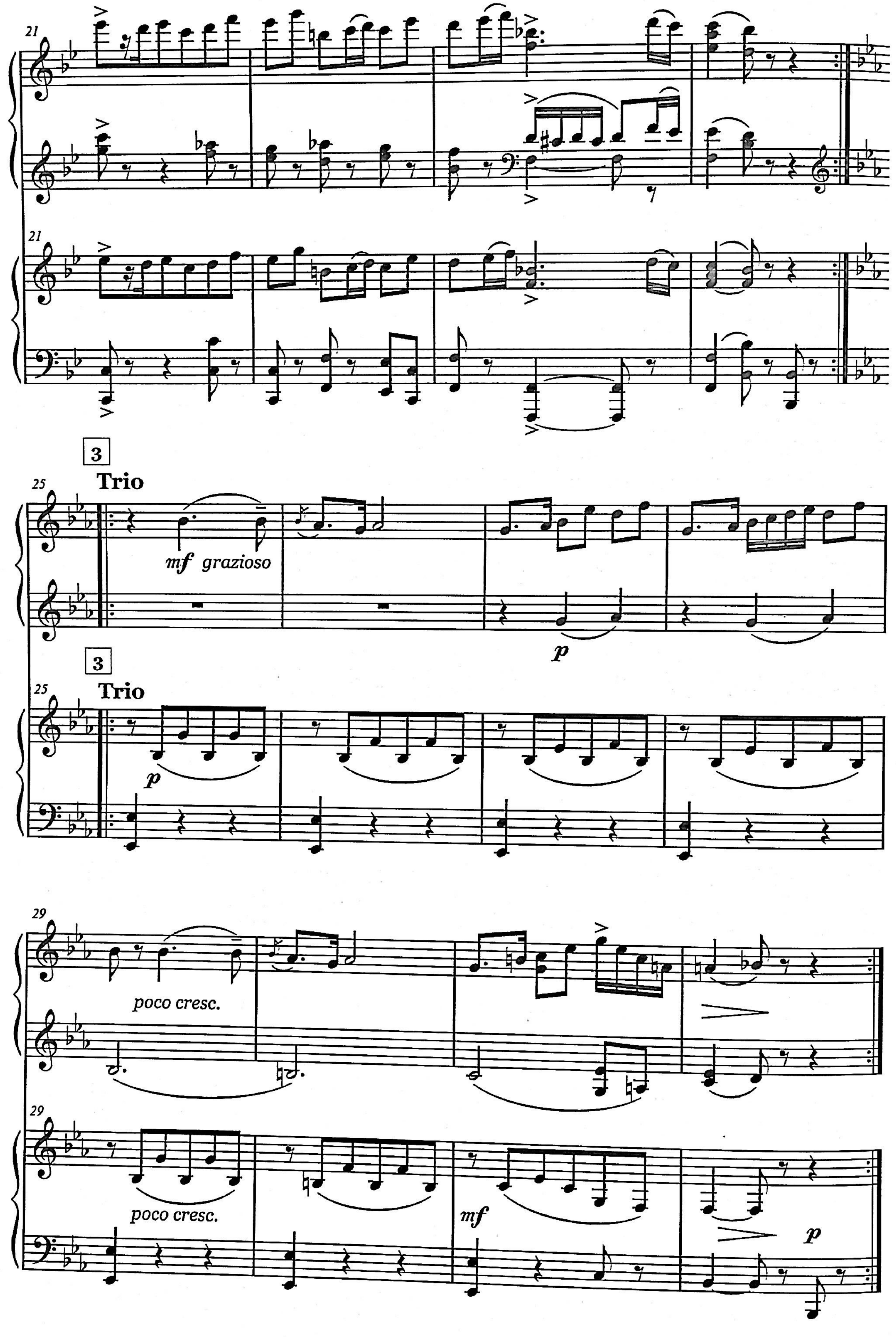
21
21
3
25
Trio
mf grazioso
p
3
25
Trio
p
29
poco cresc.
29
poco cresc.
mf
p
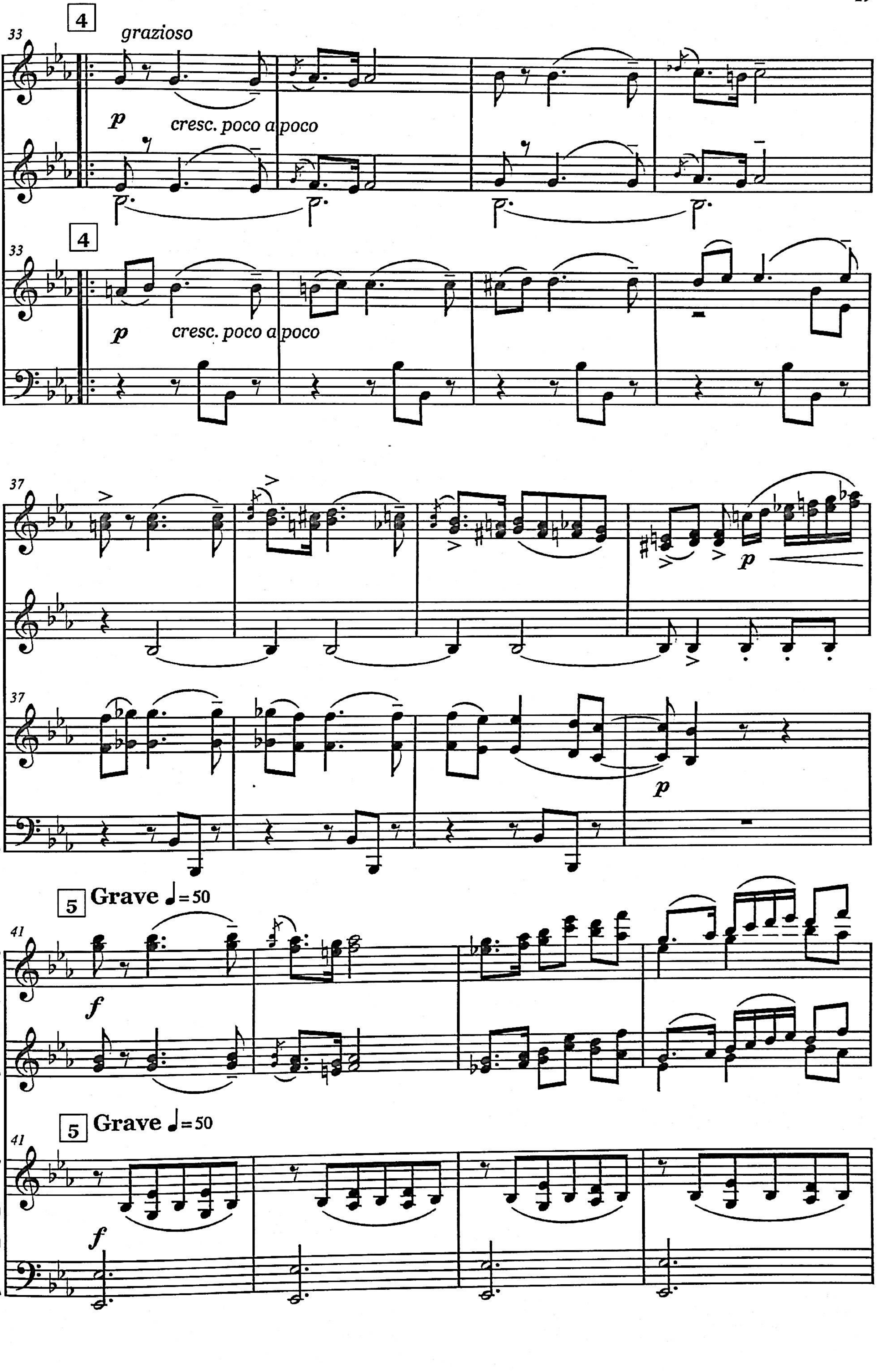
4
grazioso
p
cresc. poco a poco
Grave ♩=50
5
f
p
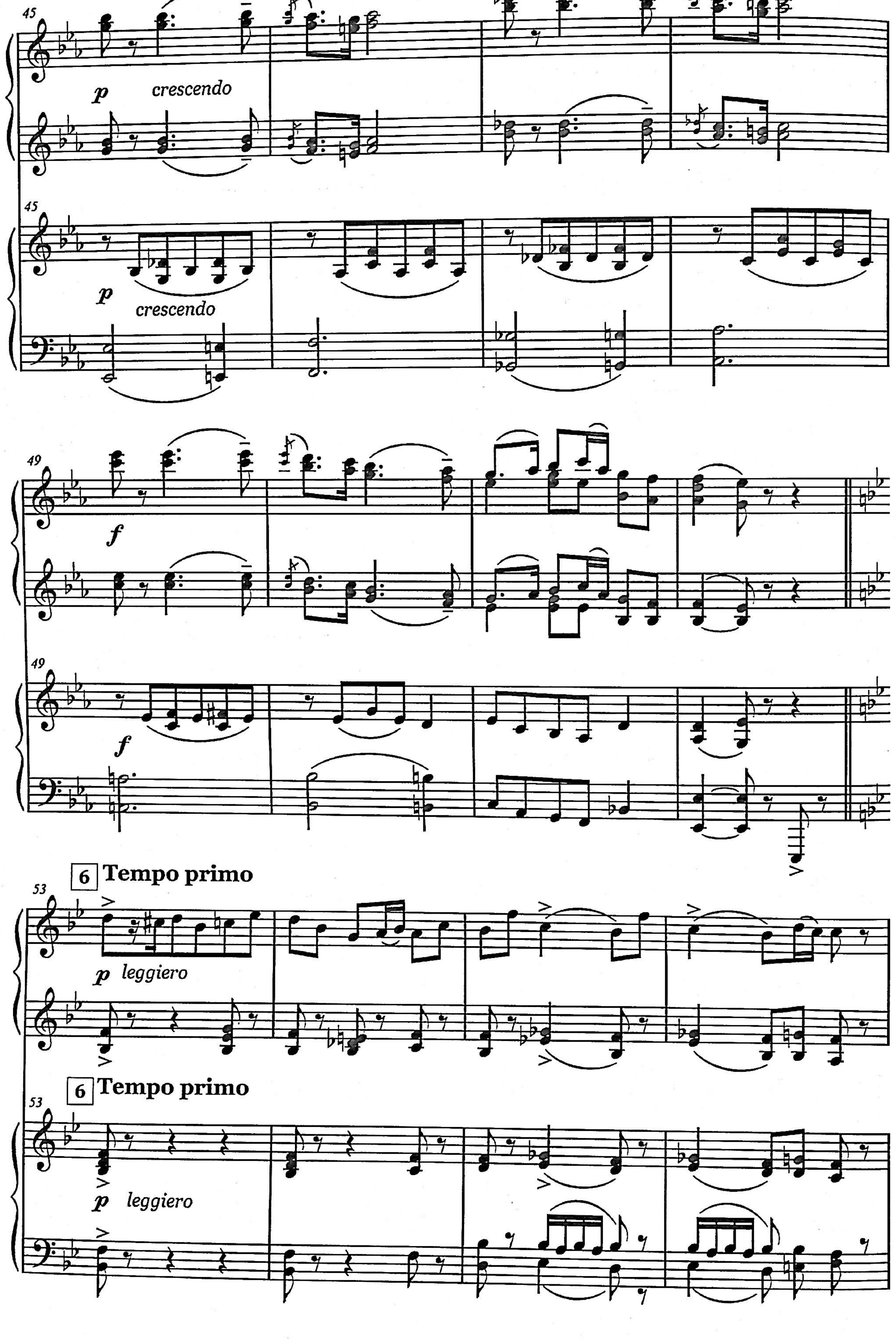
45
p
crescendo
45
p
crescendo
49
f
49
f
6 Tempo primo
53
p leggiero
6 Tempo primo
53
p leggiero
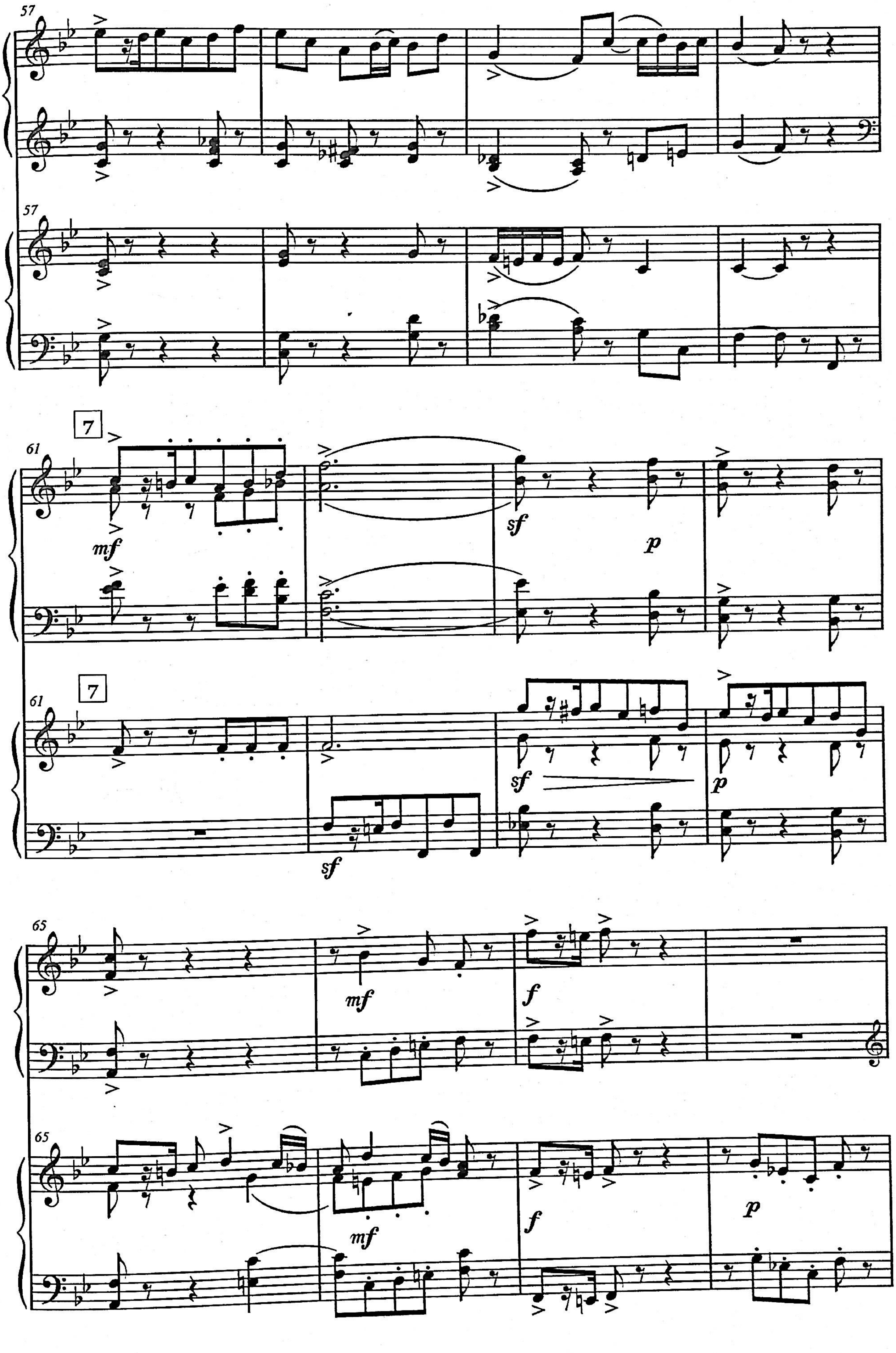
7
mf
sf
p
f
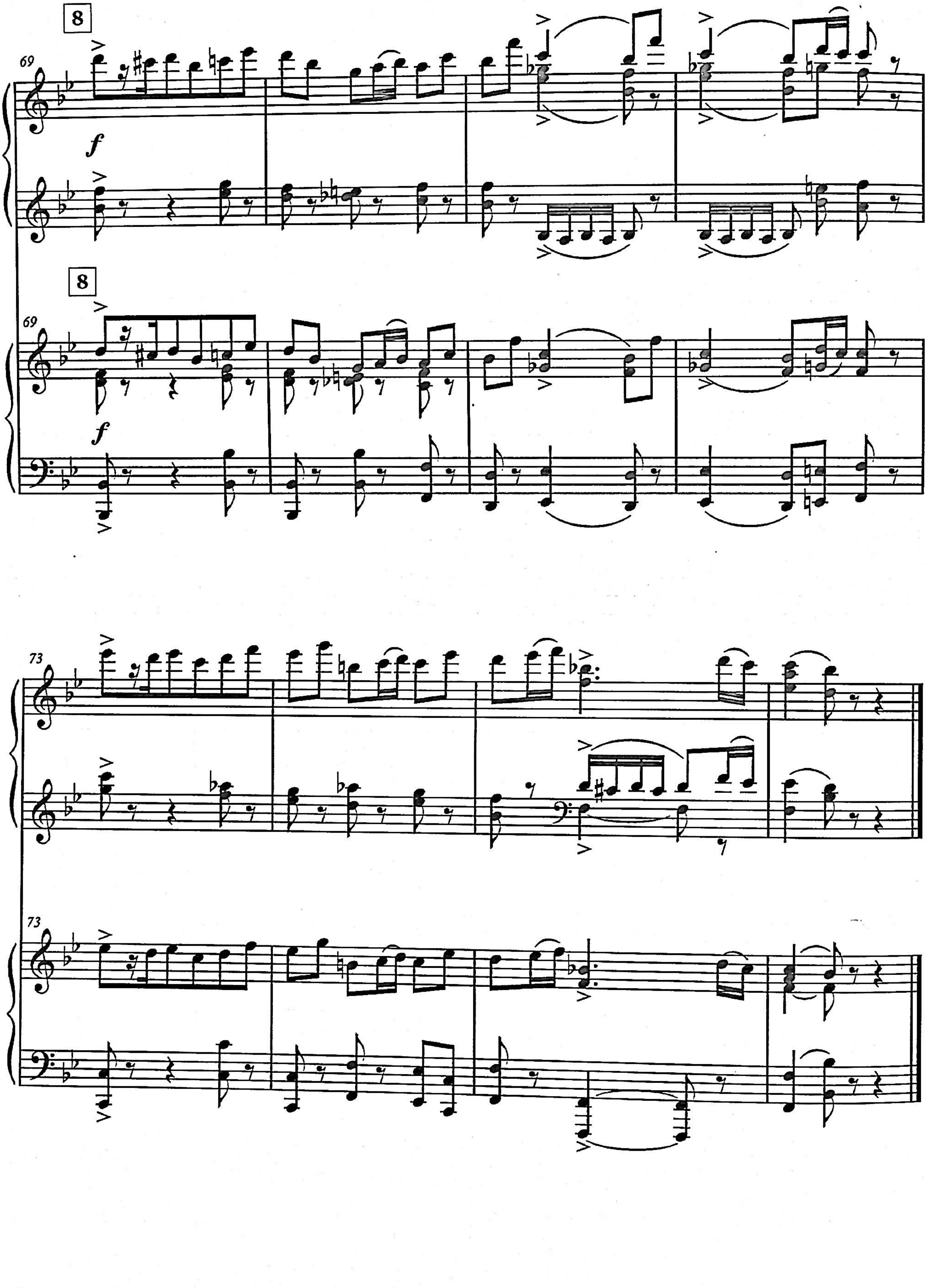
8
69
f
8
69
f
73
73

Սայաթ-Նովա
(կանտատ)

Саят-Нова
(кантата)

Sayat-Nova
(cantata)

Փոխադրումը՝ *Ի. Մամիկոնյանի*
Переложение *И. Мамиконовой*
Arranged by *I. Mamikonova*

Գ. Հախինյան
Г. Ахинян
G. Hakhinyan

I
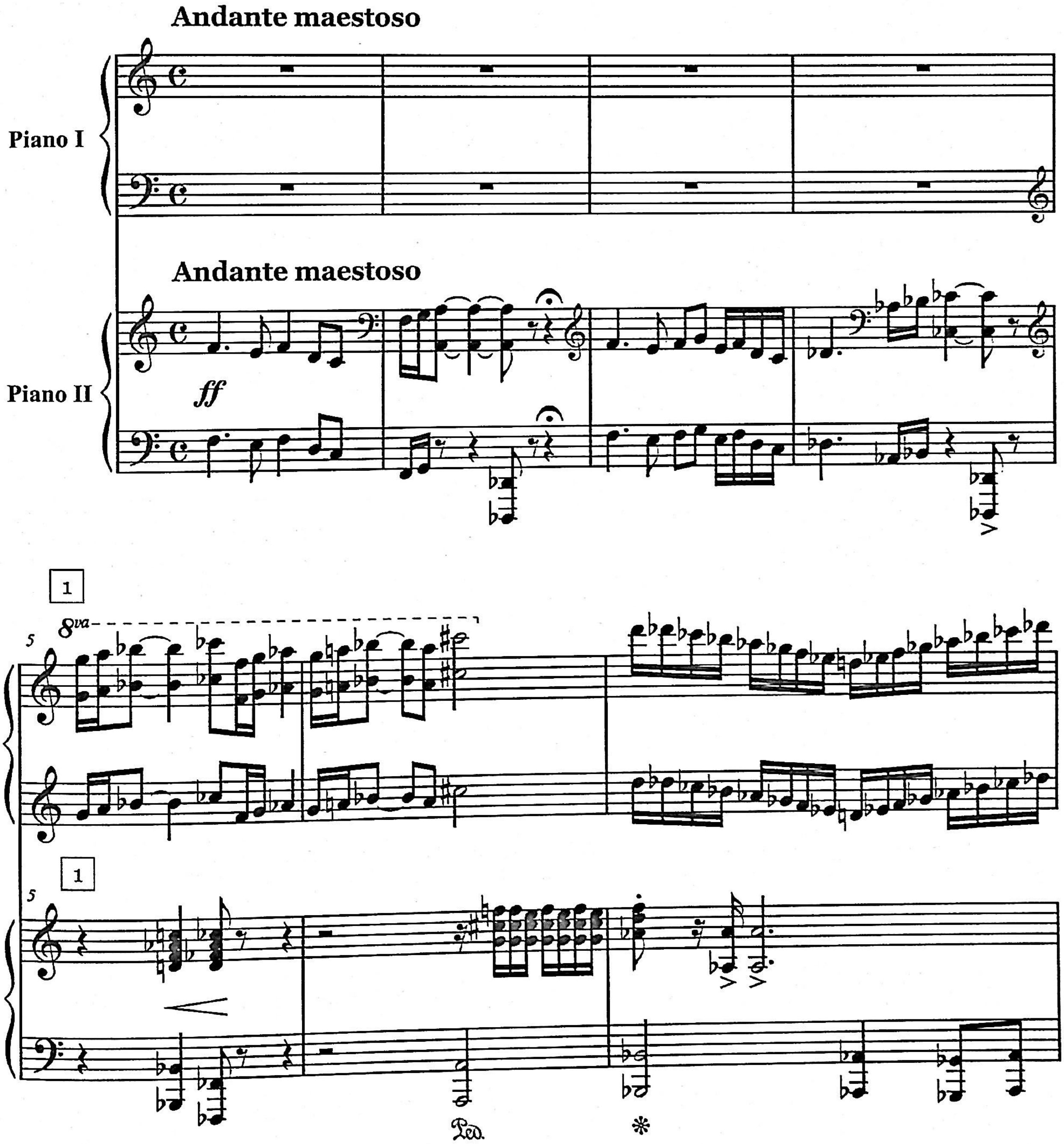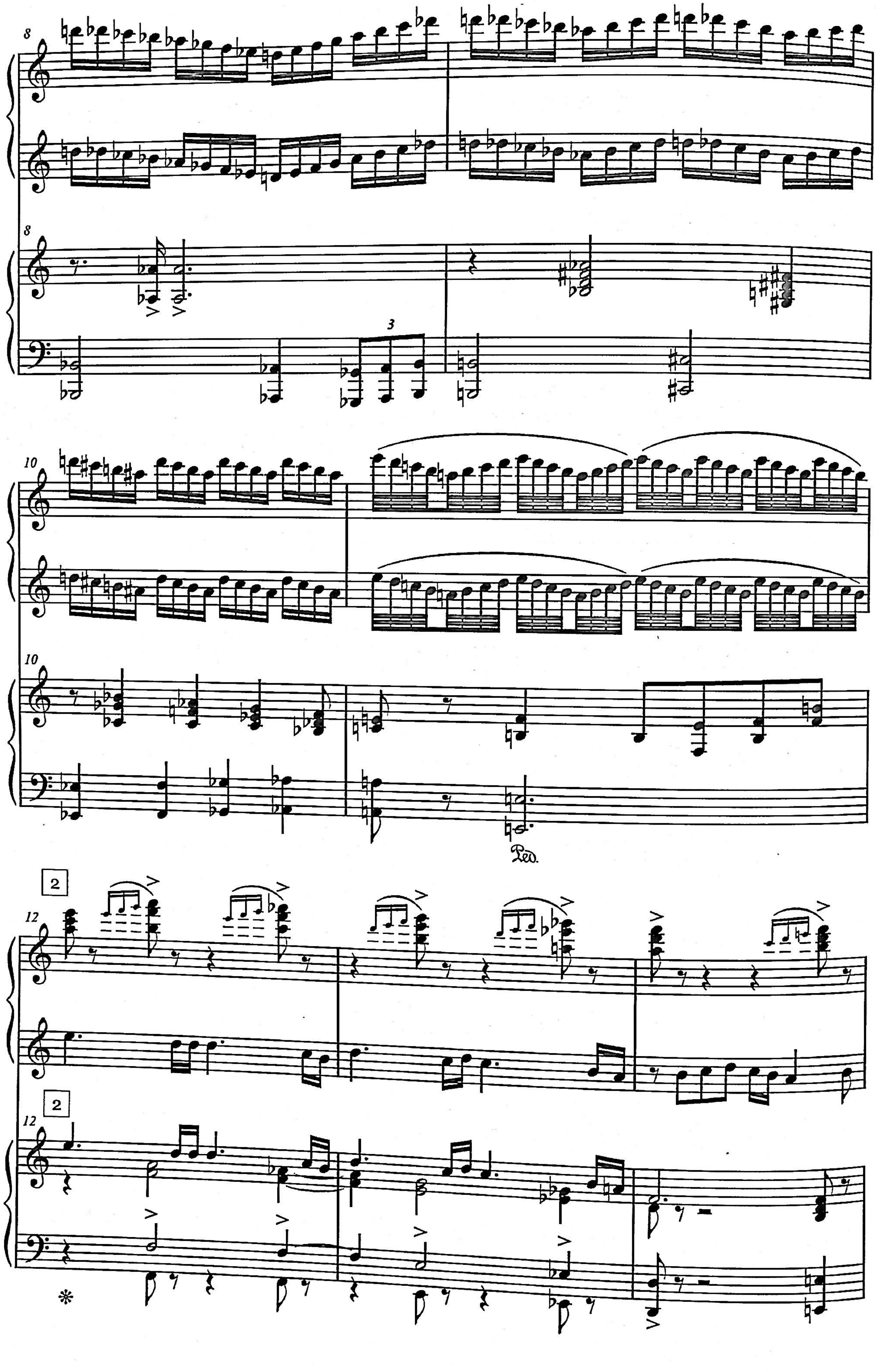
2
Ped.
2
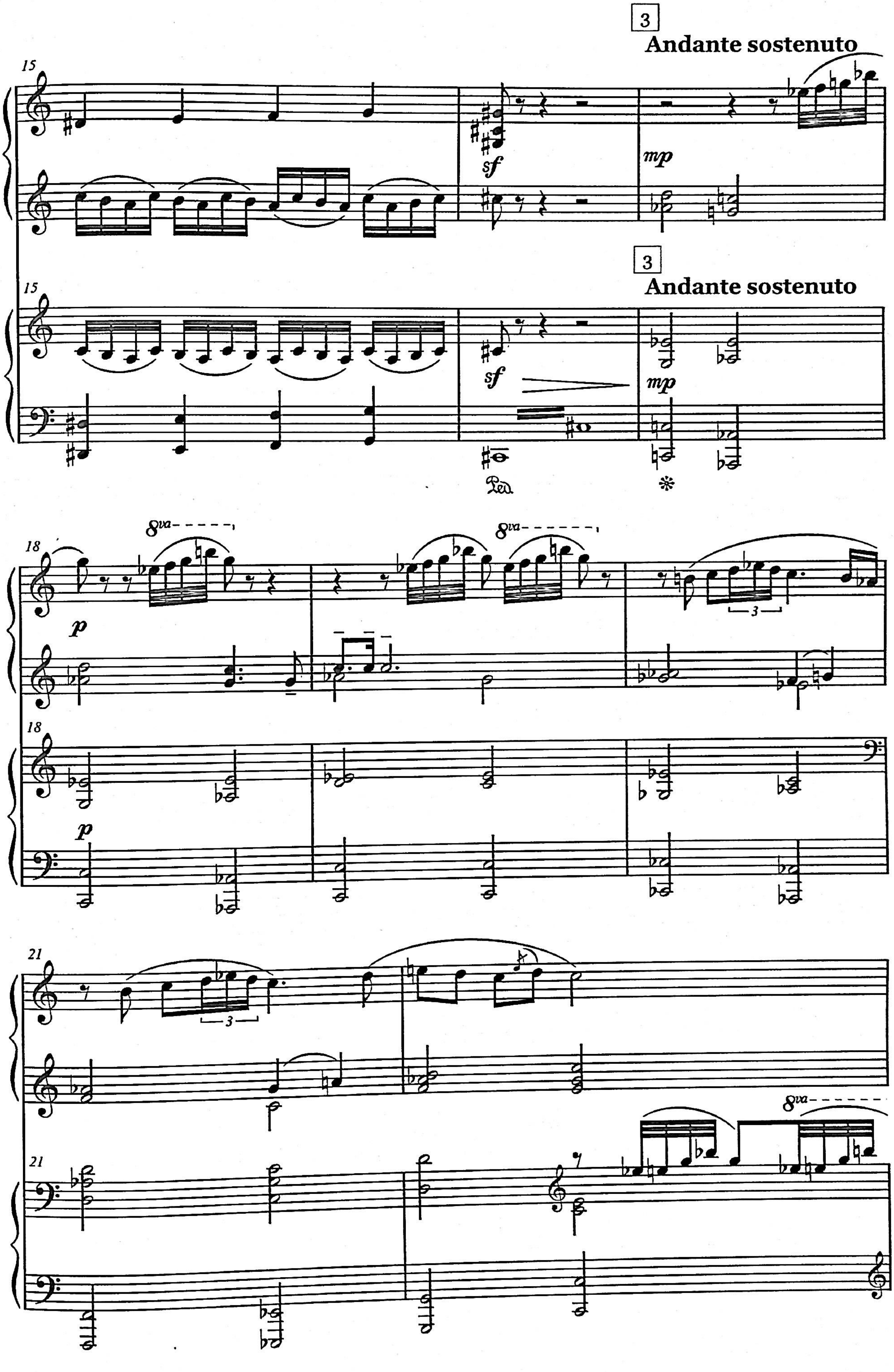
3
Andante sostenuto
15
sf
mp
3
Andante sostenuto
15
sf
mp
Ped.
18
8va
p
18
p
3
21
3
8va
21
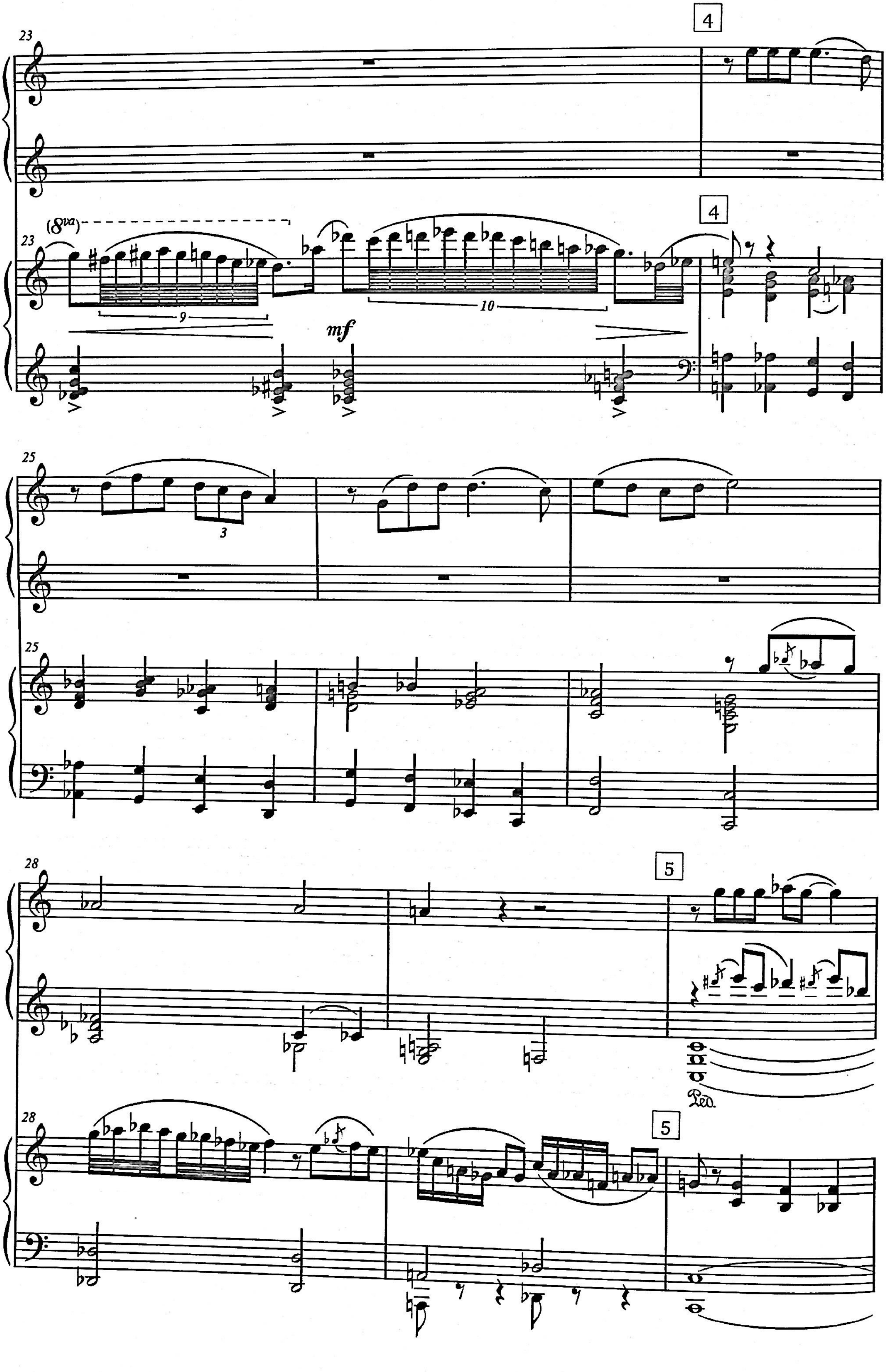
4
(8va)
mf
5
Ped.
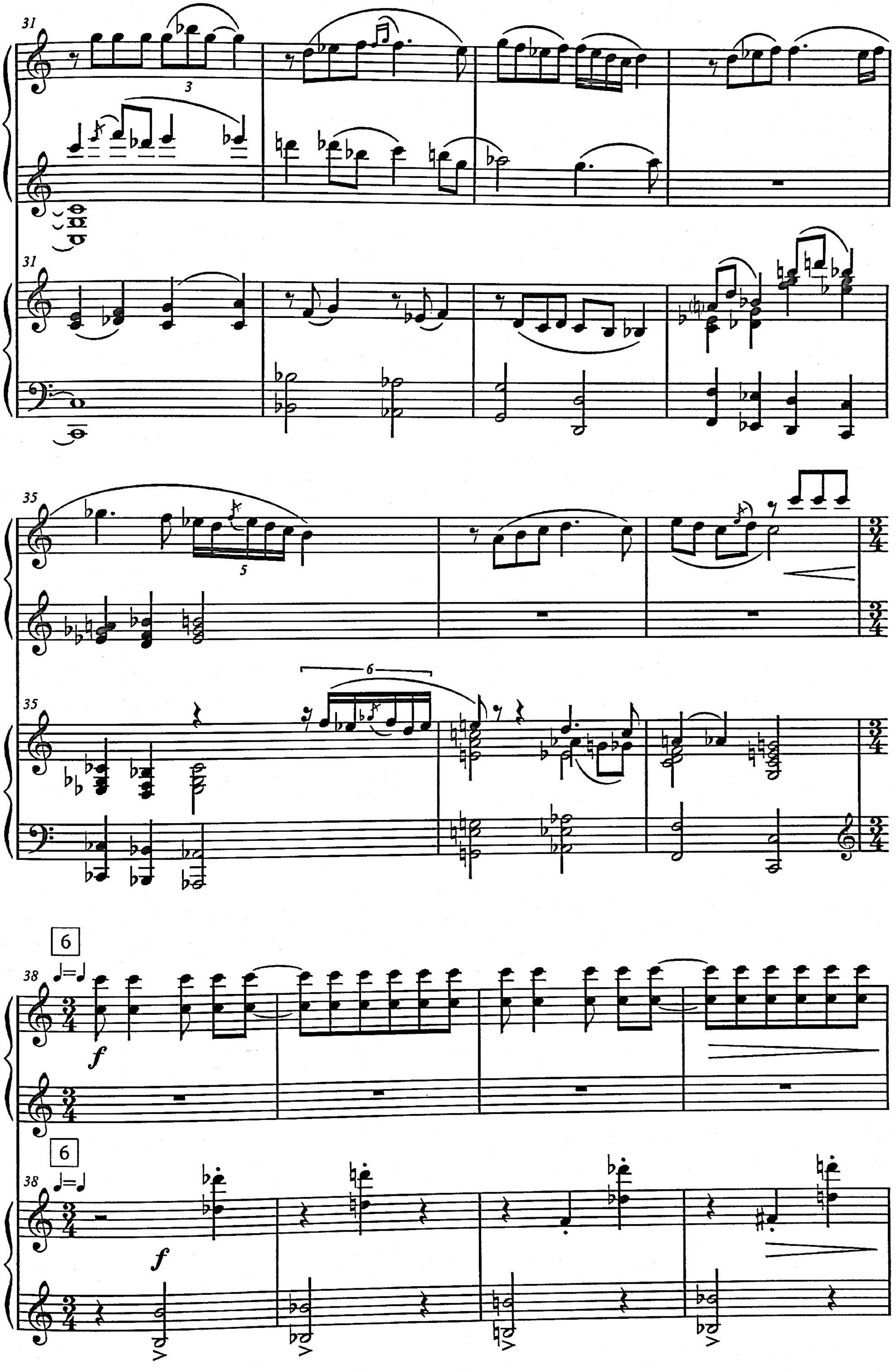
6
6
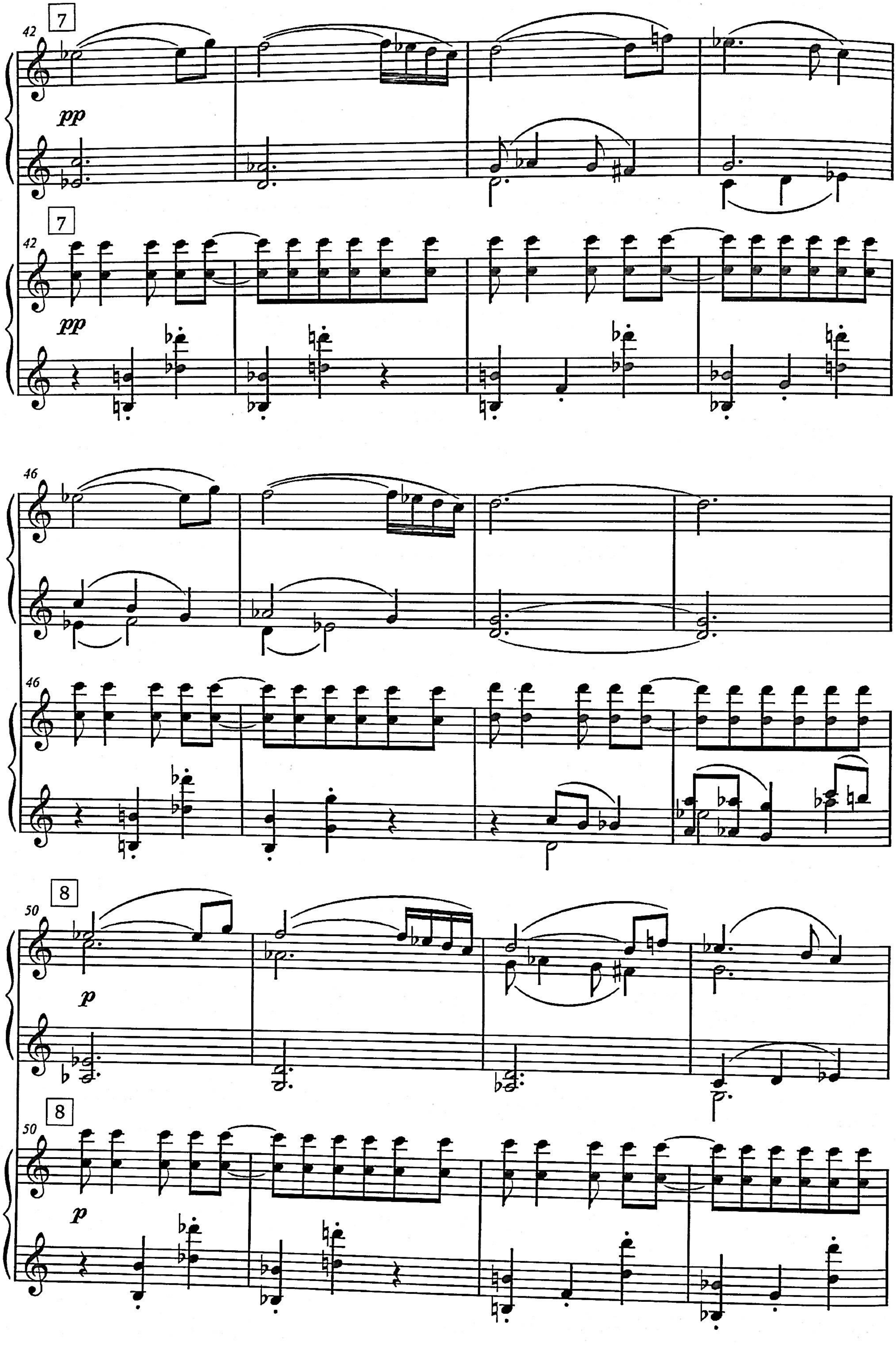
7
pp
7
pp
8
p
8
p
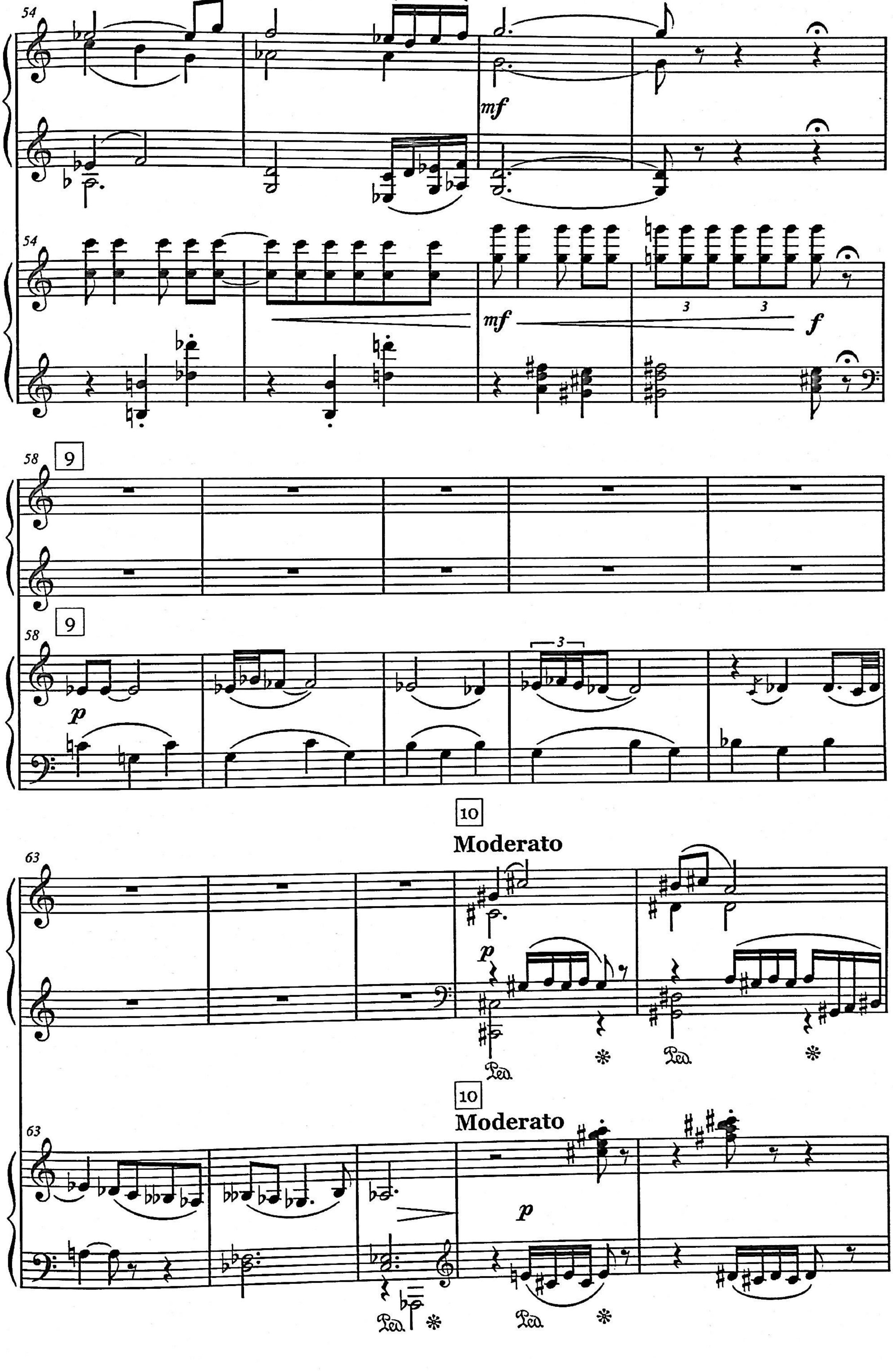
54
mf
f
58
9
p
63
10
Moderato
Ped.
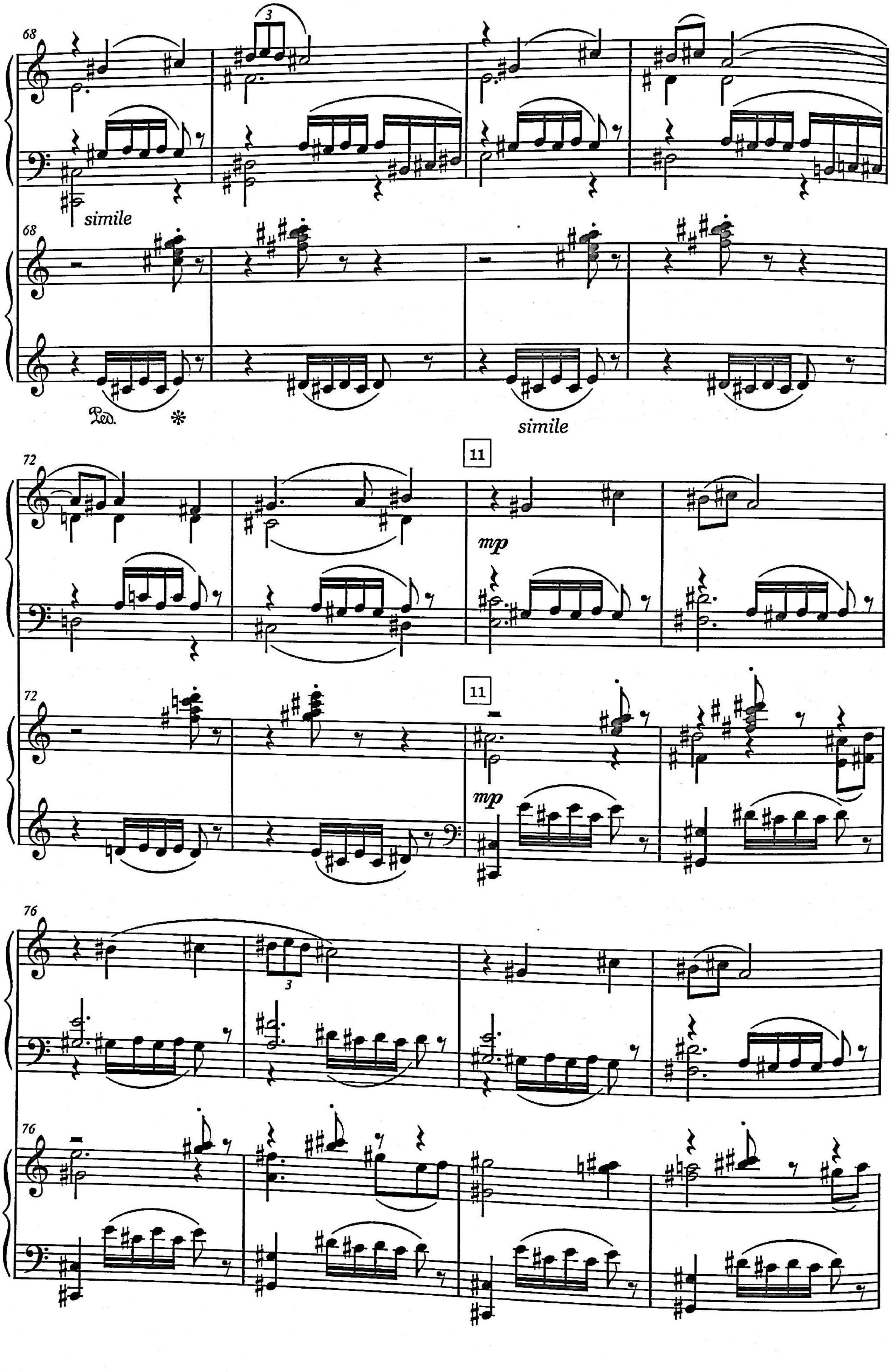
68
simile
68
Ped.
*
simile
72
11
mp
72
11
mp
76
3
76
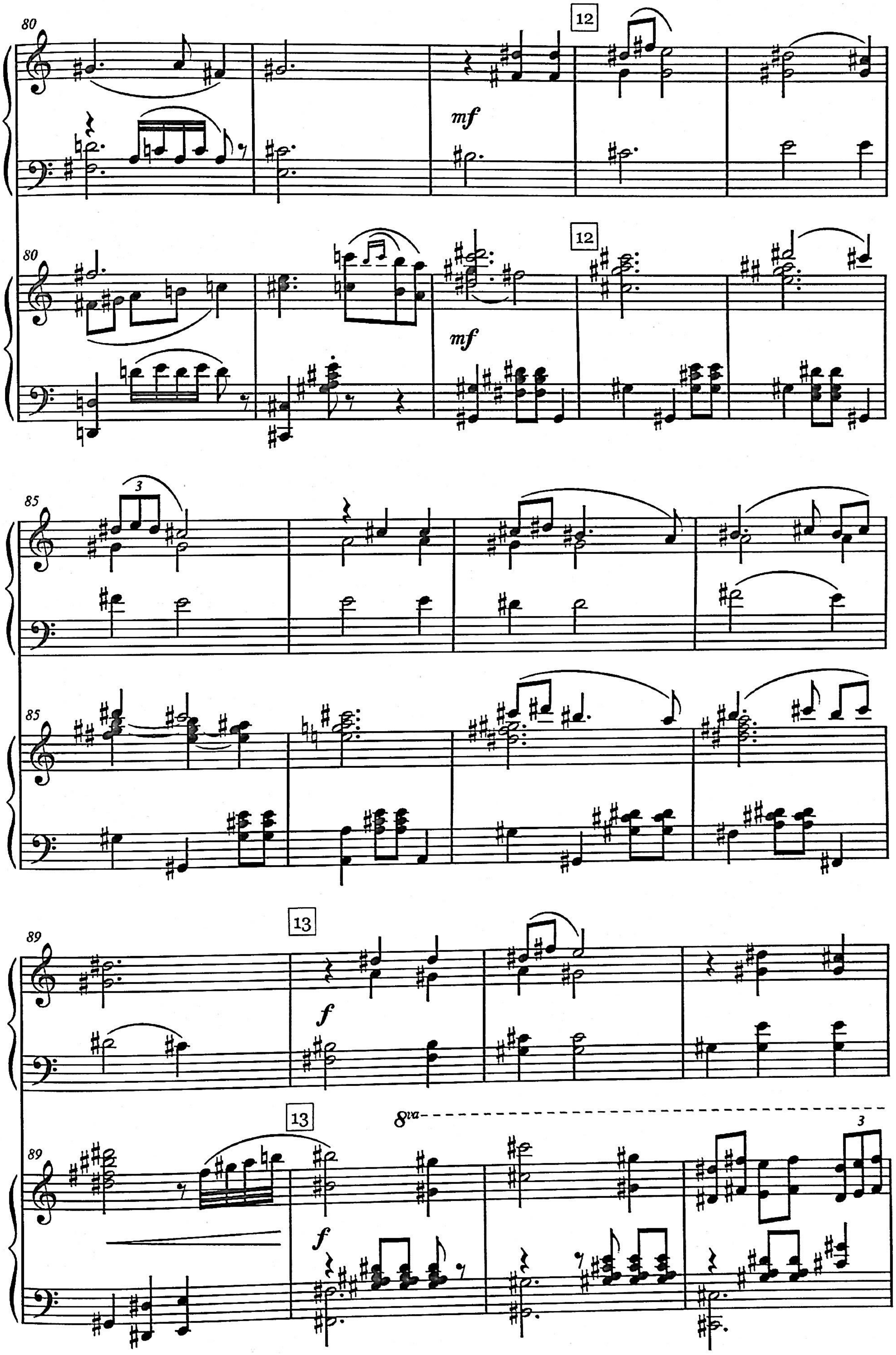
80
12
mf
85
3
89
13
f
8va
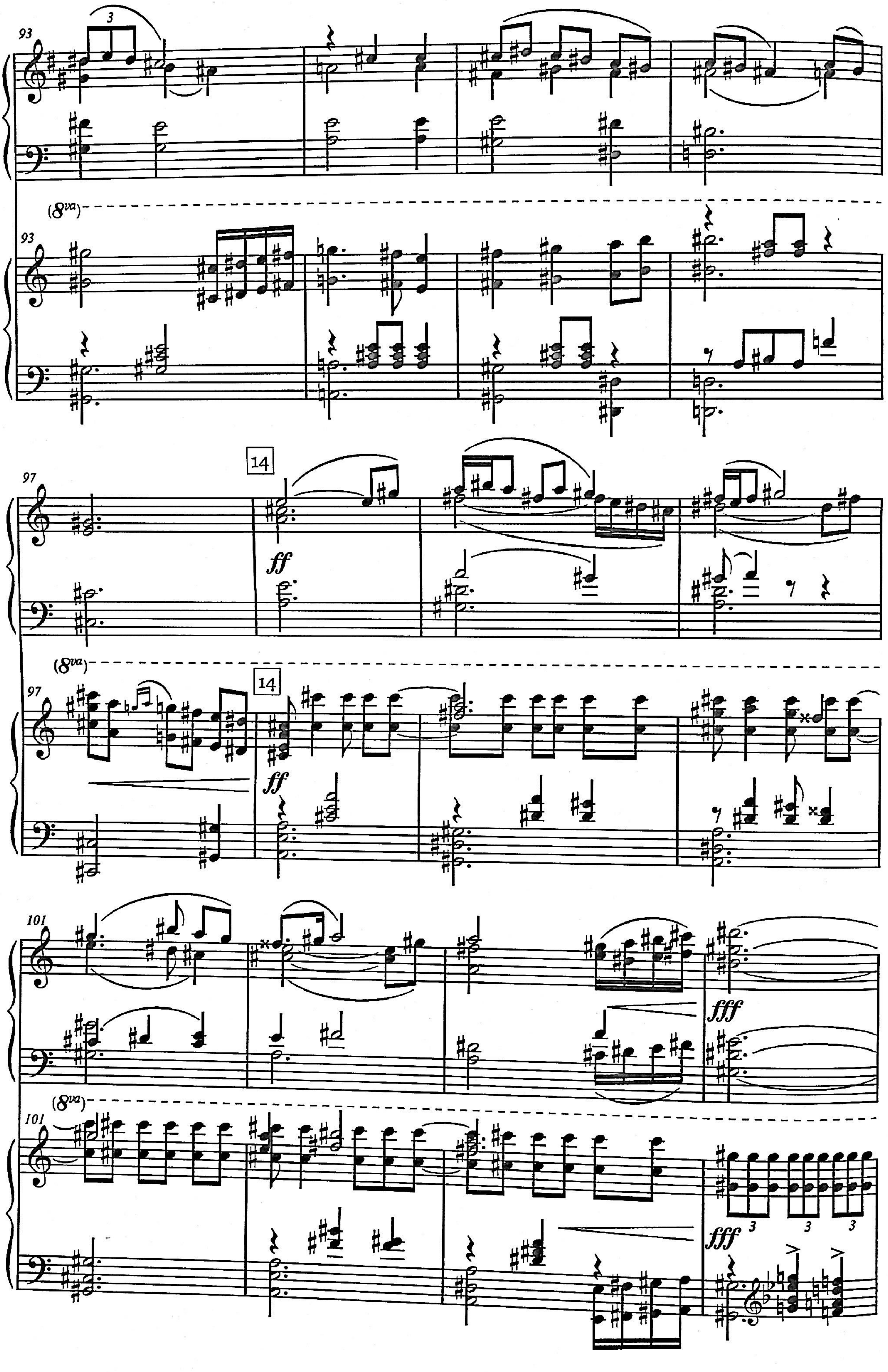
93
3
(8va)
93
97
14
ff
(8va)
97
14
ff
101
fff
(8va)
101
fff
3
3
3
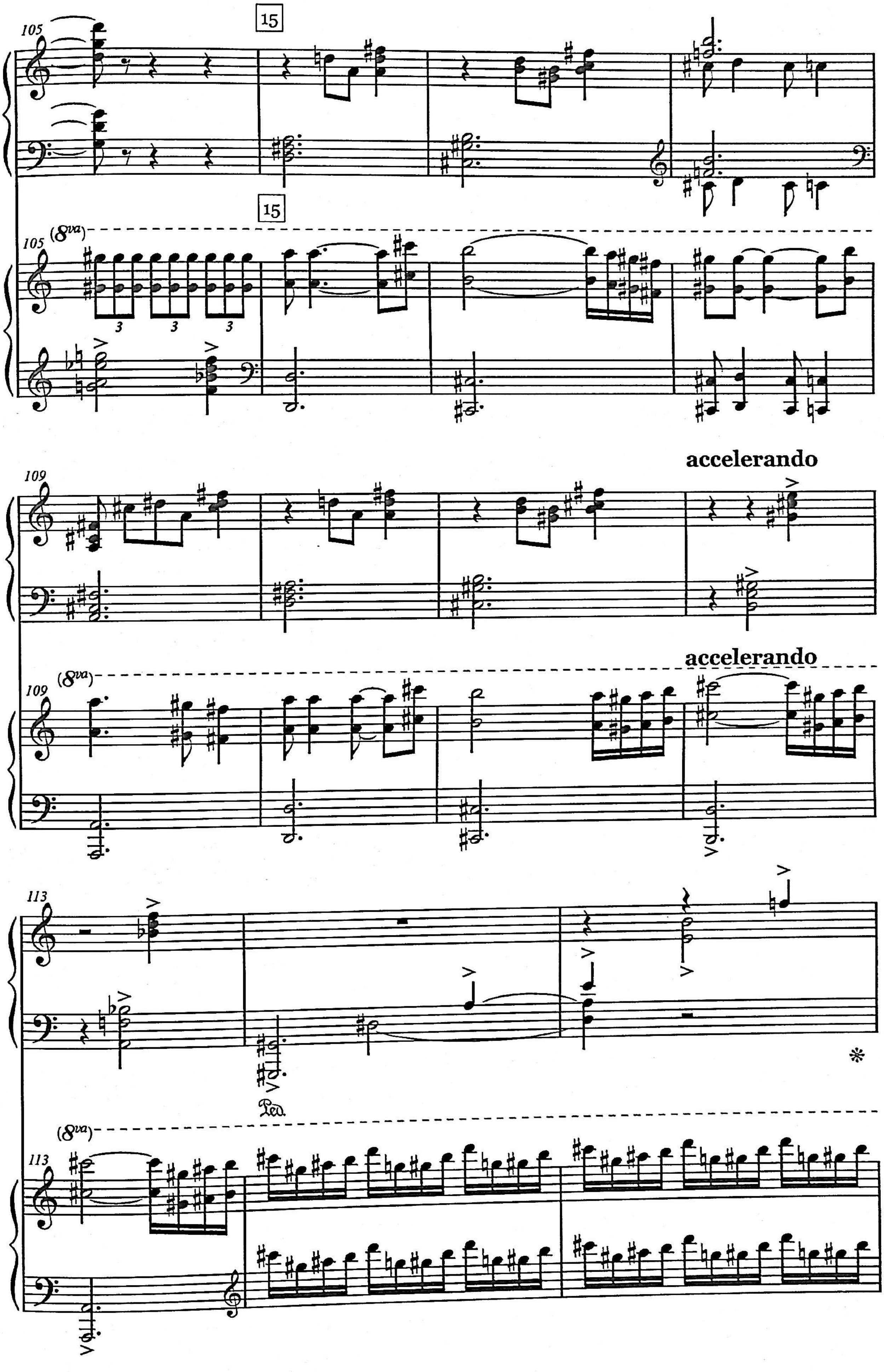
105
15
15
105 (8va)
3
3
3
109
accelerando
accelerando
109 (8va)
113
Ped.
113 (8va)
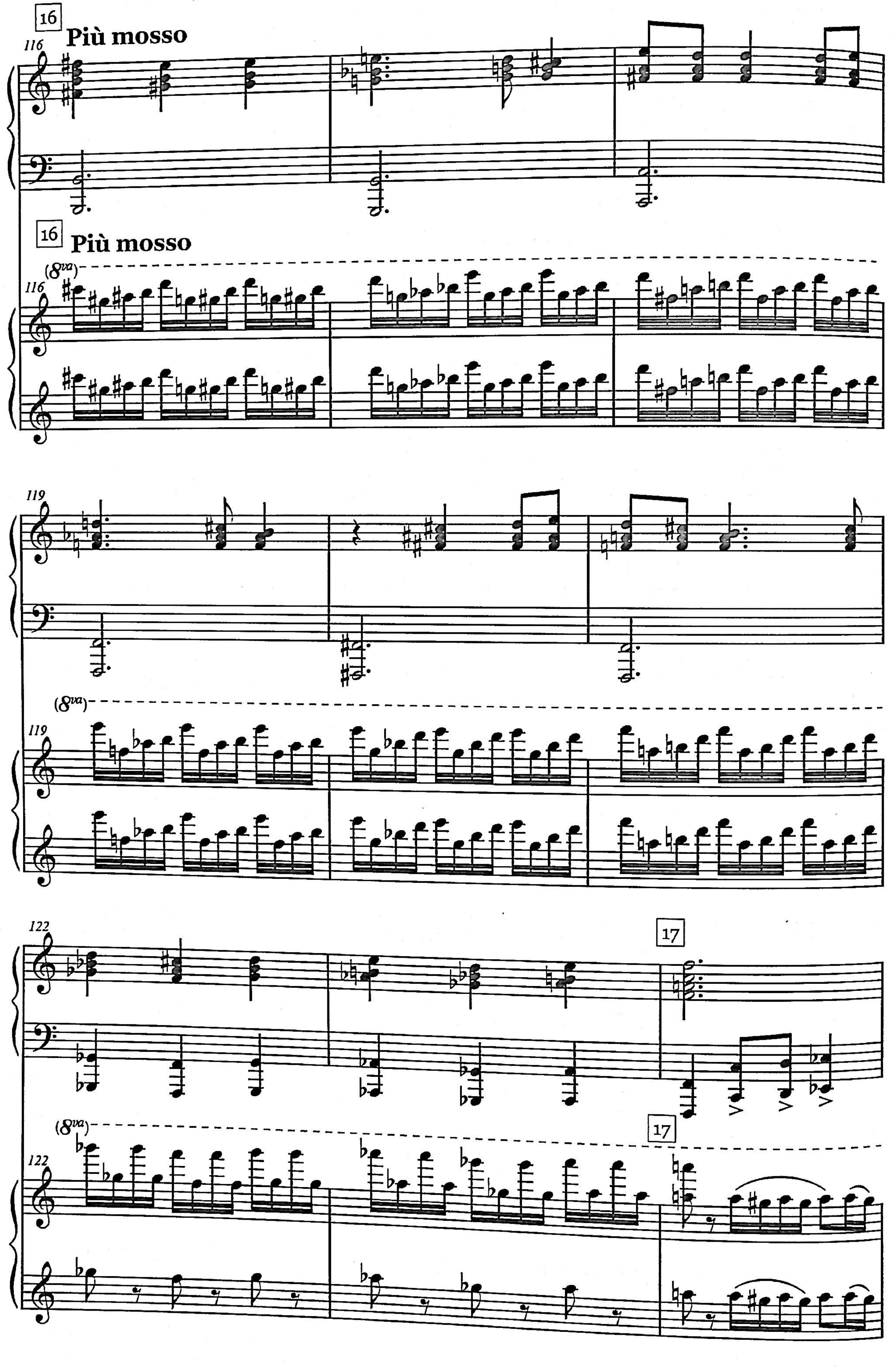
16
Più mosso
116
16
Più mosso
(8va)
116
119
(8va)
119
122
17
(8va)
17
122
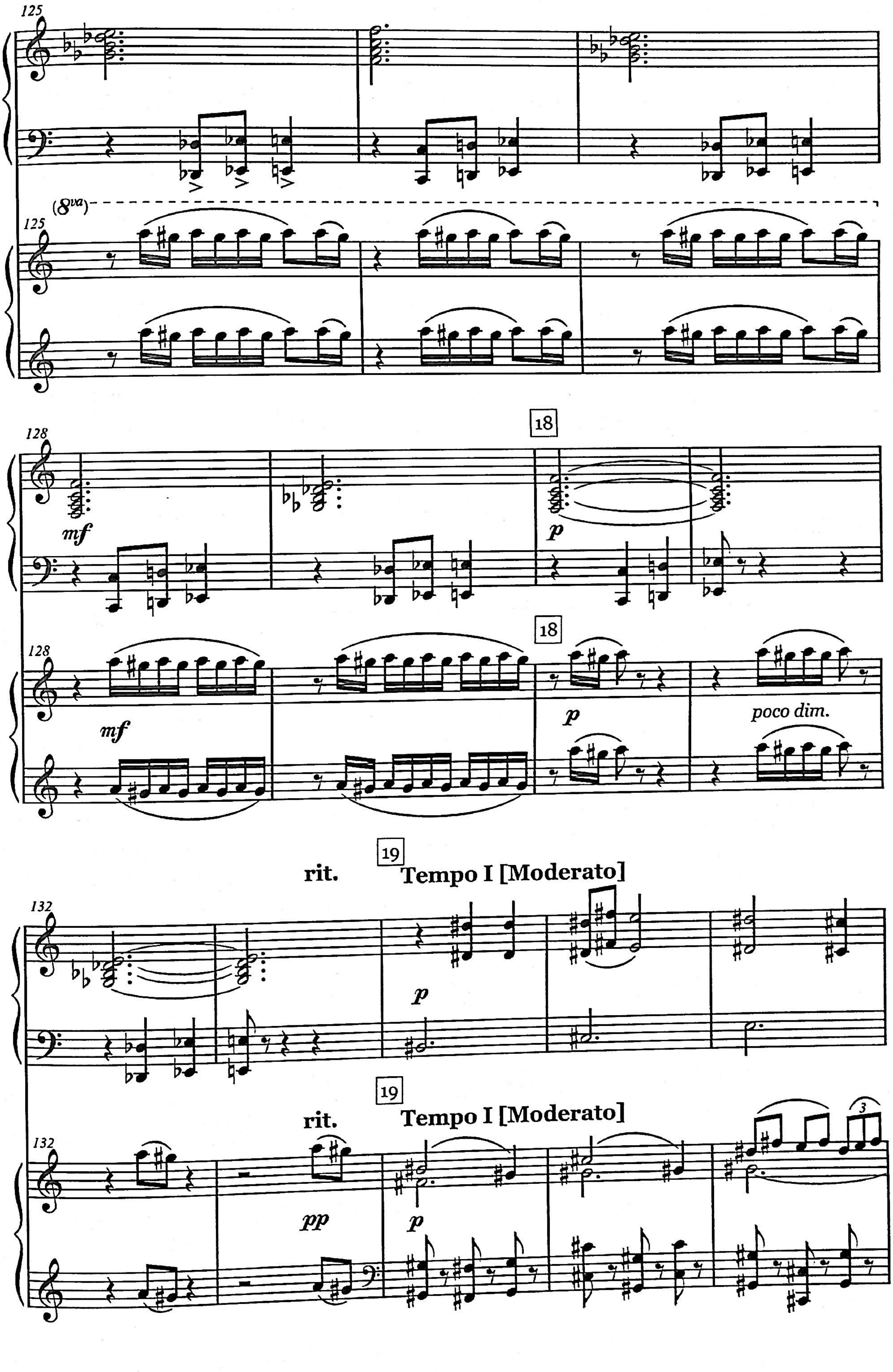
125
(8va)
125
128
mf
18
18
128
mf
p
p
poco dim.
19
rit.
Tempo I [Moderato]
132
p
19
rit.
Tempo I [Moderato]
132
pp
p
3
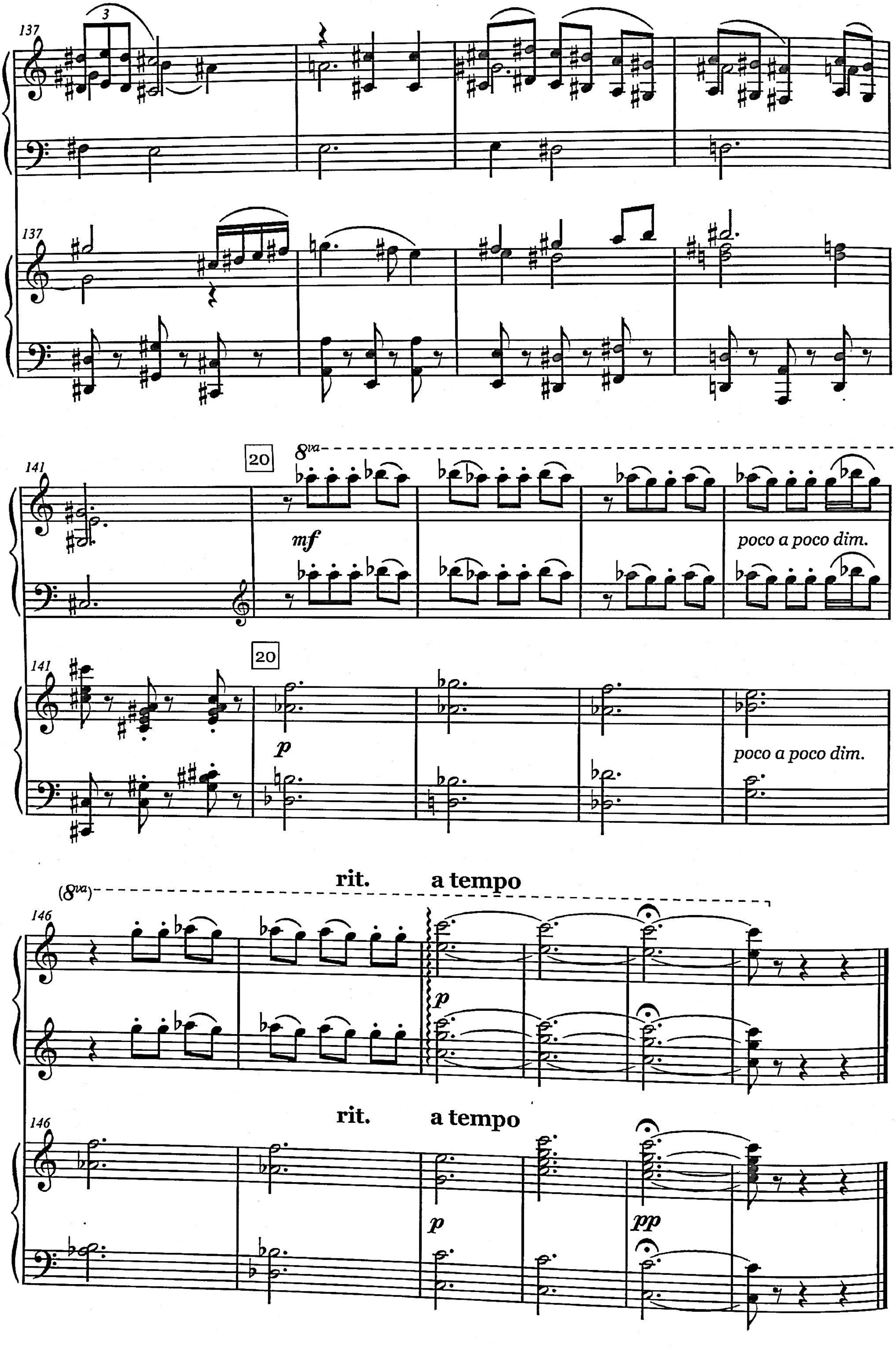
137
3
141
20
8va
mf
poco a poco dim.
p
146
(8va)
rit.
a tempo
pp

II
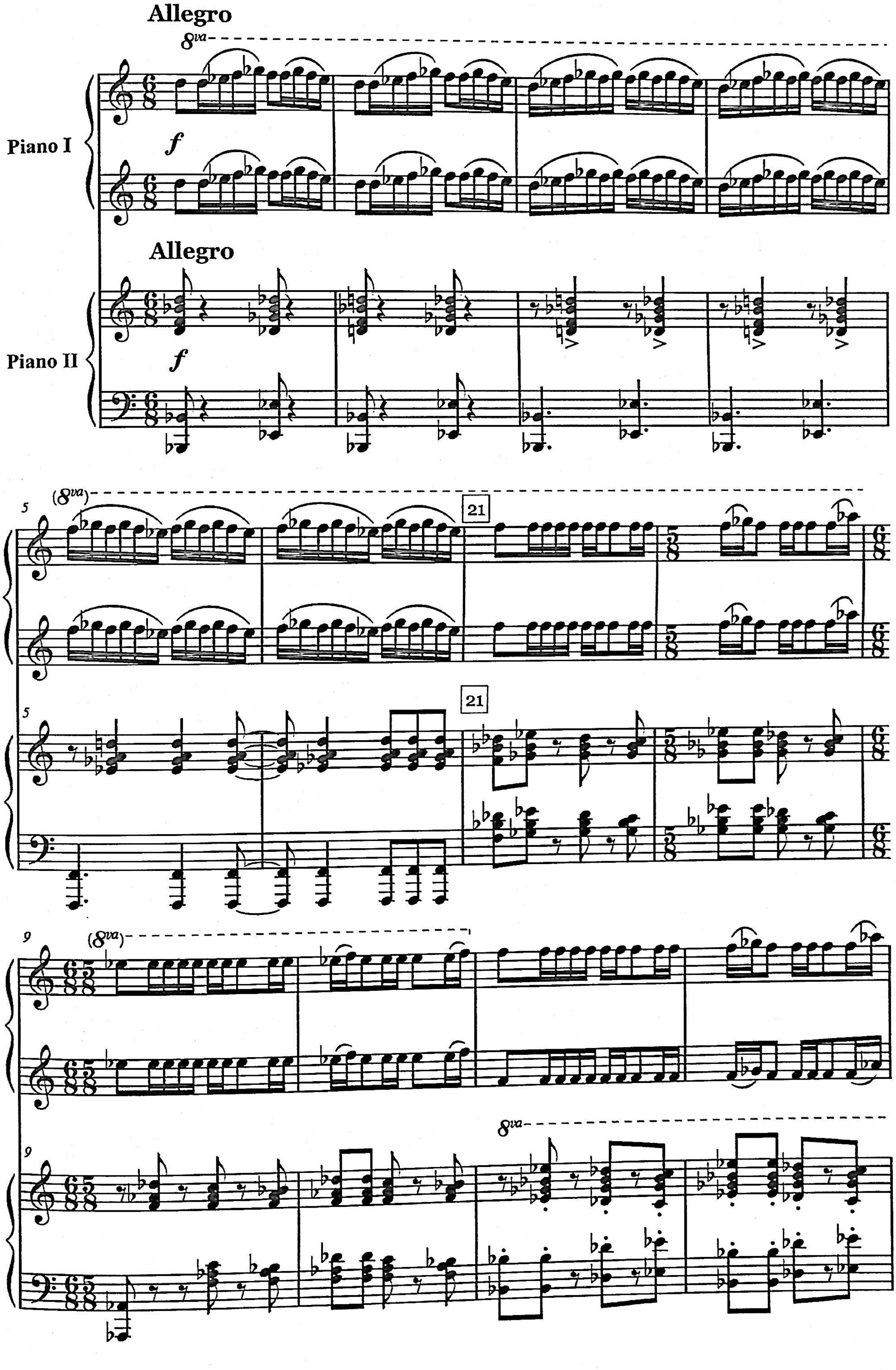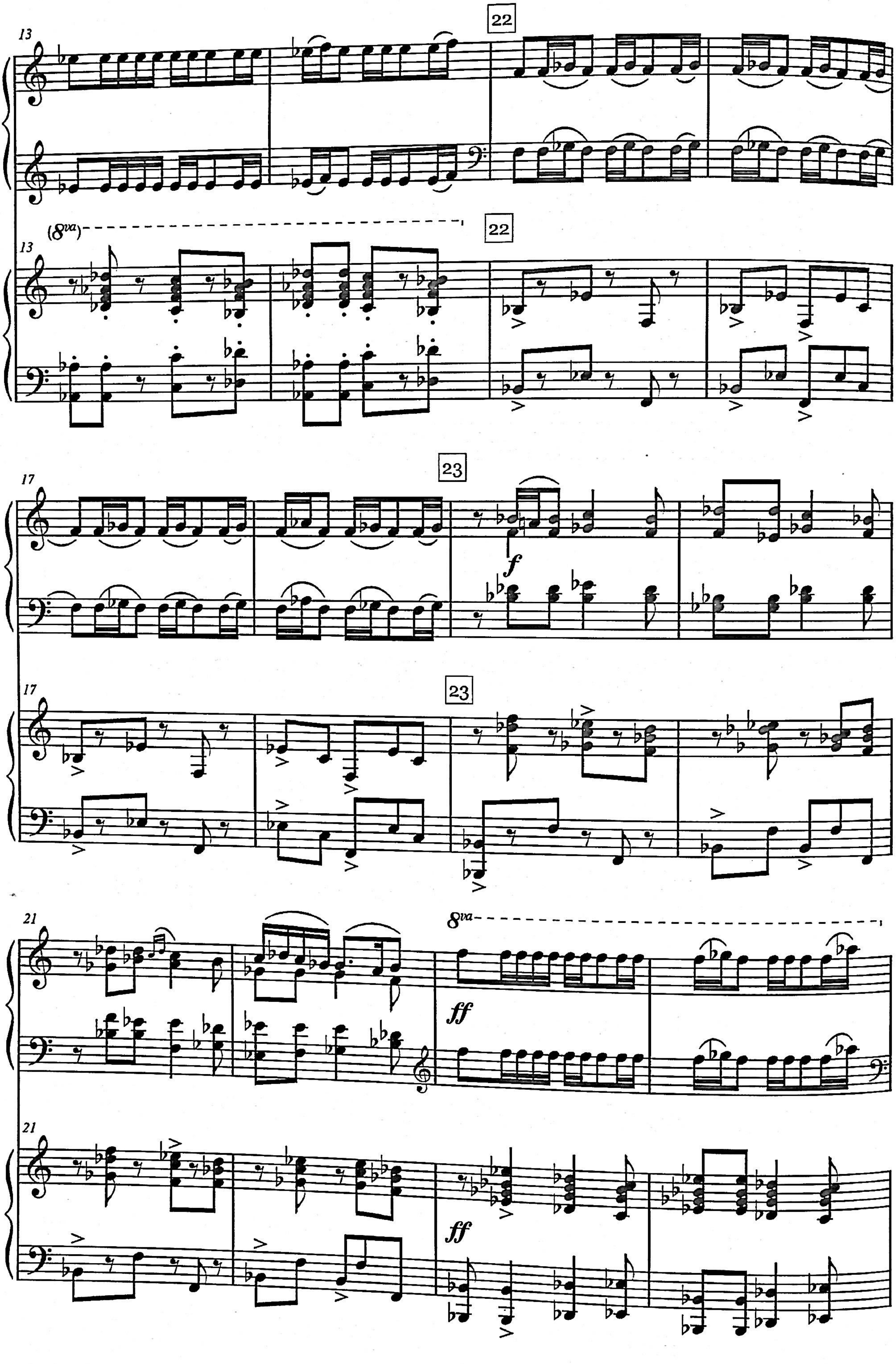
13
22
(8va)
13
22
17
23
f
17
23
21
8va
ff
21
ff
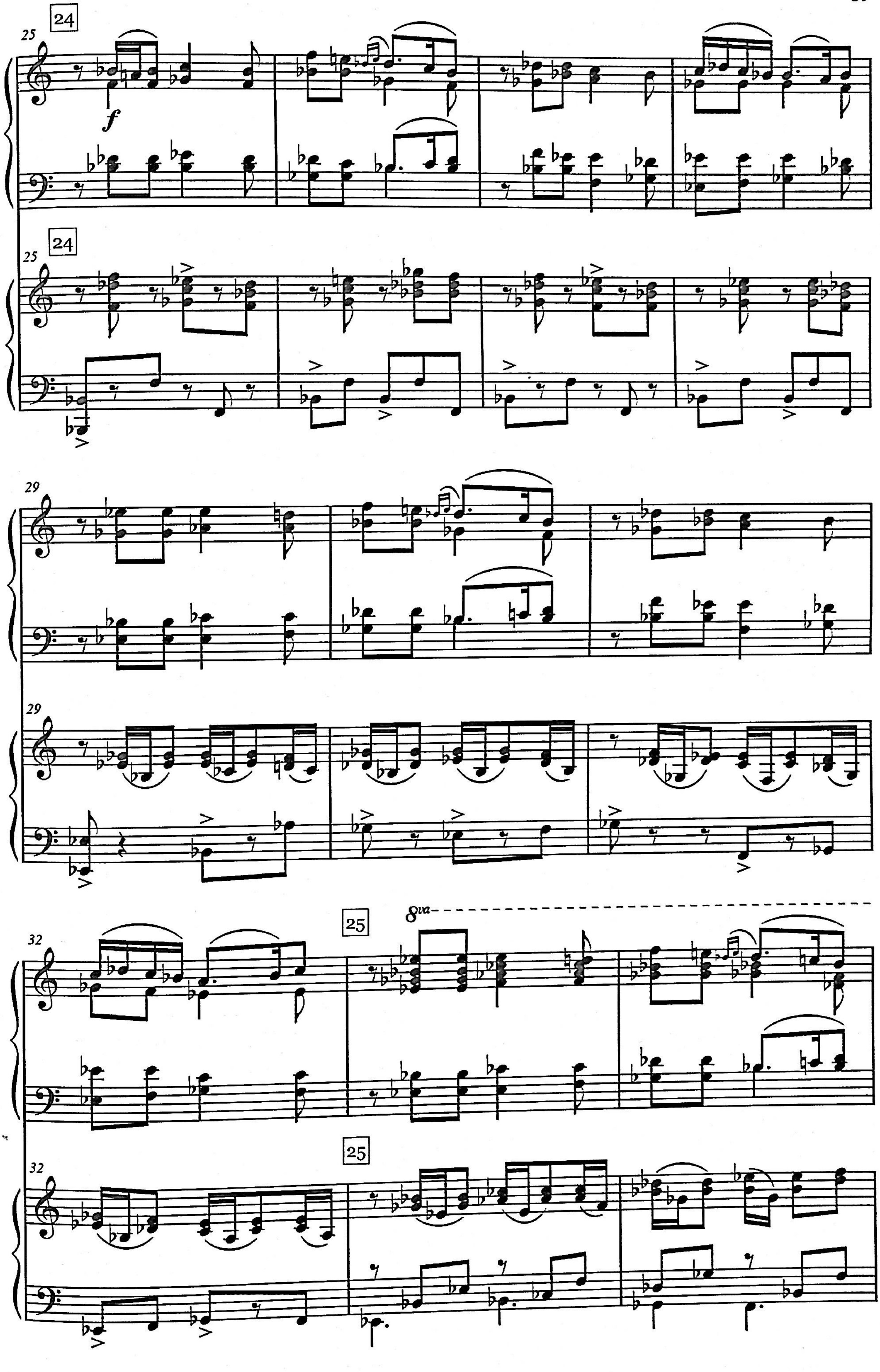
24
25
f
24
25
29
29
32
25
8va
32
25
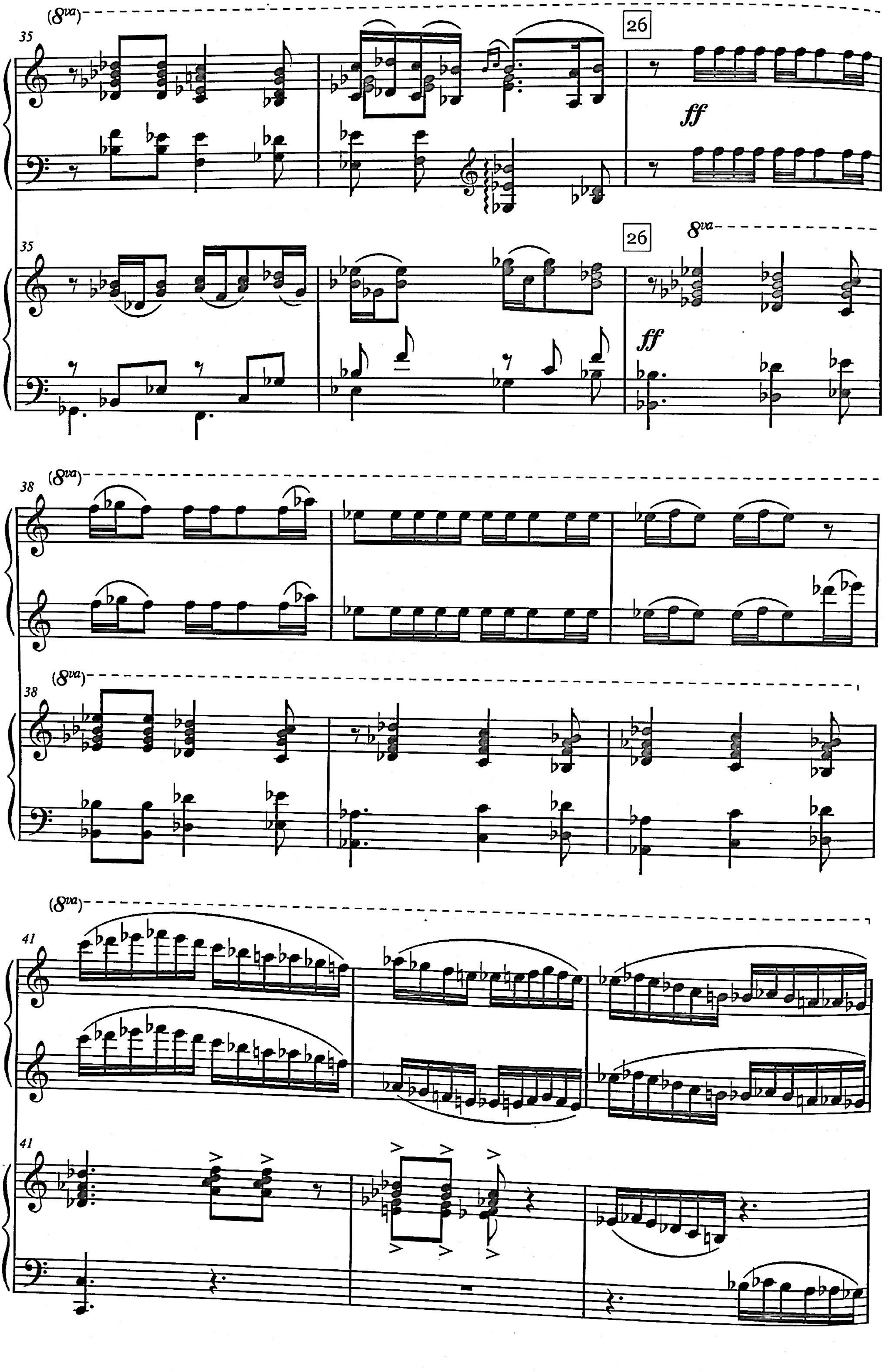
(8va)
35
26
ff
8va
38
41
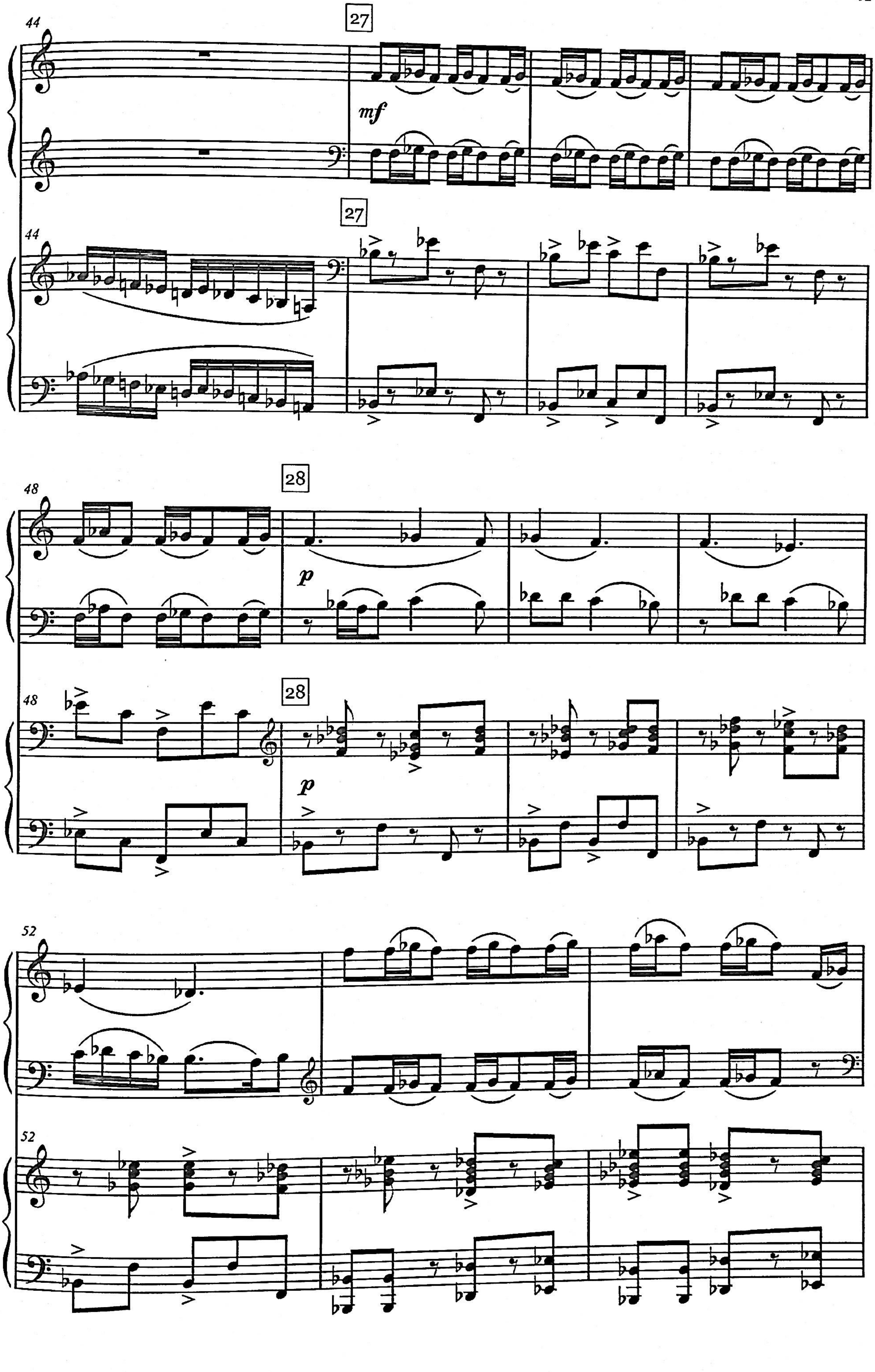
44
27
mf
44
27
48
28
p
48
28
p
52
52
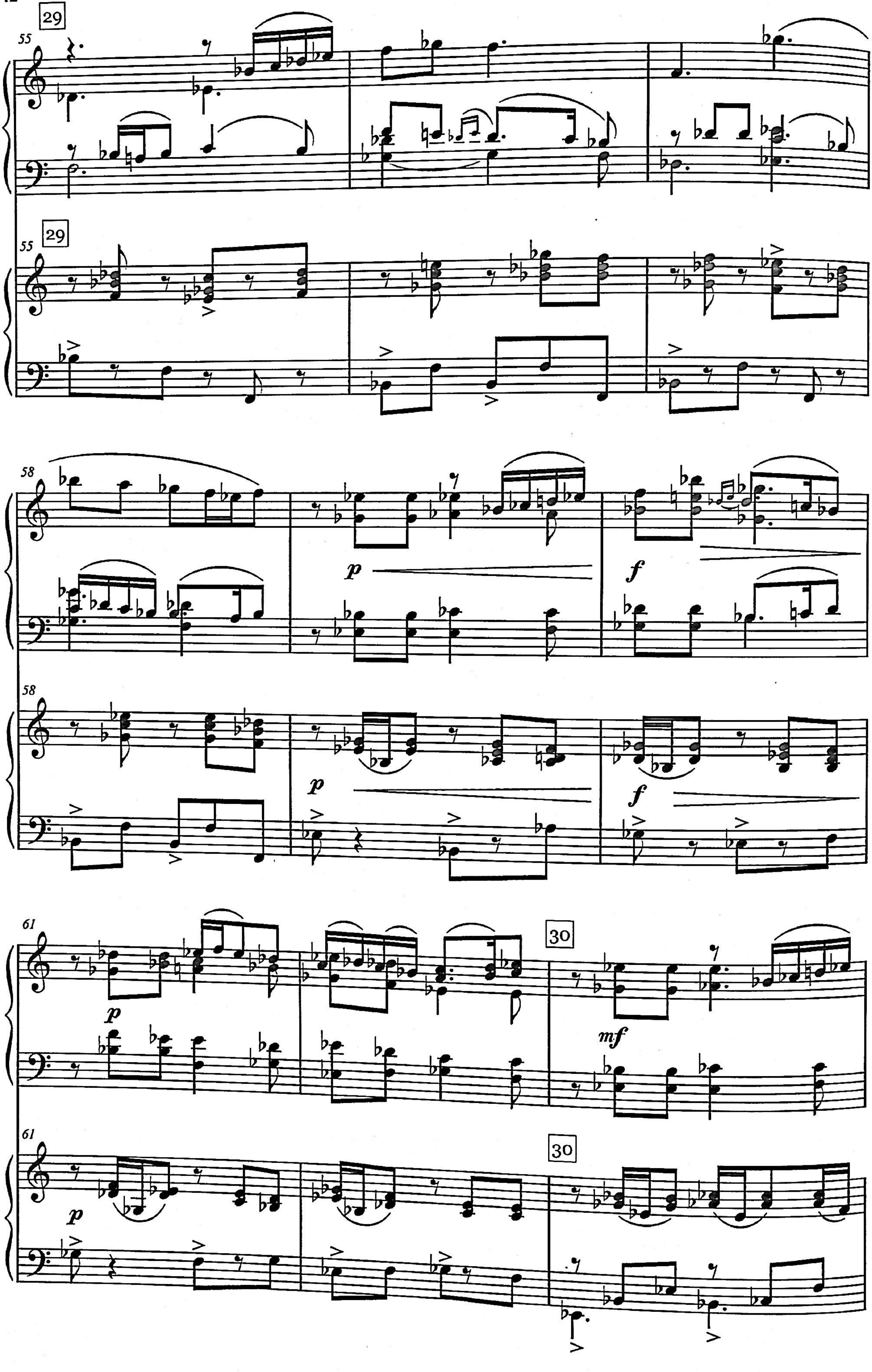
29
55
58
p
f
61
30
mf
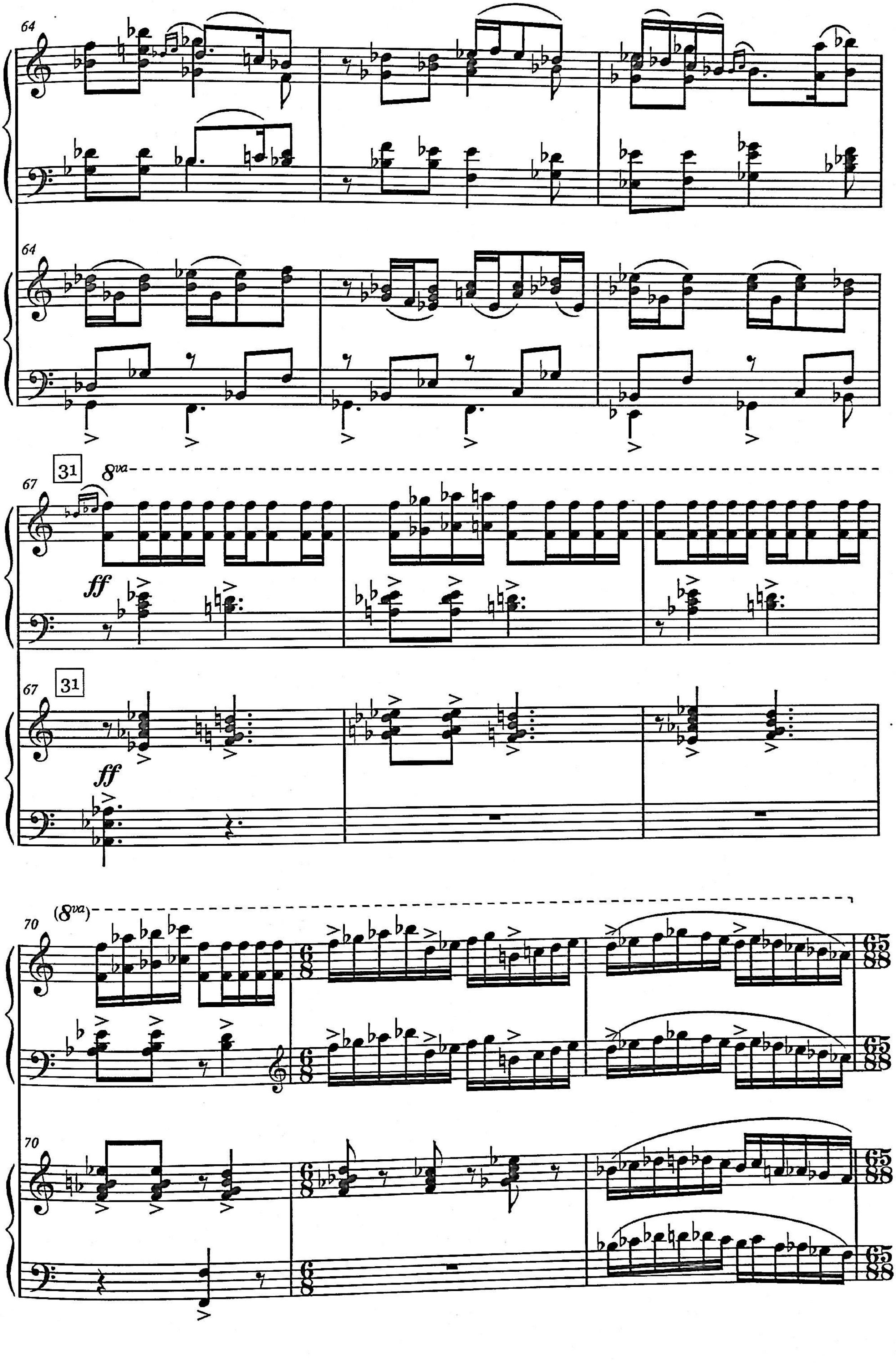
64
64
31
67
8va
ff
67
31
ff
70
(8va)
70
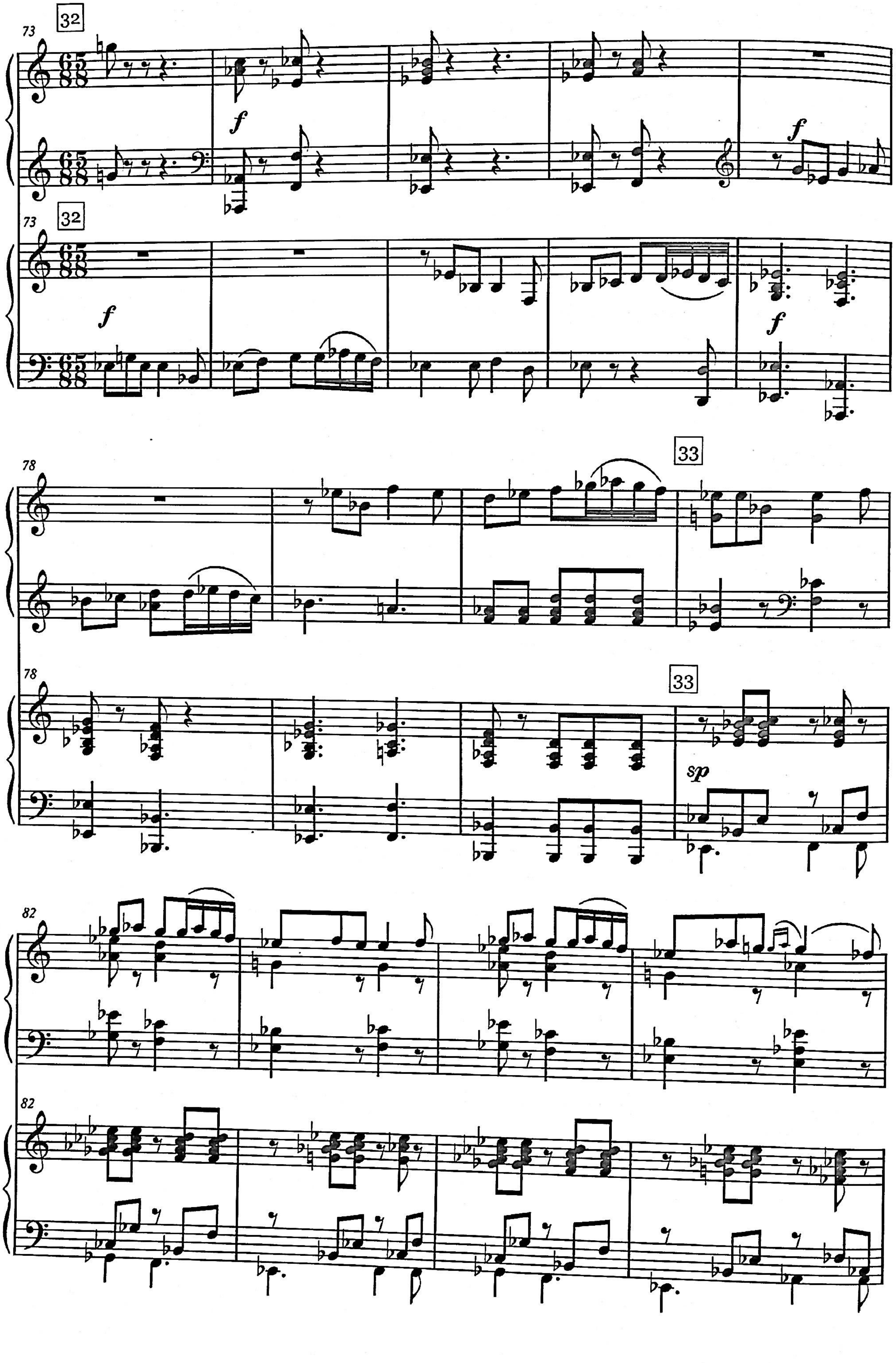
32
73
f
32
73
f
f
f
78
33
78
33
sp
82
82
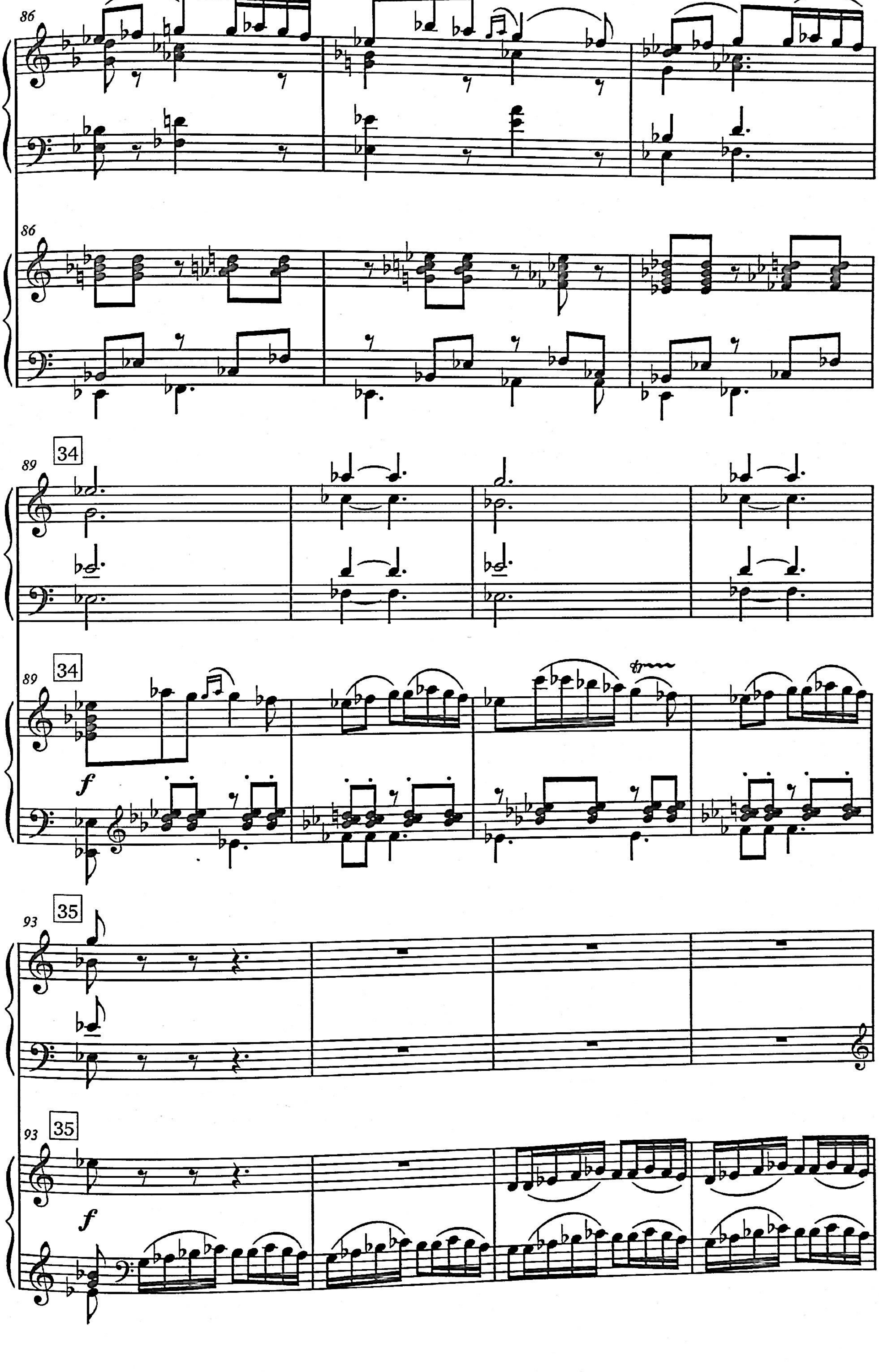
86
86
34
89
34
89
f
35
93
35
93
f
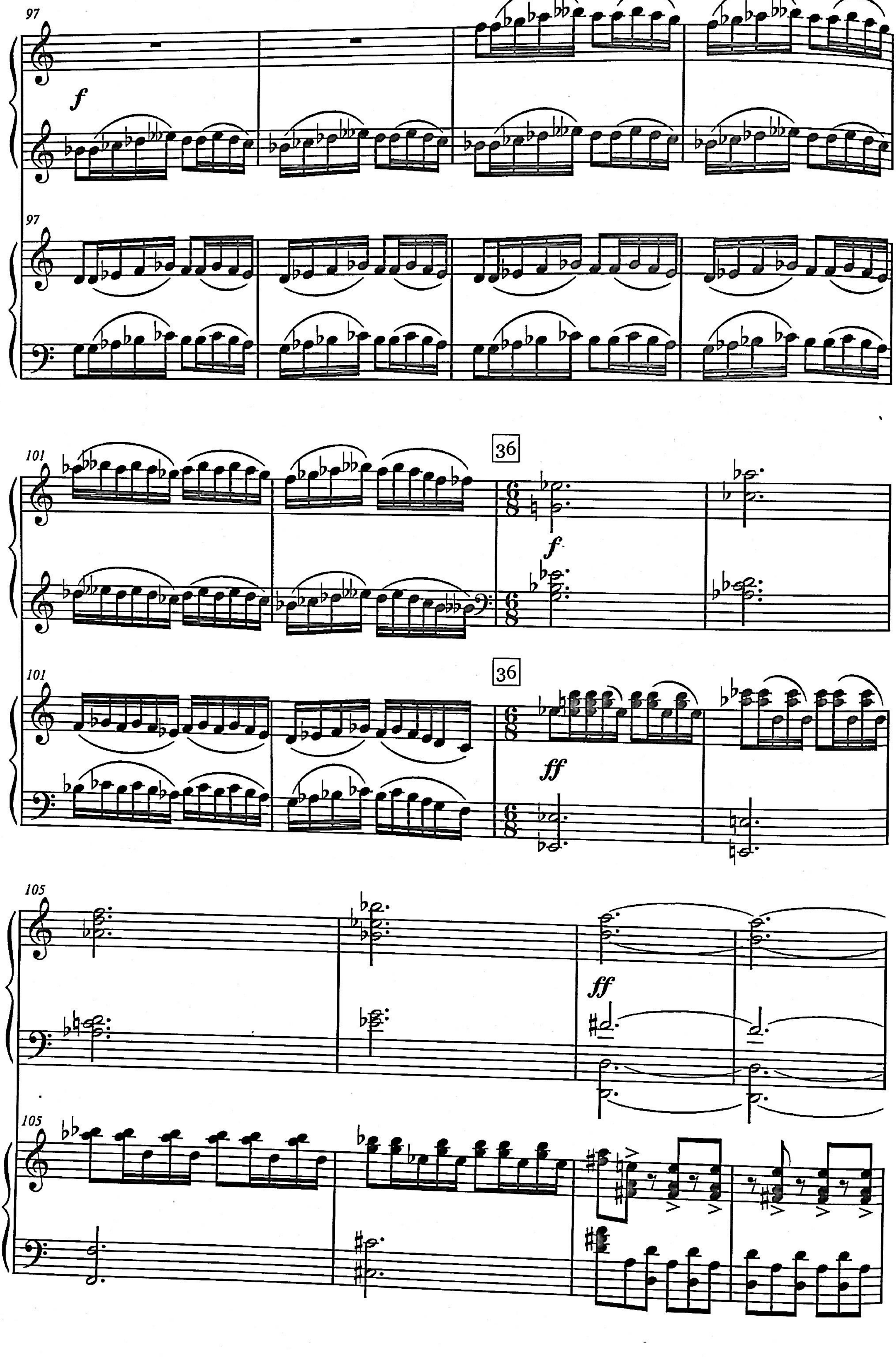
97
f
97
101
36
f
101
36
ff
105
ff
105
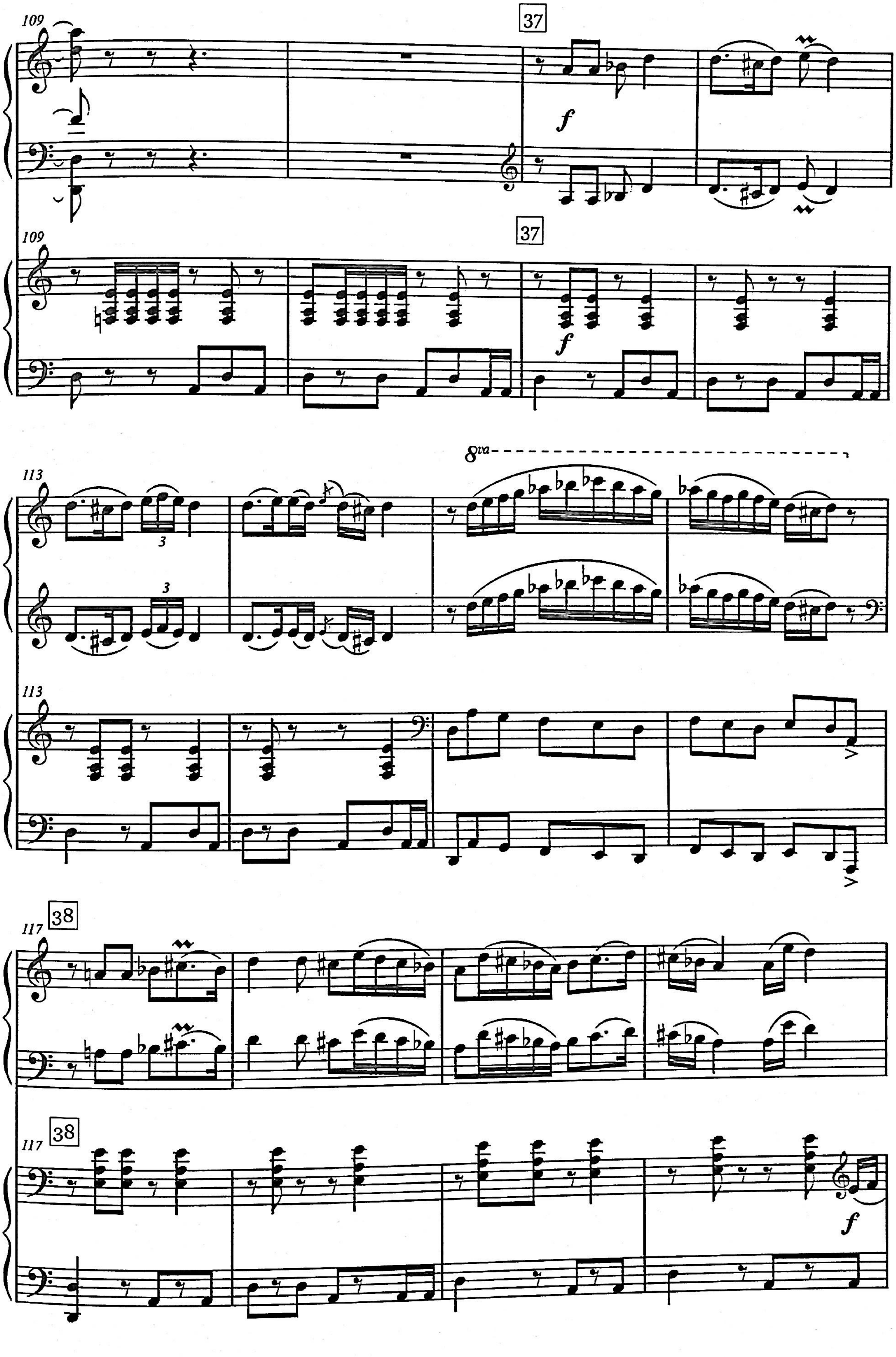
109
37
f
109
37
f
113
3
8va
3
113
38
117
38
117
f
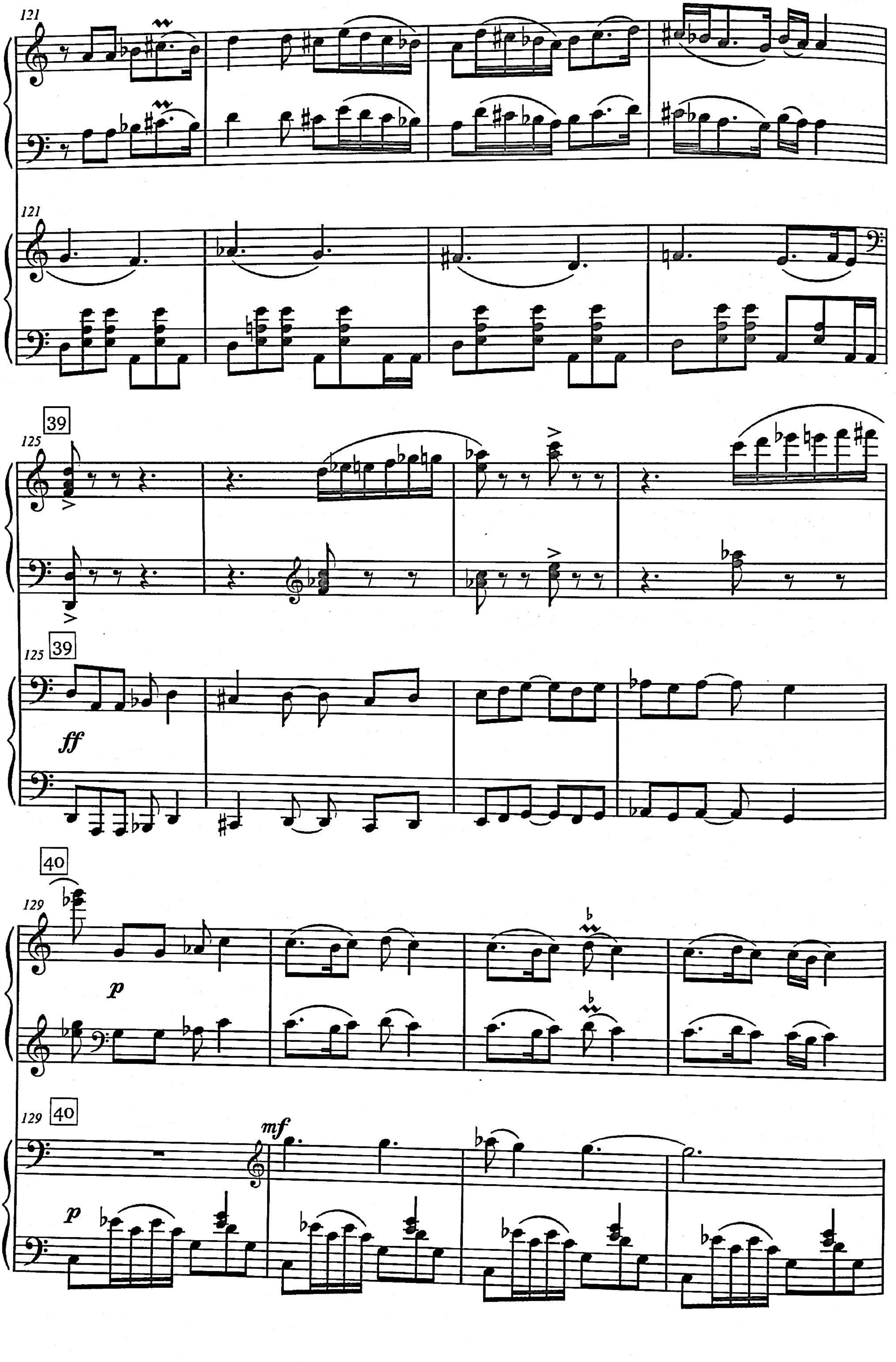
121
121
39
125
125 39
ff
40
129
p
129 40
mf
p
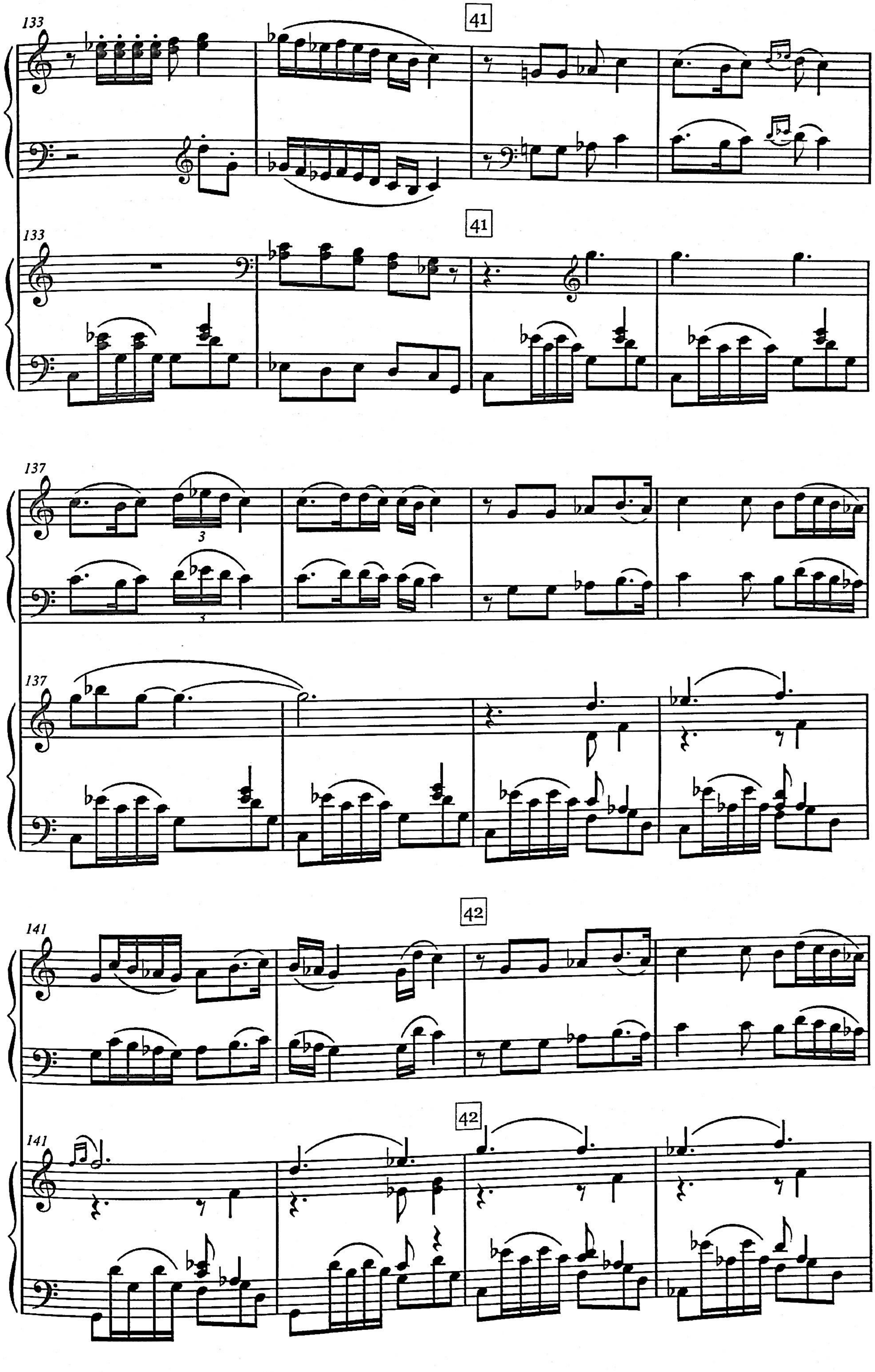
133
41
133
41
137
137
141
42
141
42
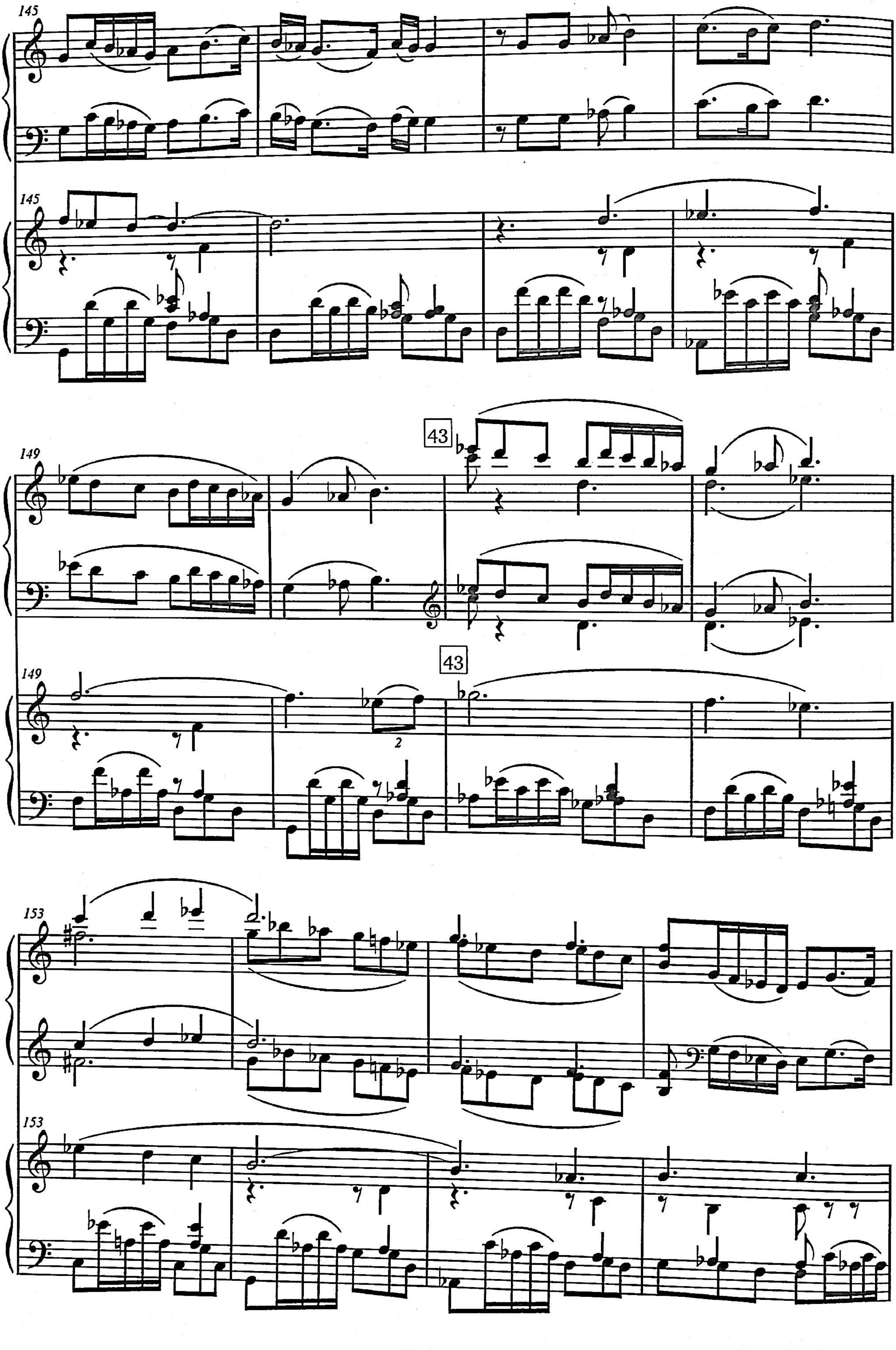
145
145
43
149
43
149
153
153
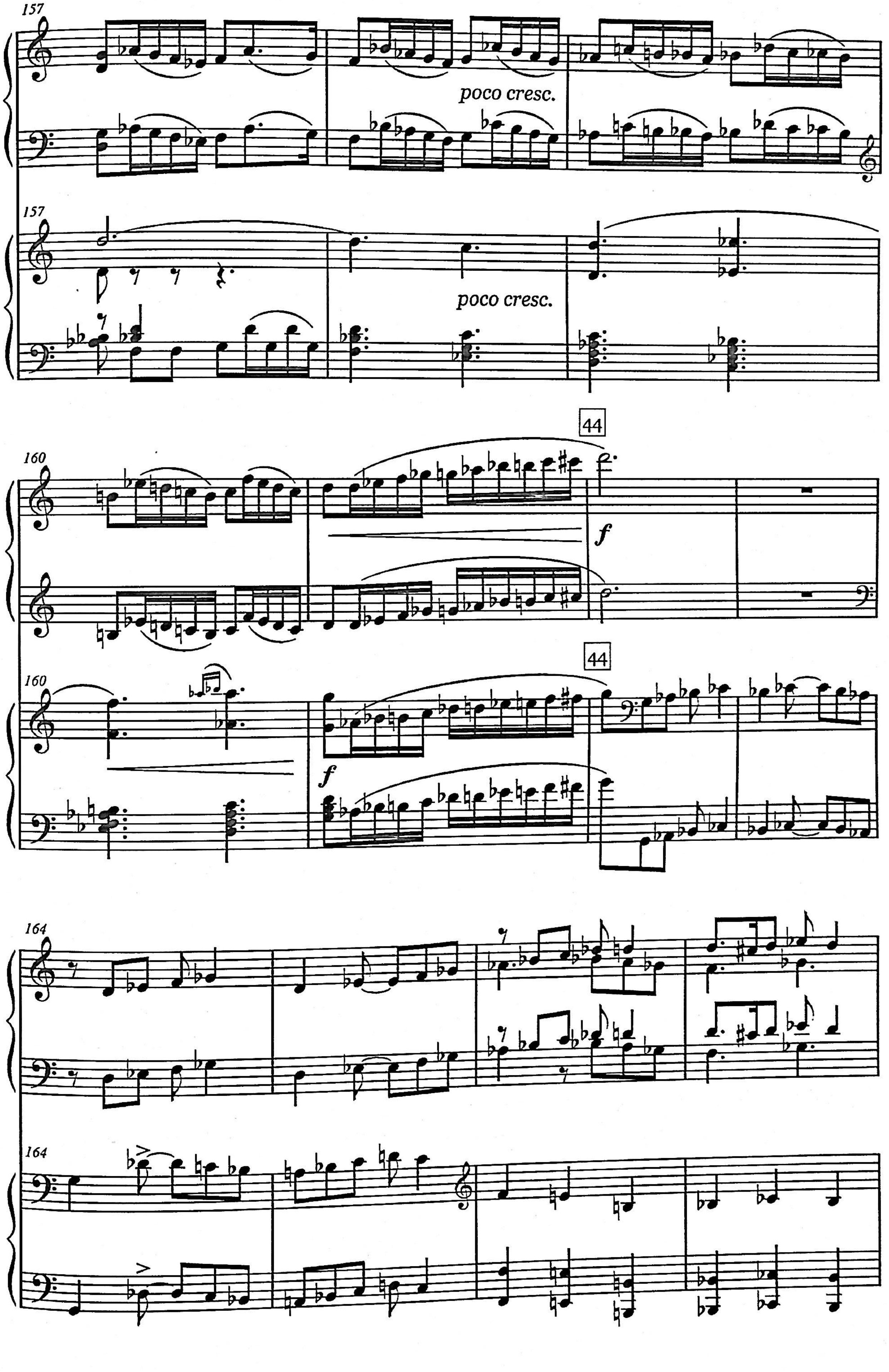
157
poco cresc.
157
poco cresc.
160
44
f
160
44
f
164
164
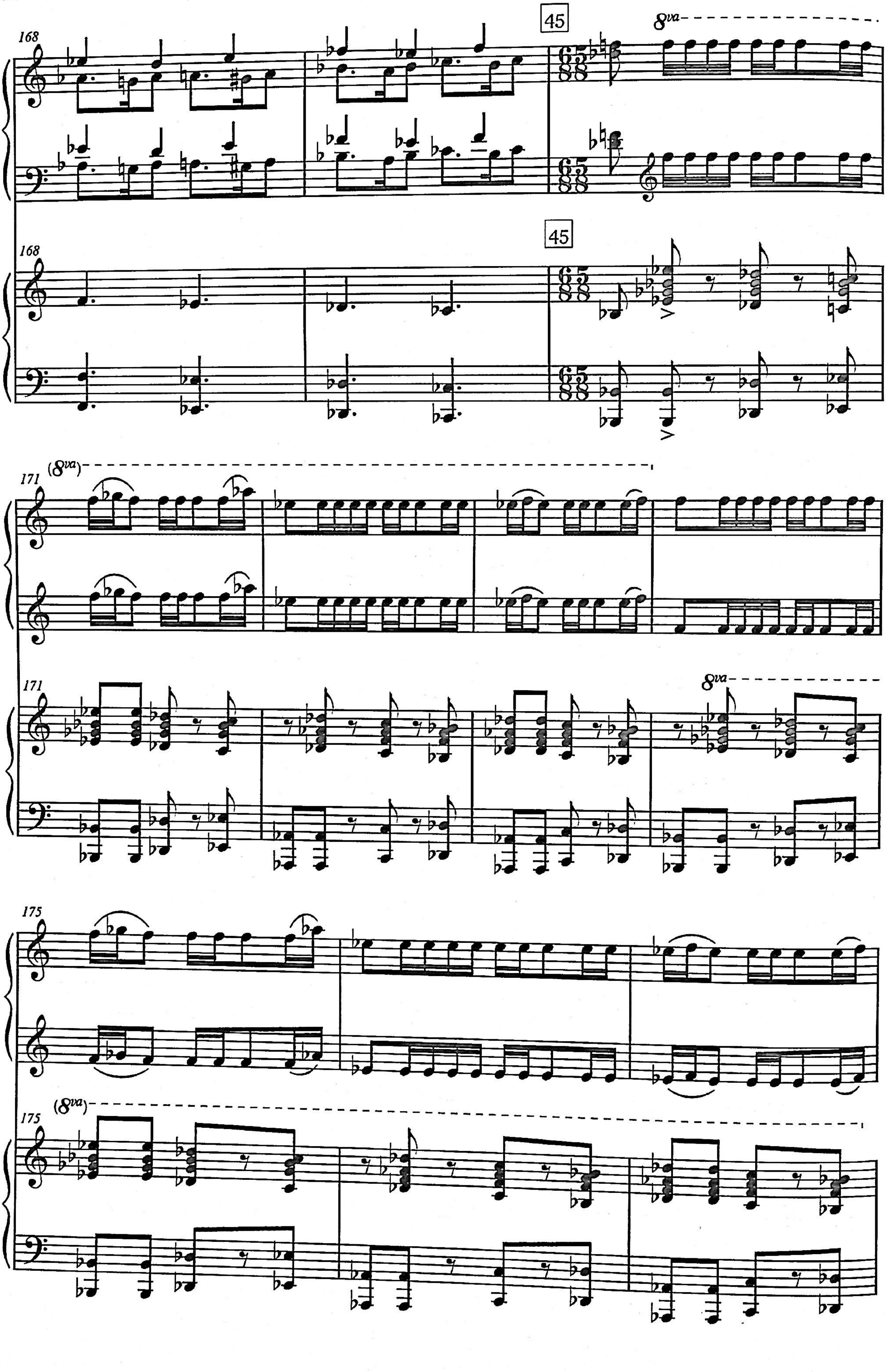
168
45
8va
168
45
171
(8va)
171
8va
175
175
(8va)
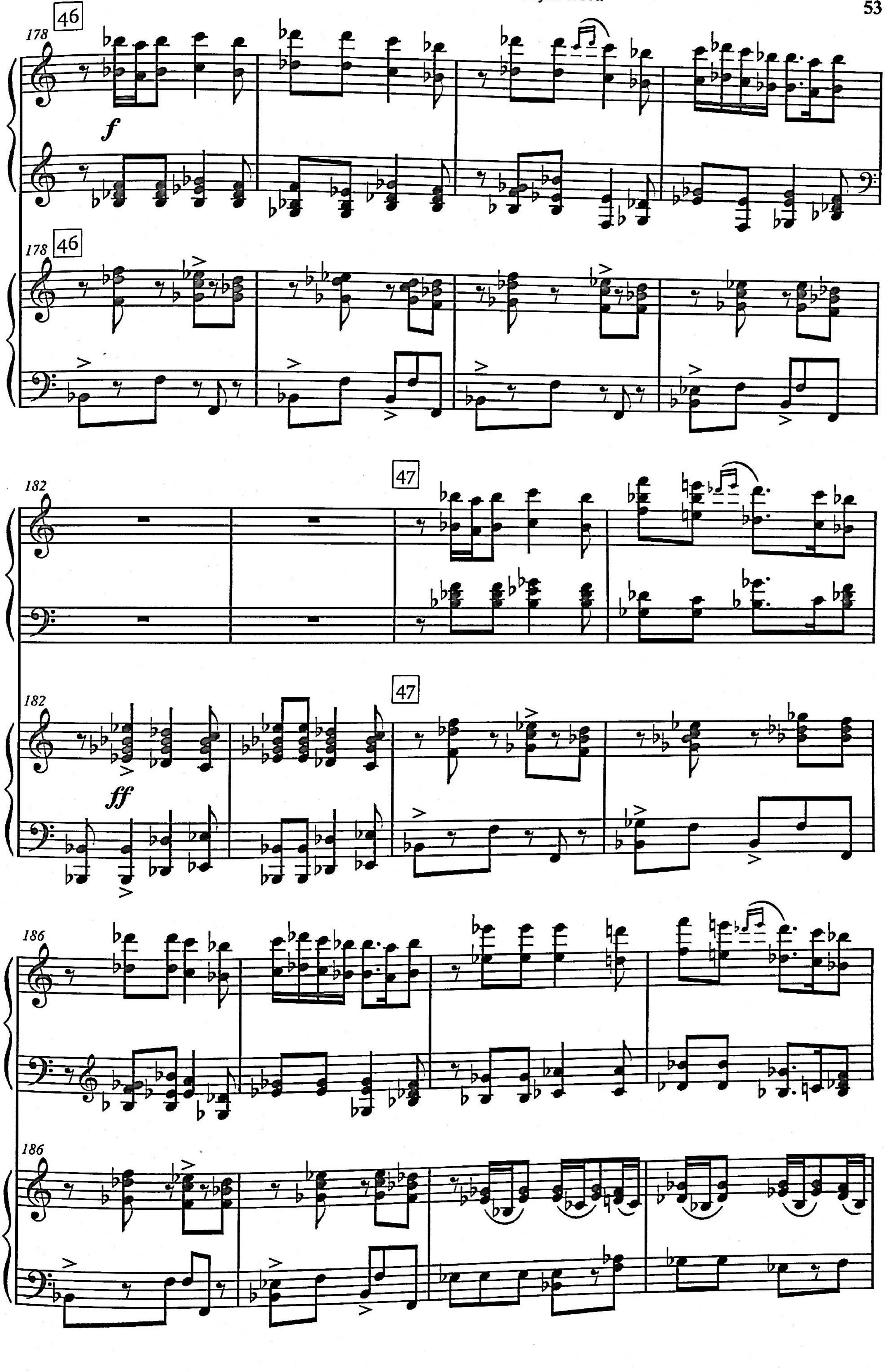
46
178
f
178
46
182
47
182
47
ff
186
186
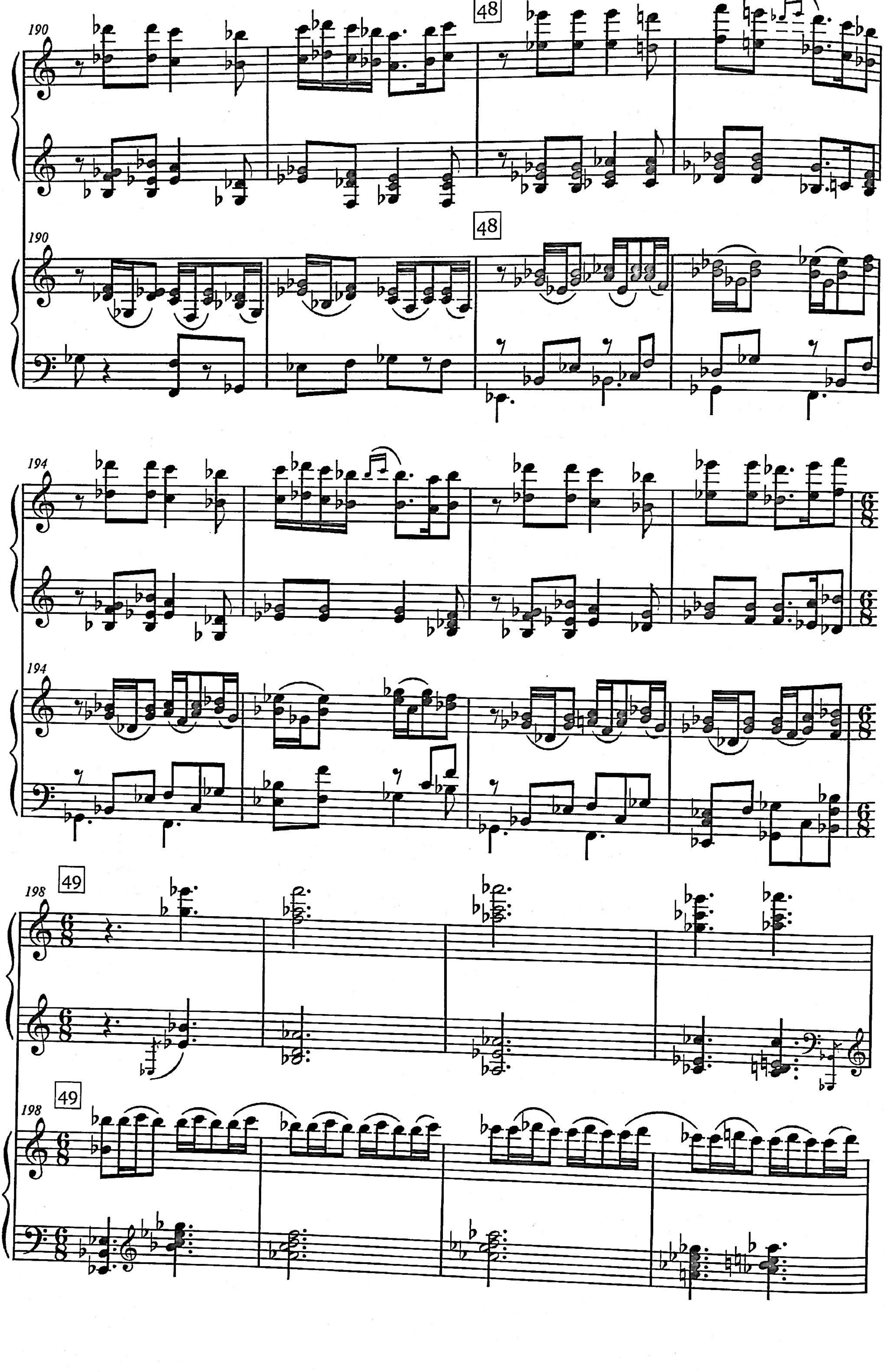
190
48
190
48
194
194
198
49
198
49

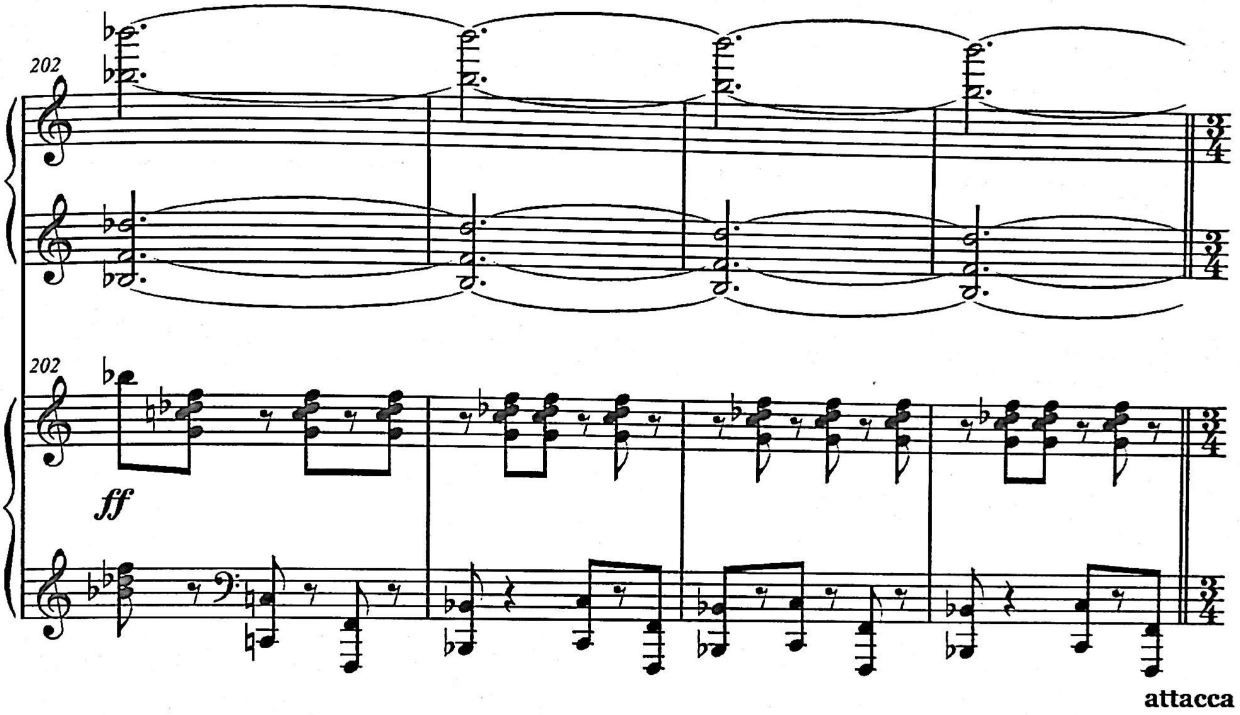
202
202
ff
attacca

III
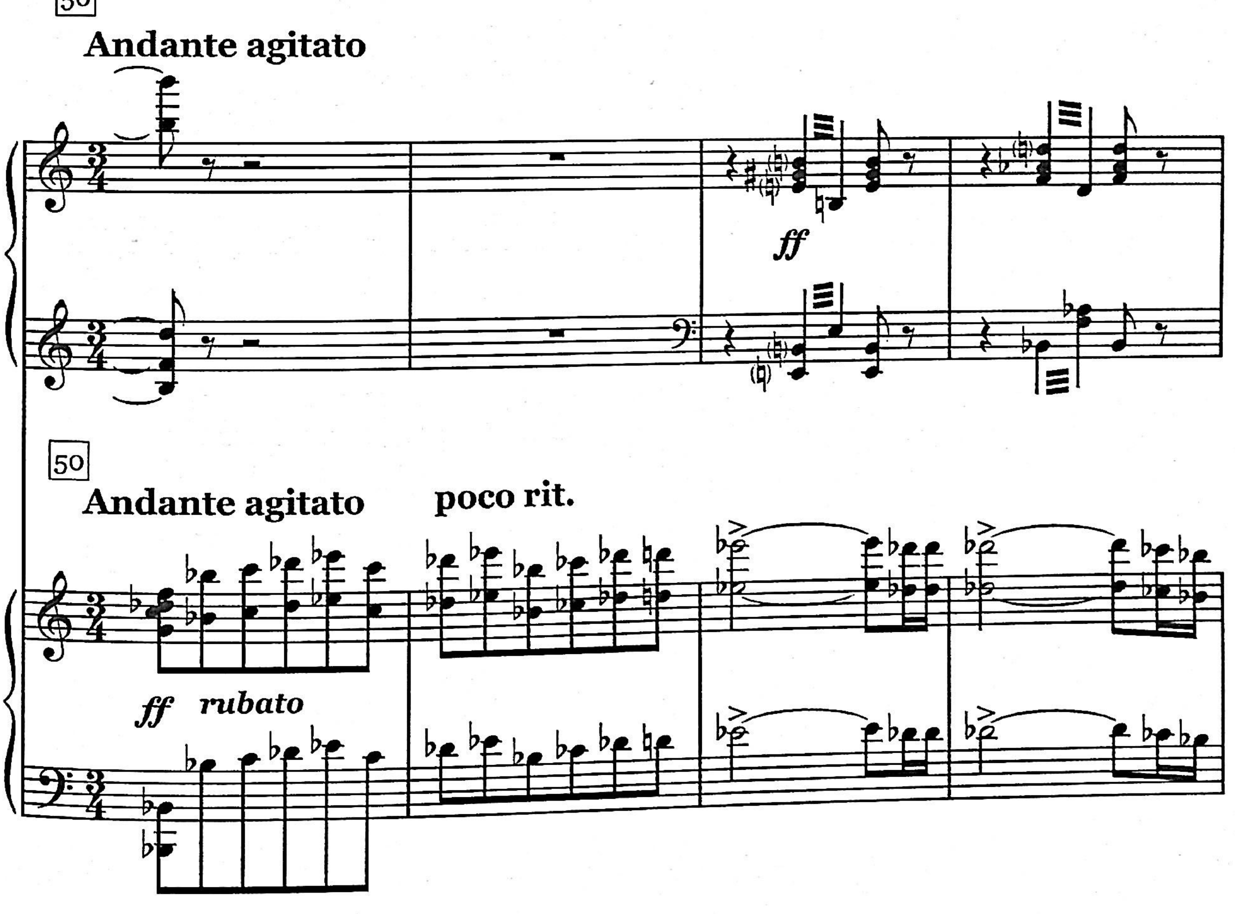
50
Andante agitato
ff
50
Andante agitato
poco rit.
ff rubato
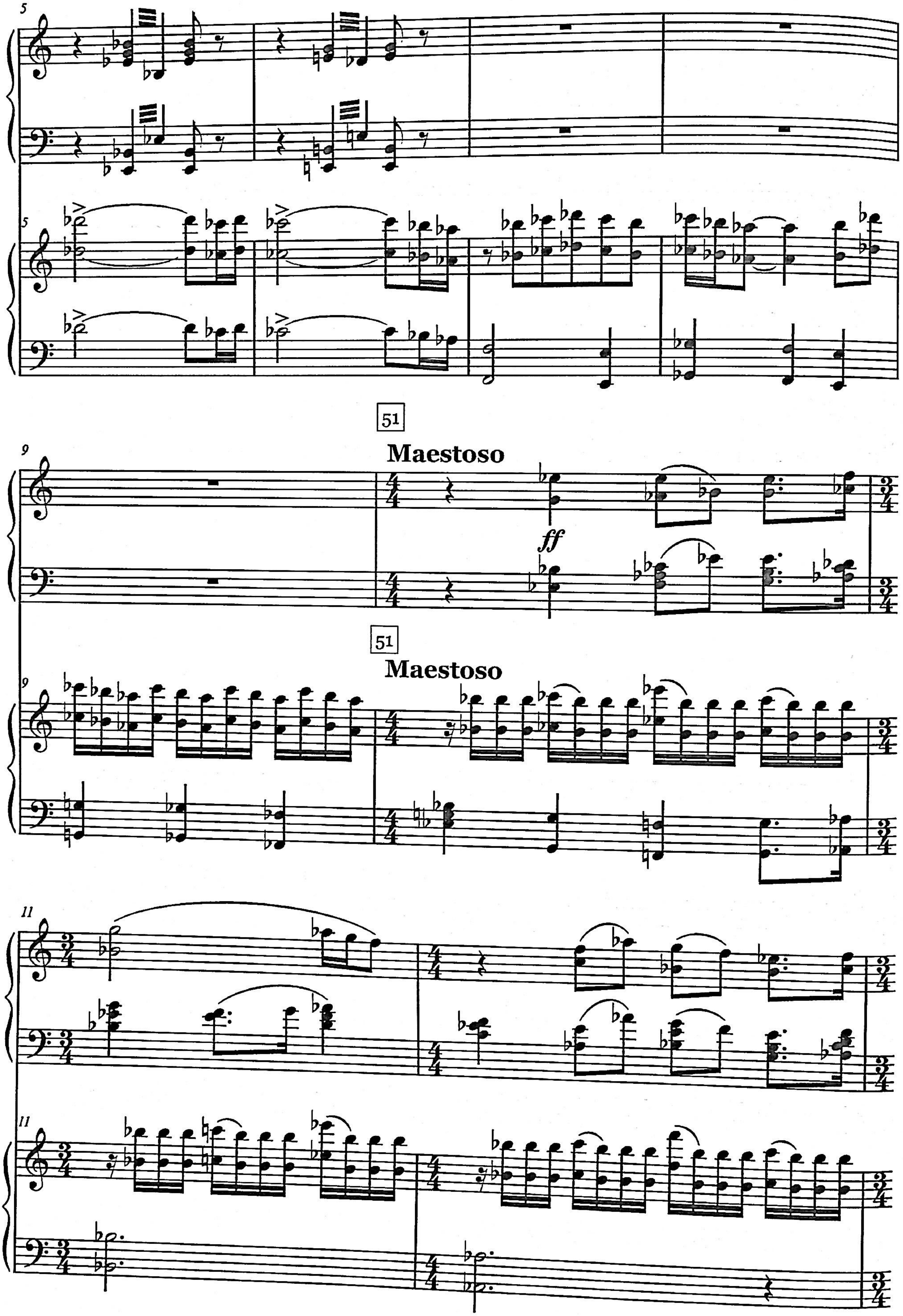
51
Maestoso
ff
51
Maestoso
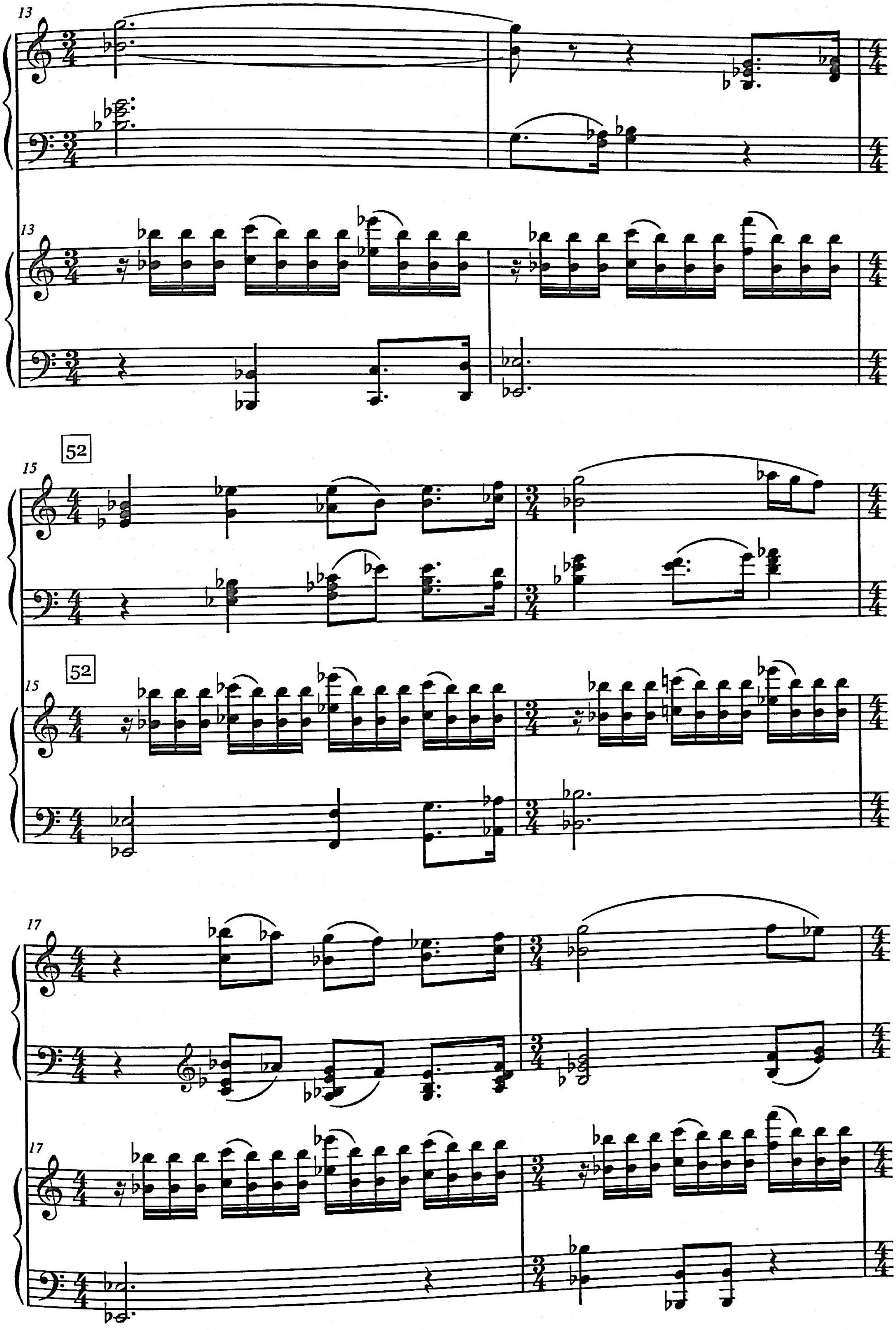
52
52
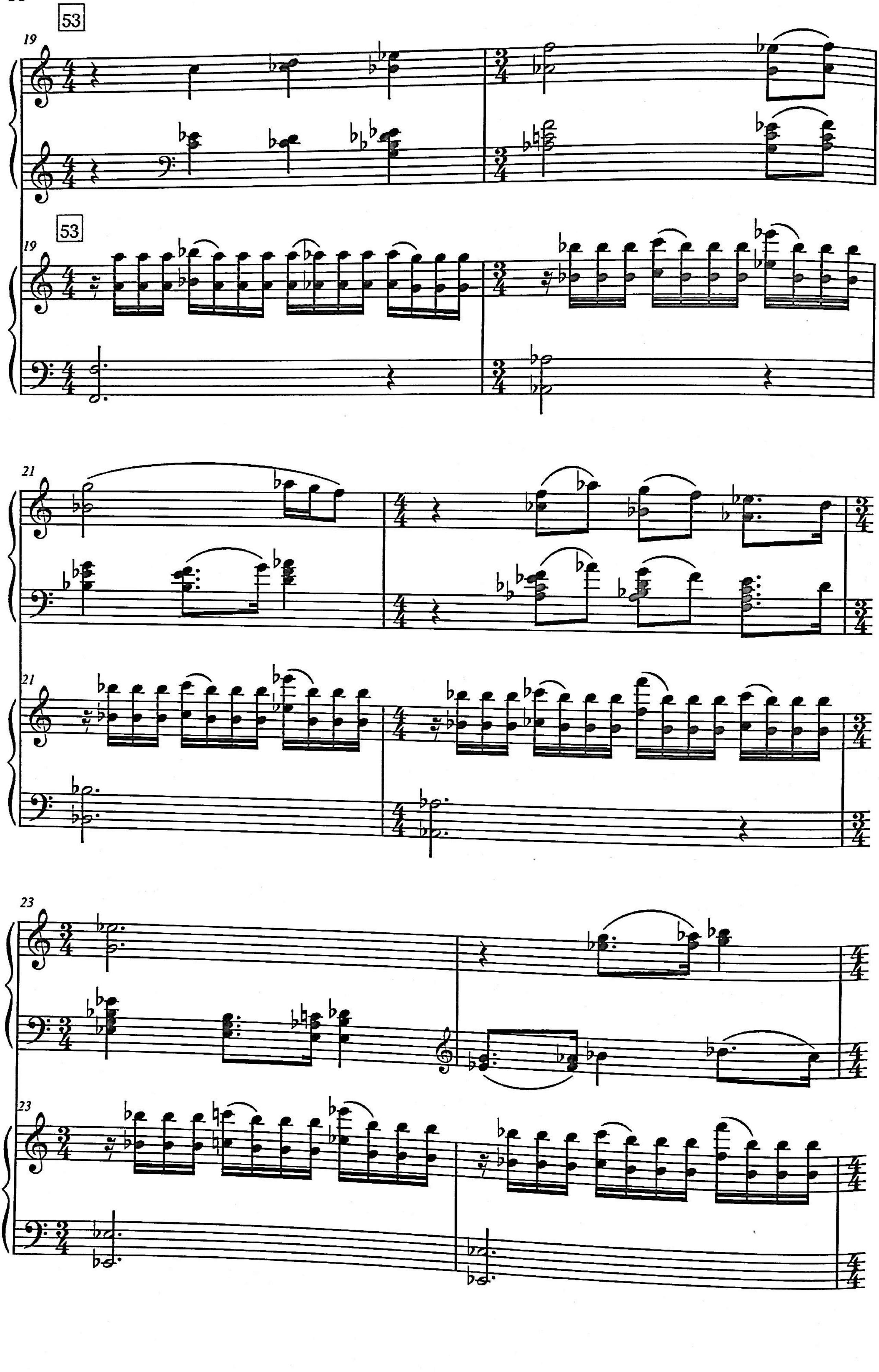
53
19
53
19
21
21
23
23
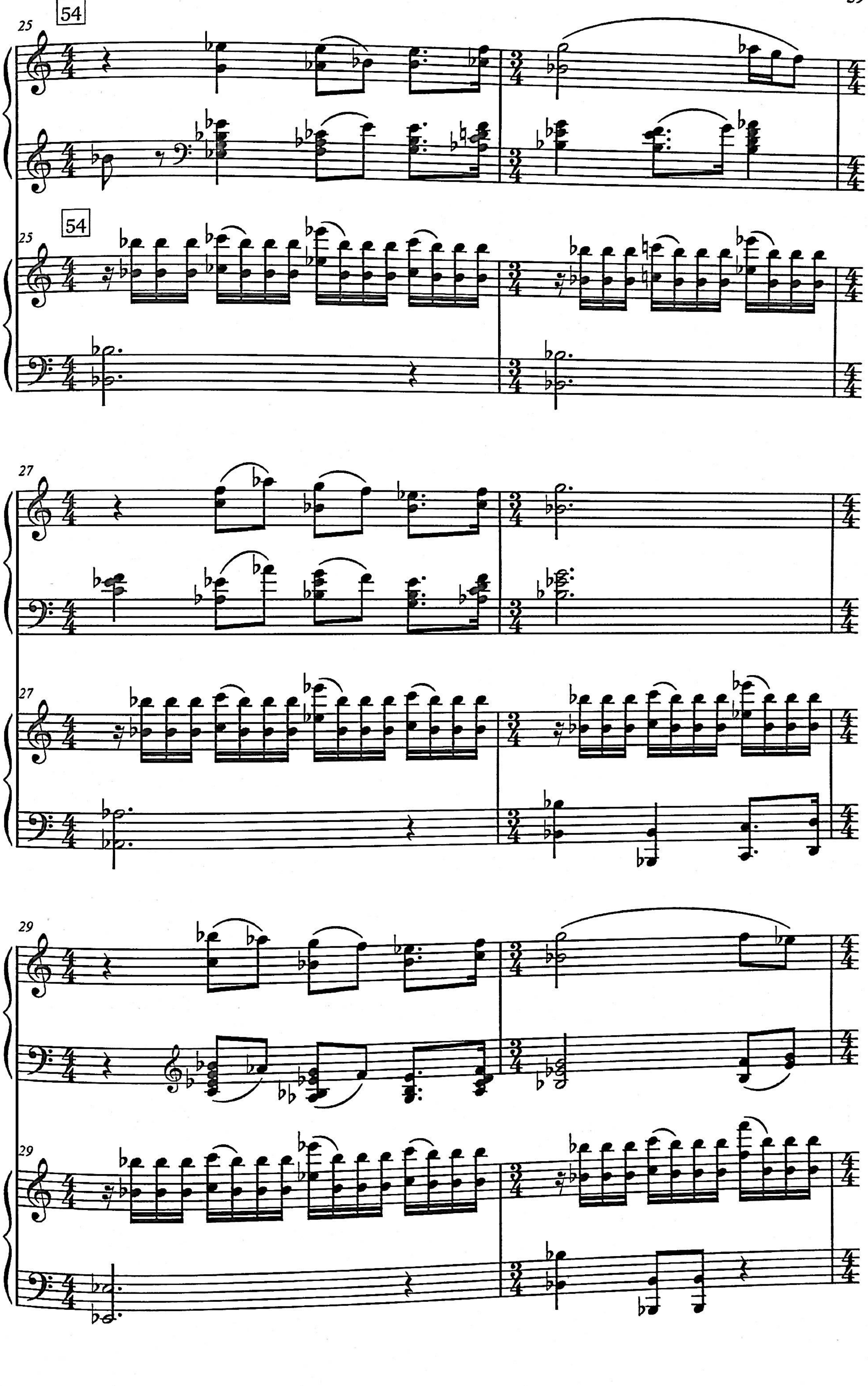
54
54
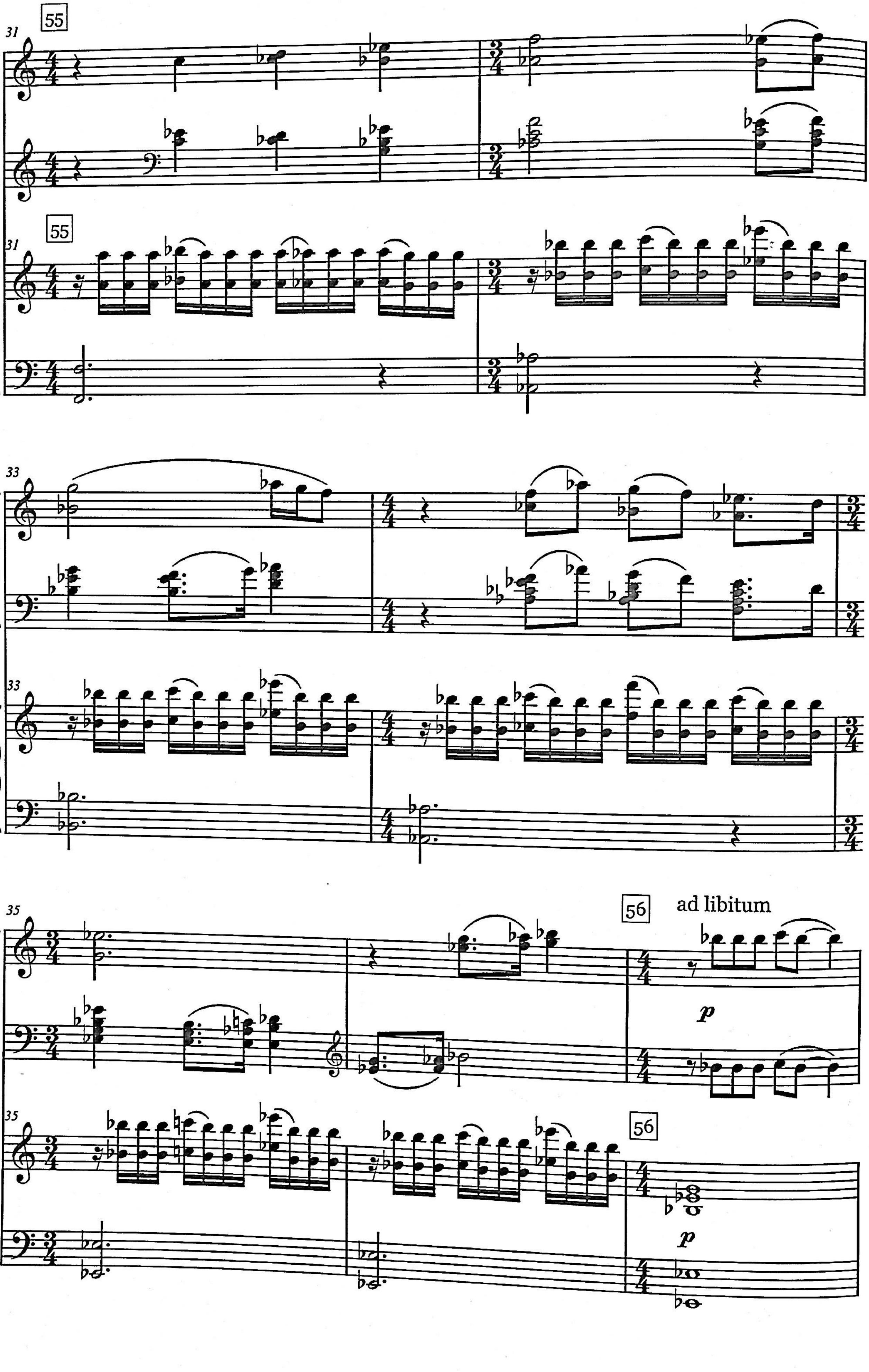
55
31
33
35
56
ad libitum
p

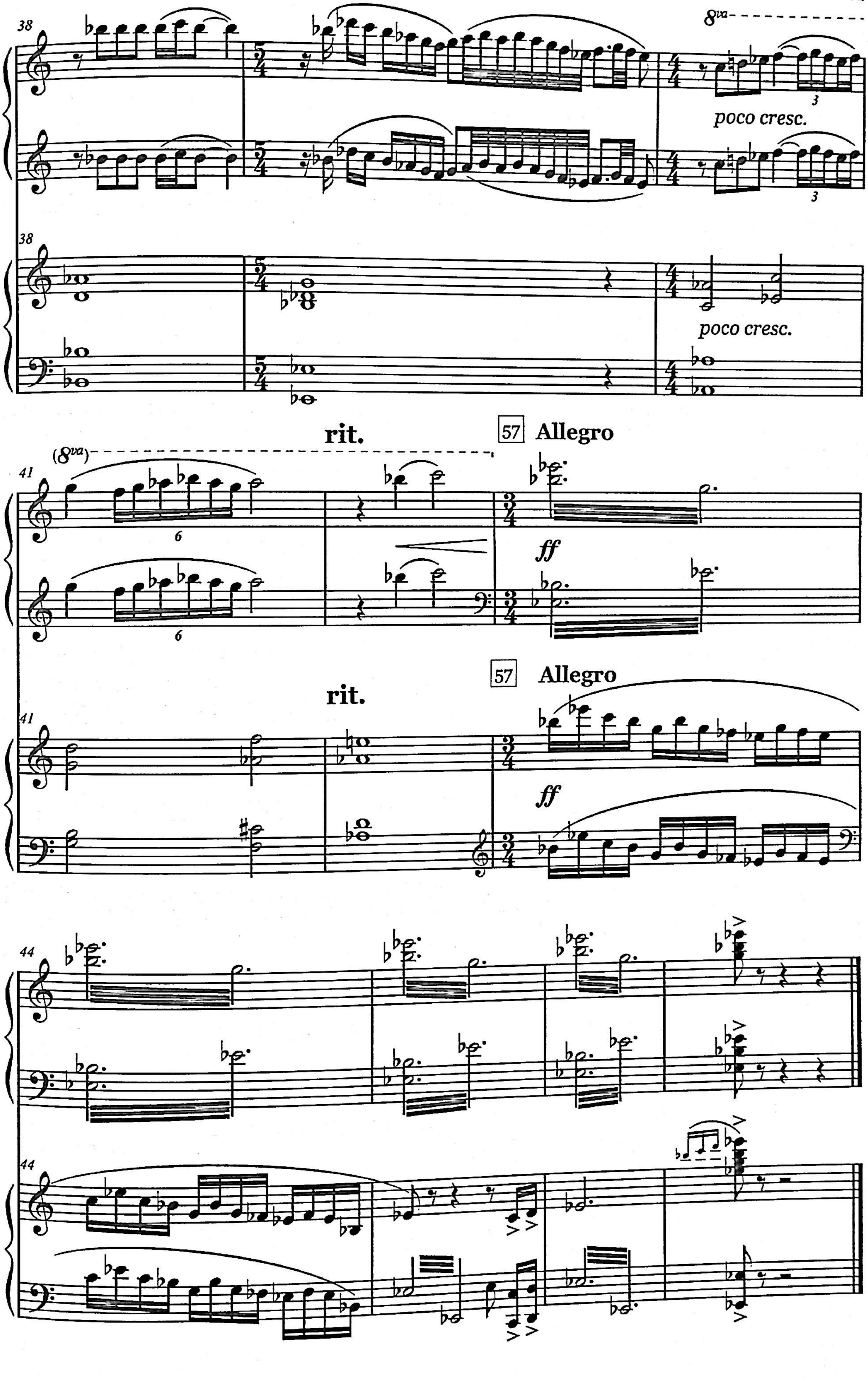
38
8va
poco cresc.
poco cresc.
41
rit.
57 Allegro
ff
44

Maple Leaf Rag

Փոխադրումը՝ Ի. Մամիկոնովայի
Переложение *И. Мамиконовой*
Arranged by *I. Mamikonova*

Ս. Ջոփլին
С. Джоплин
S. Joplin
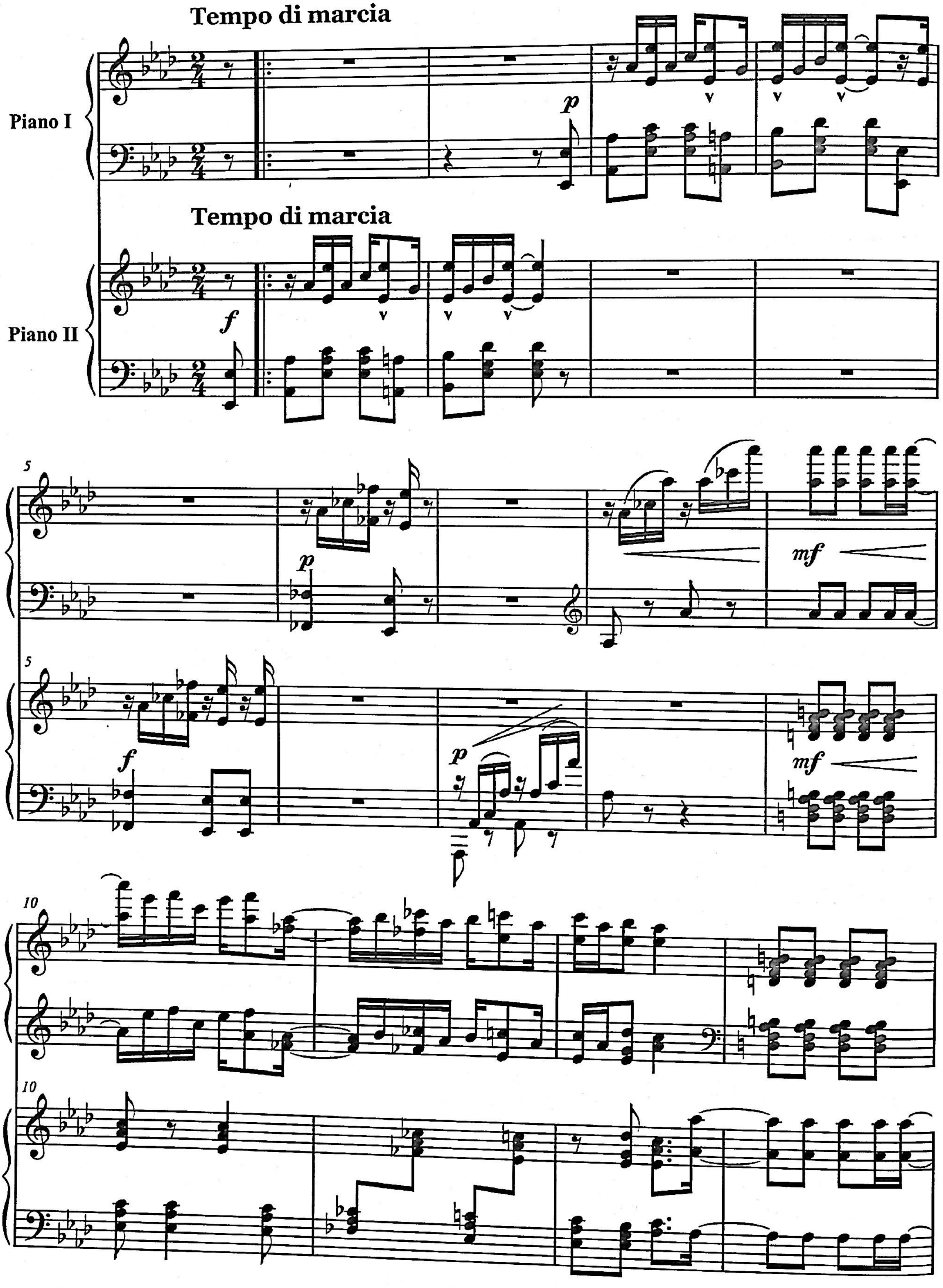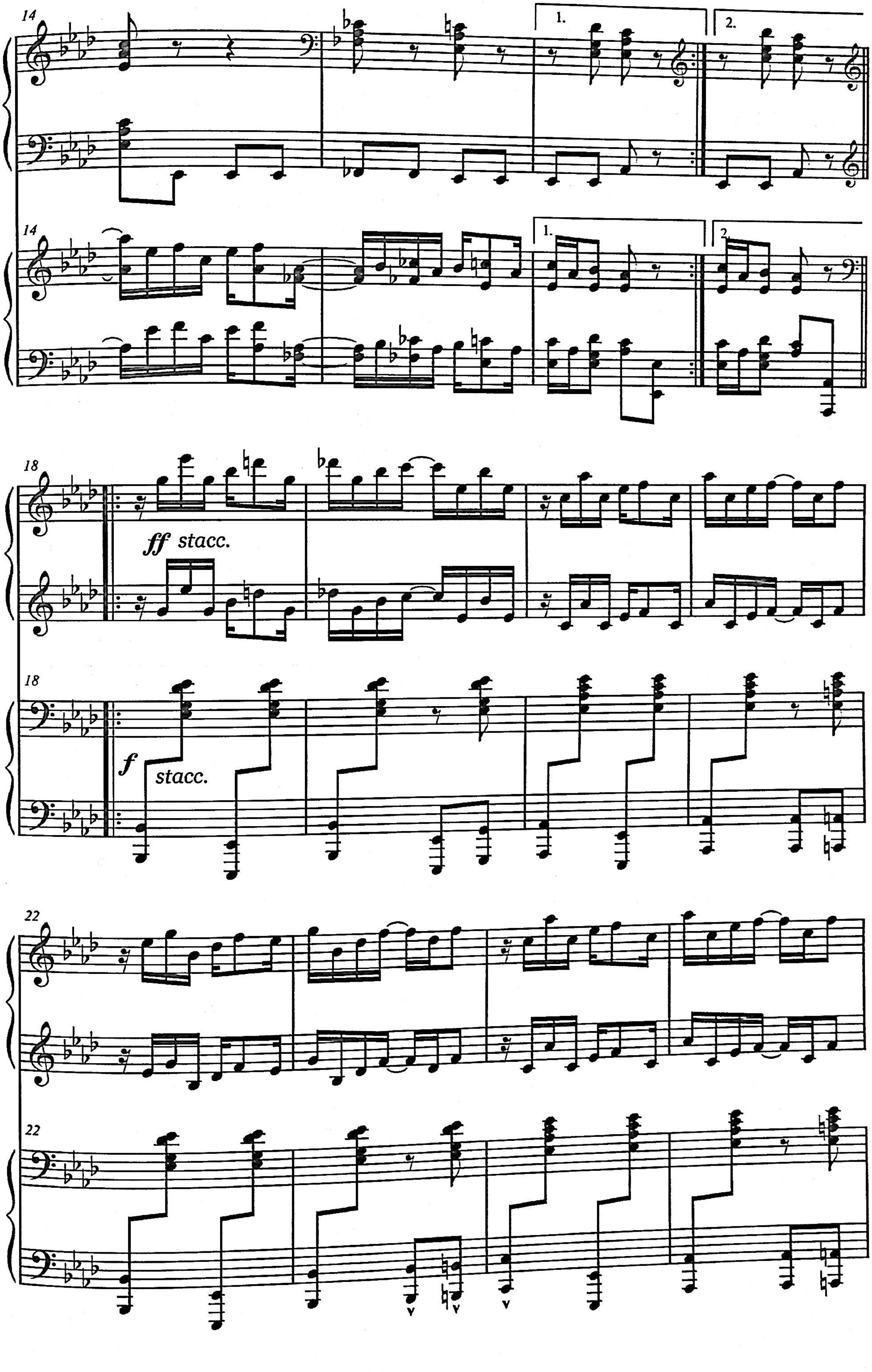
14
1.
2.
14
1.
2
18
ff stacc.
18
f
stacc.
22
22
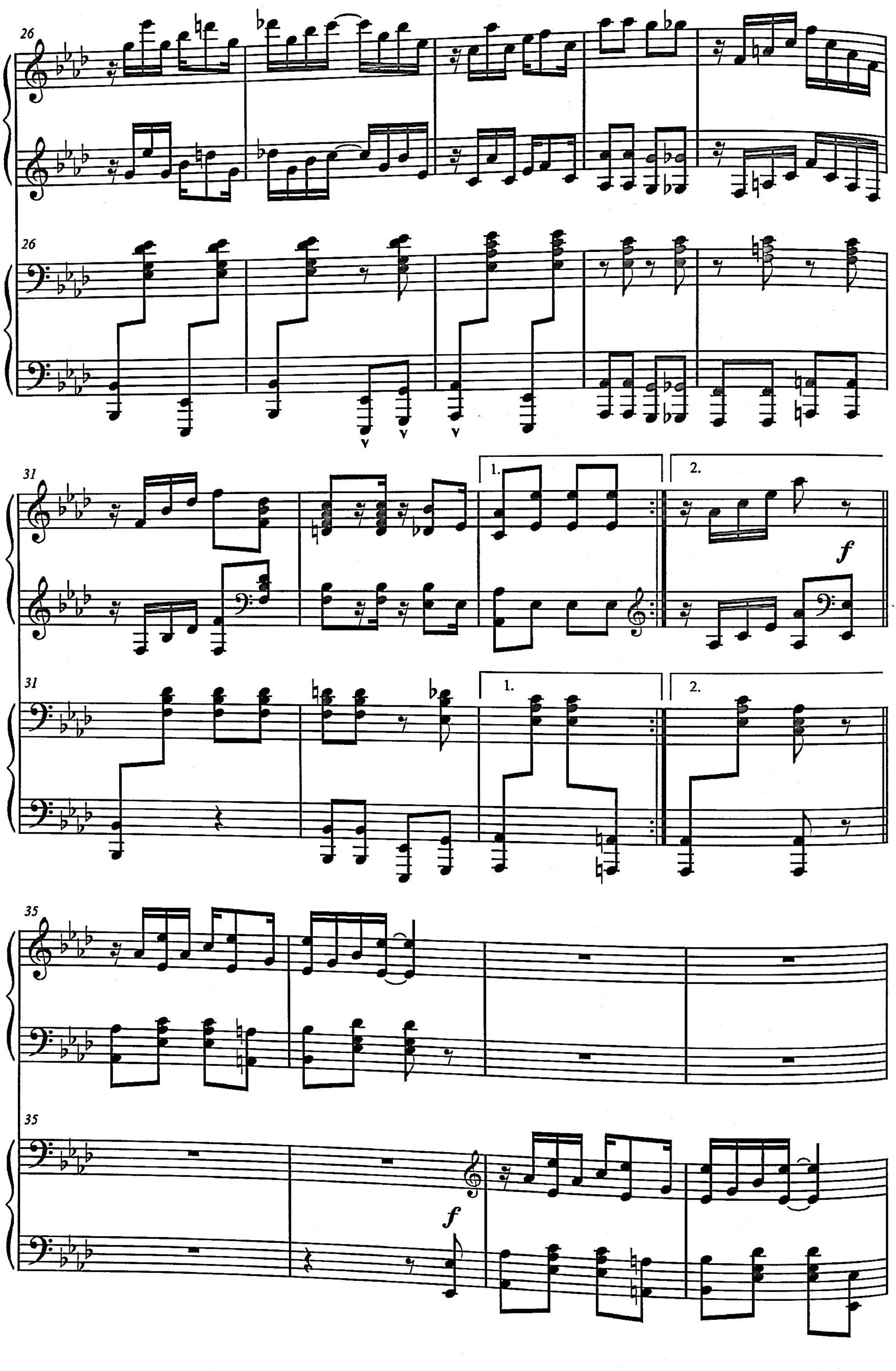
26
26
31
1.
2.
f
31
1.
2.
35
35
f
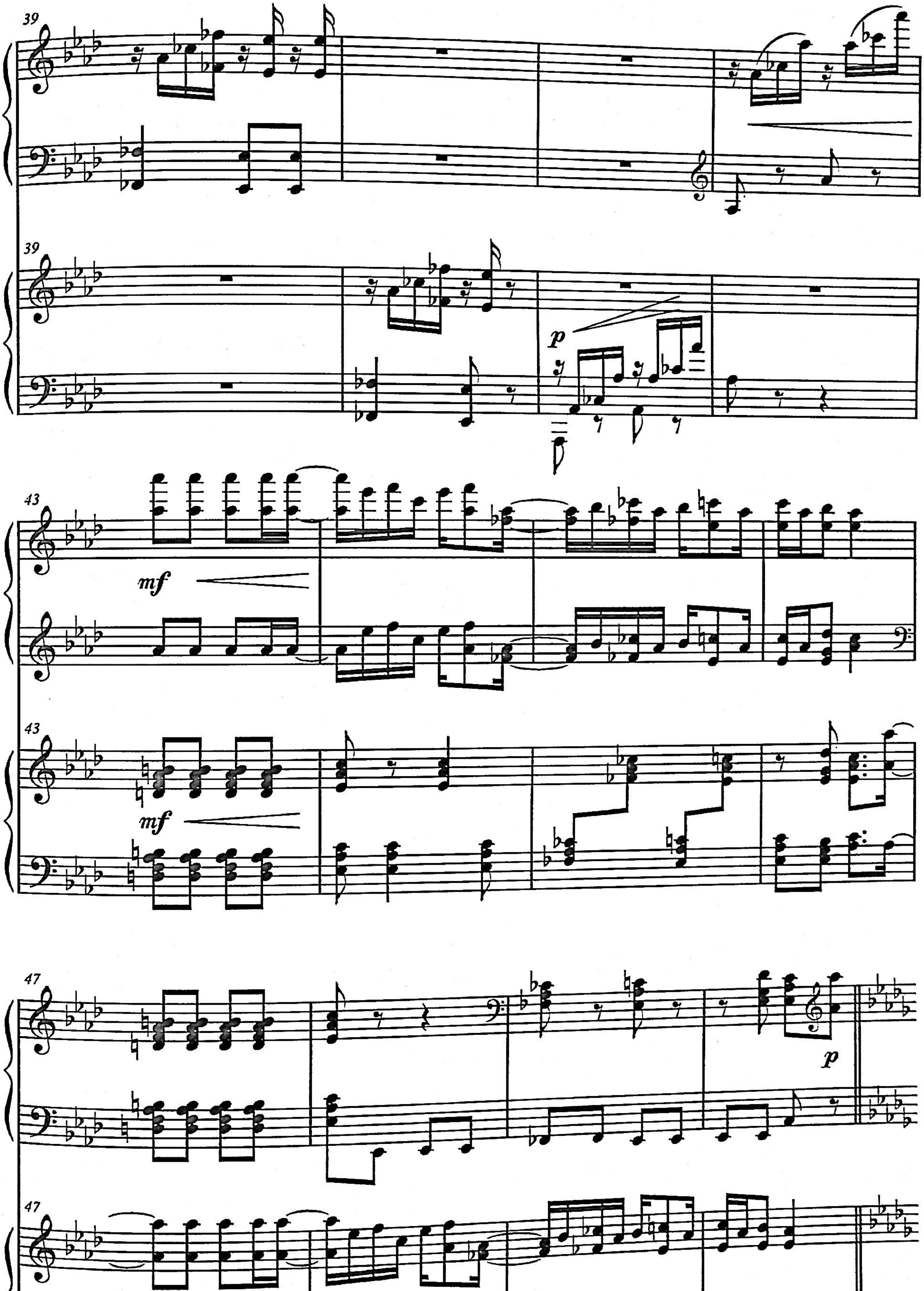
39
39
p
43
mf
43
mf
47
p
47
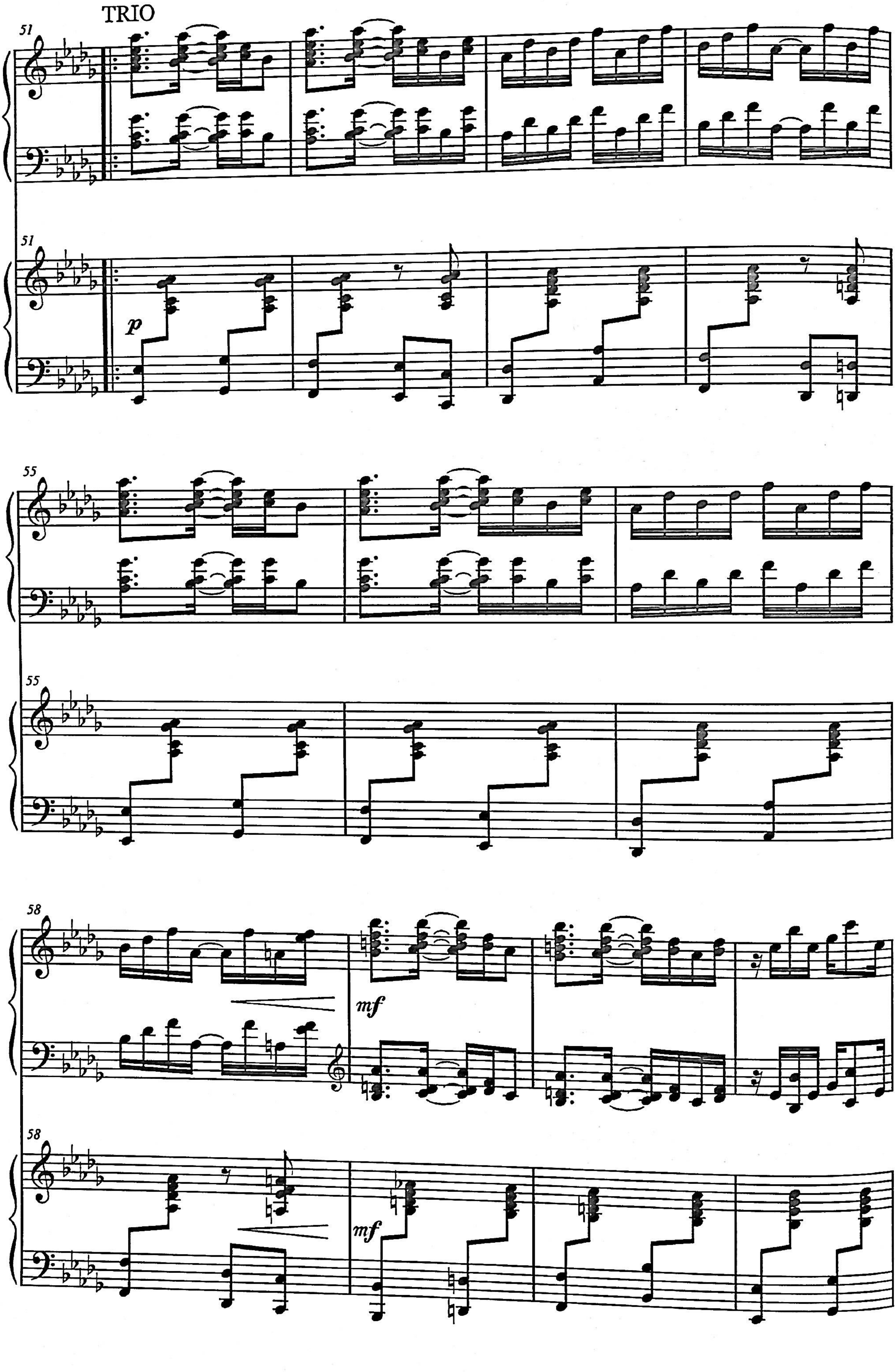
TRIO
51
51
p
55
55
58
mf
58
mf
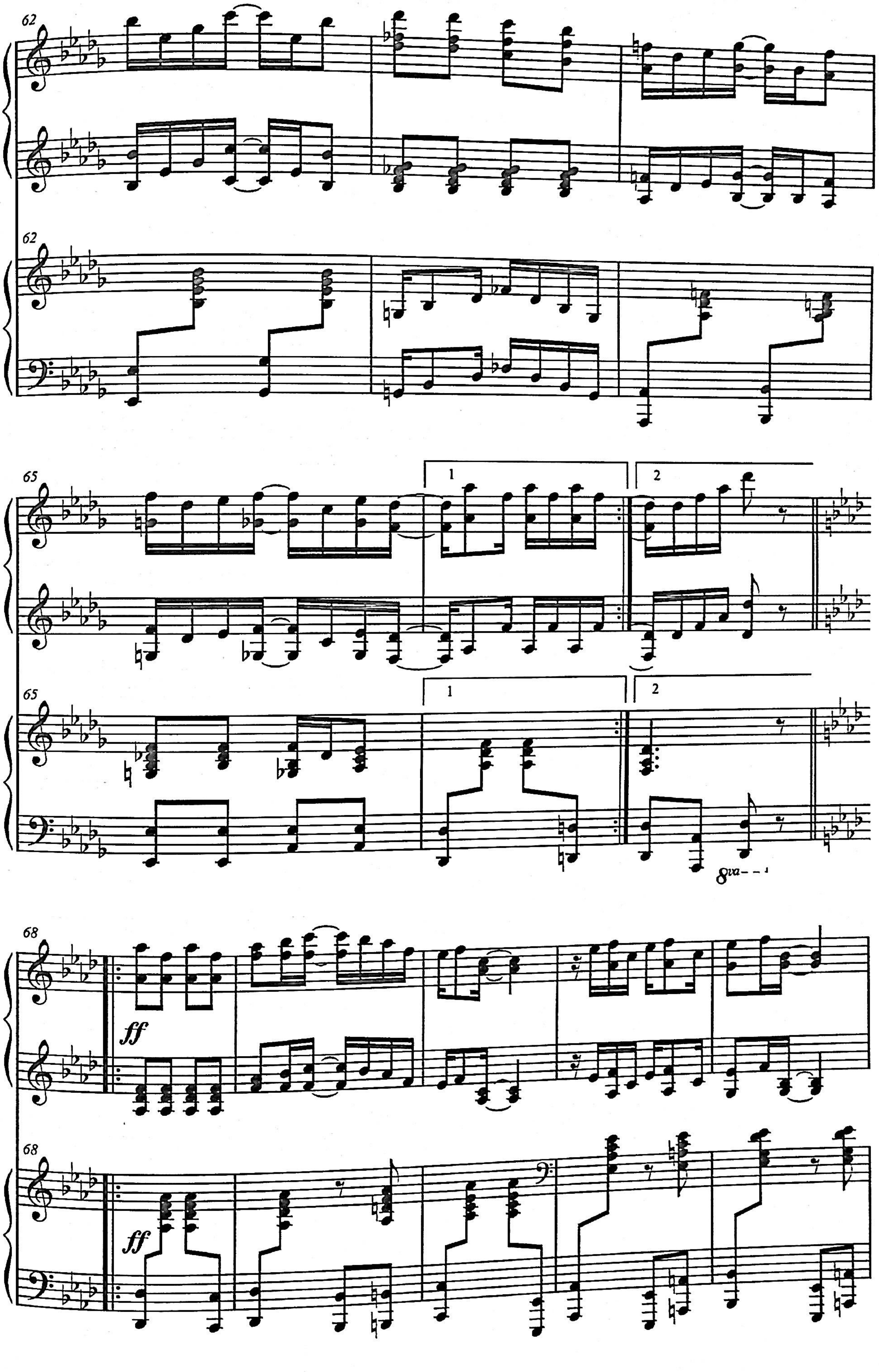
62
62
65
1
2
65
1
2
8va
68
ff
68
ff
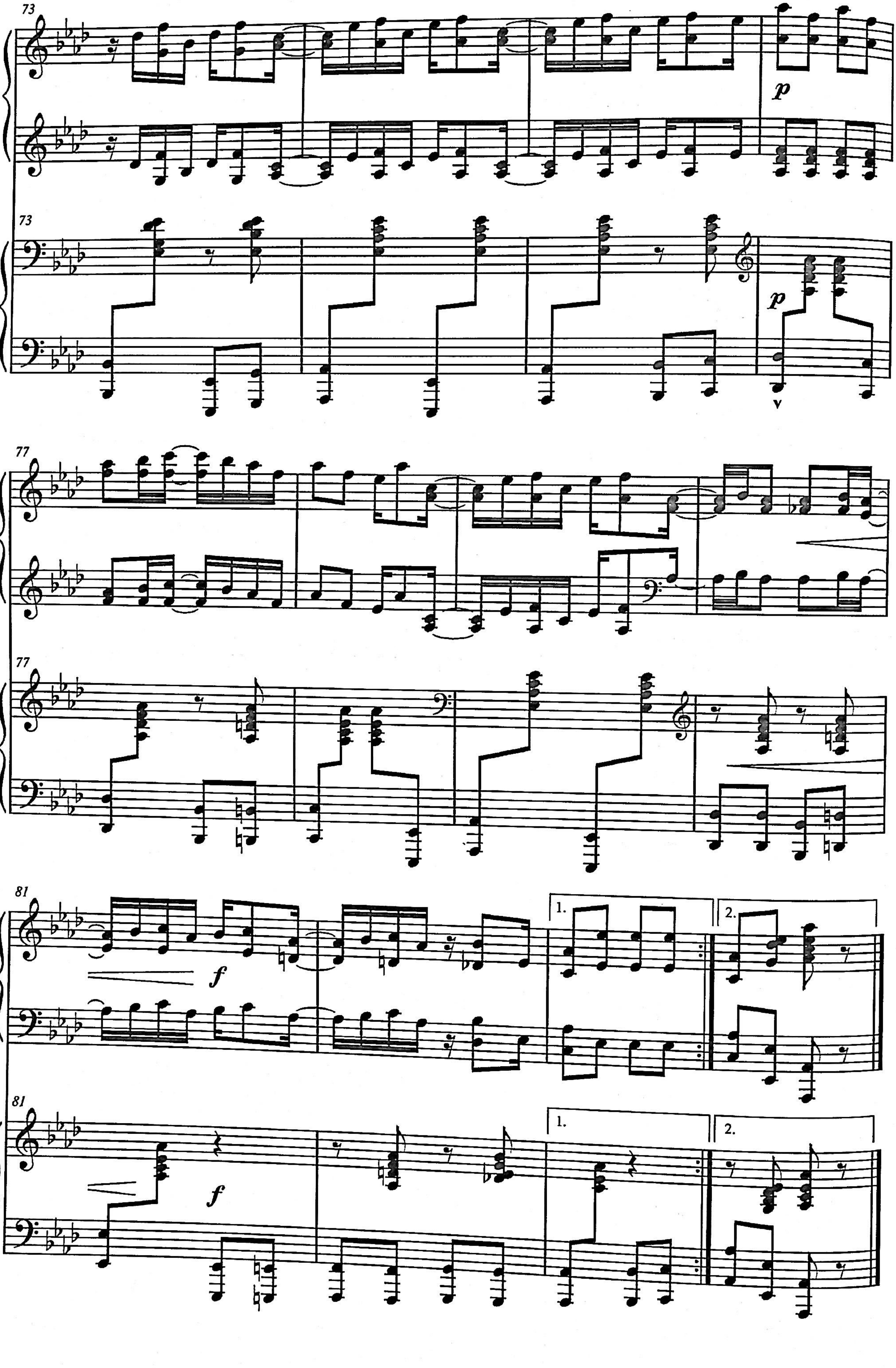
73
p
77
f
81
1.
2.

The Entertainer

Փոխադրումը՝ *Ի. Մամիկոնովայի*
Переложение *И. Мамиконовой*
Arranged by *I. Mamikonova*

Ս. Ջոփլին
С. Джоплин
S. Joplin
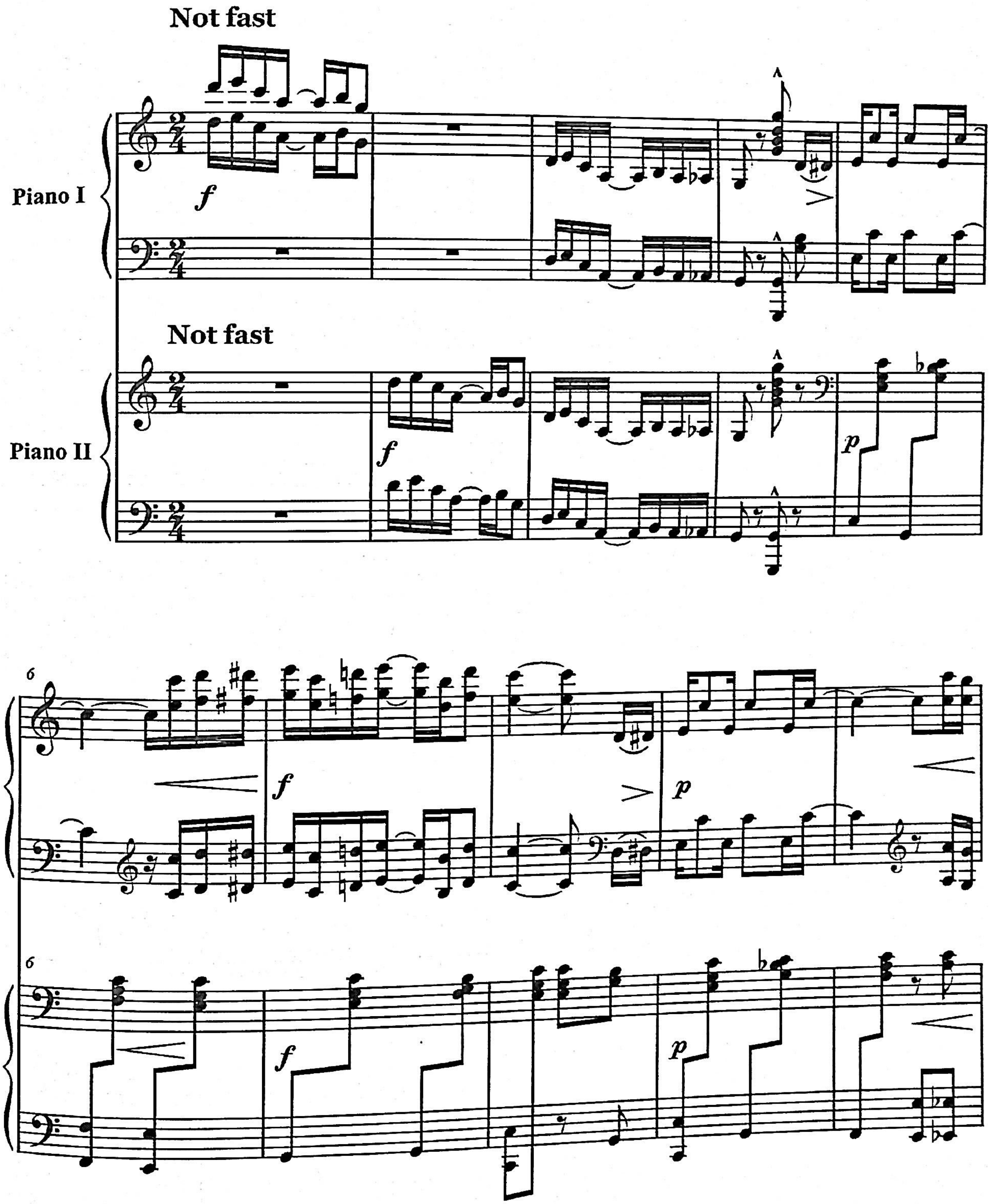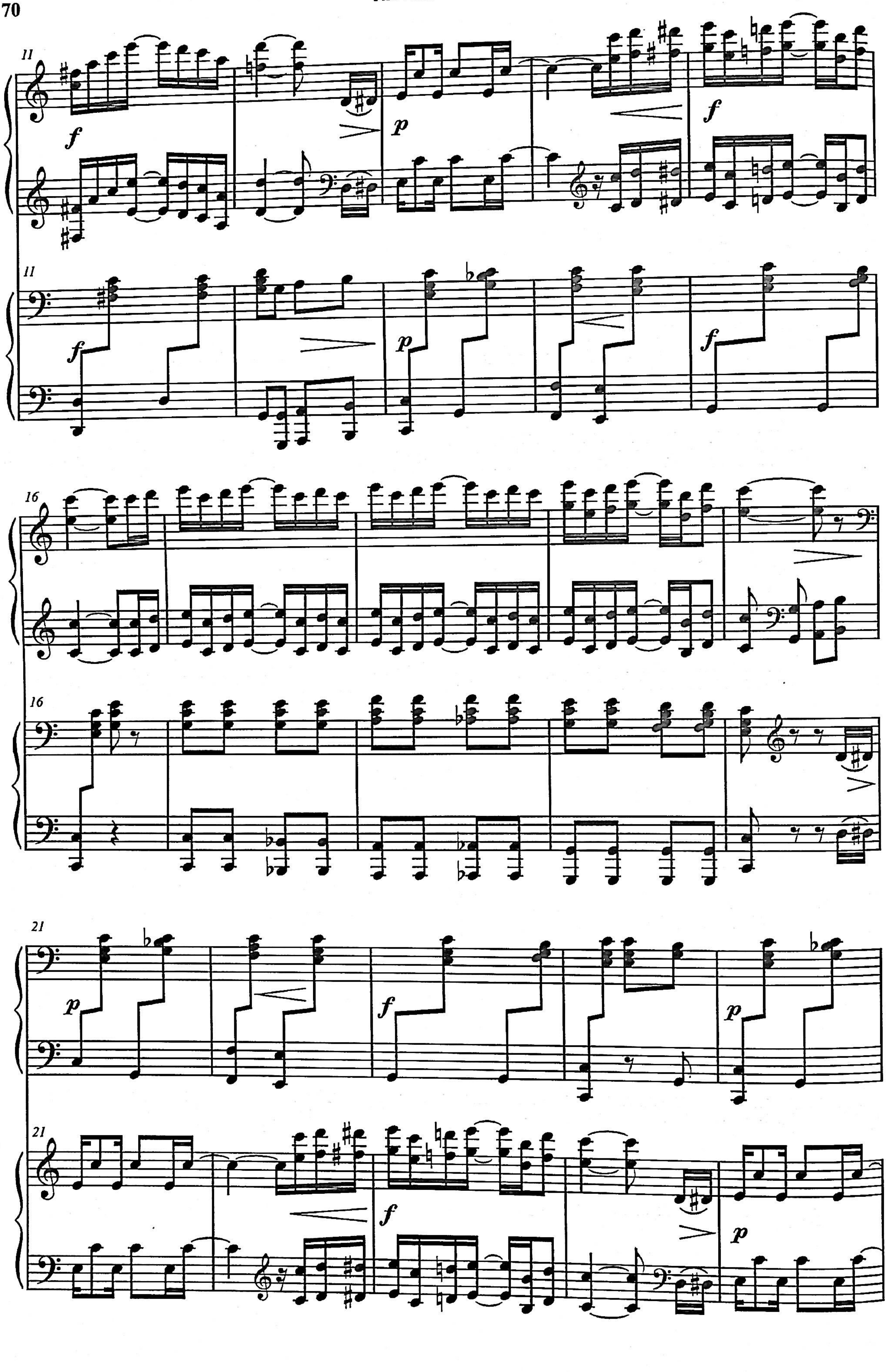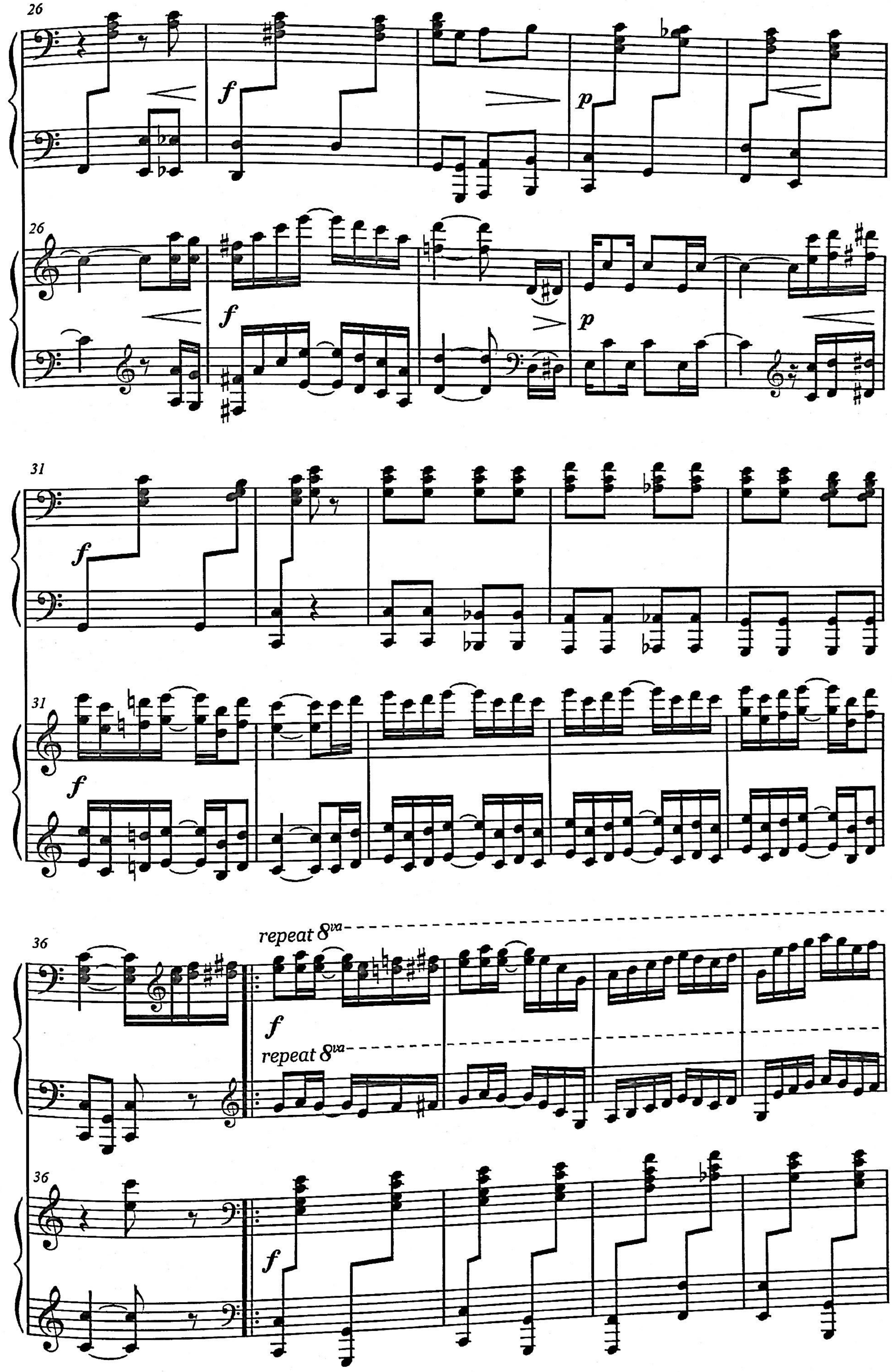
26
26
31
31
36
repeat 8va
repeat 8va
36
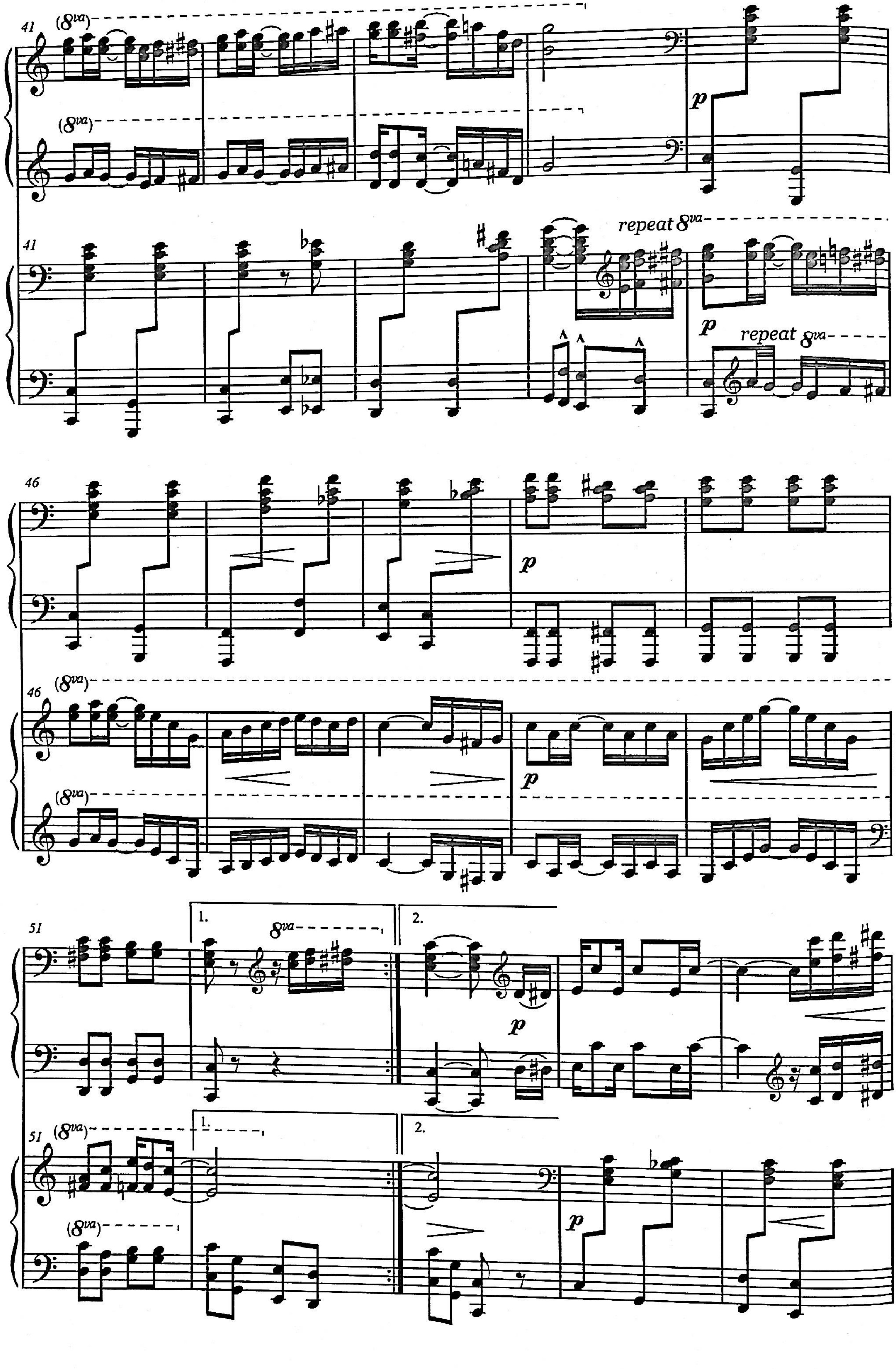
41
(8va)
repeat 8va
p
46
51
1.
2.
8va
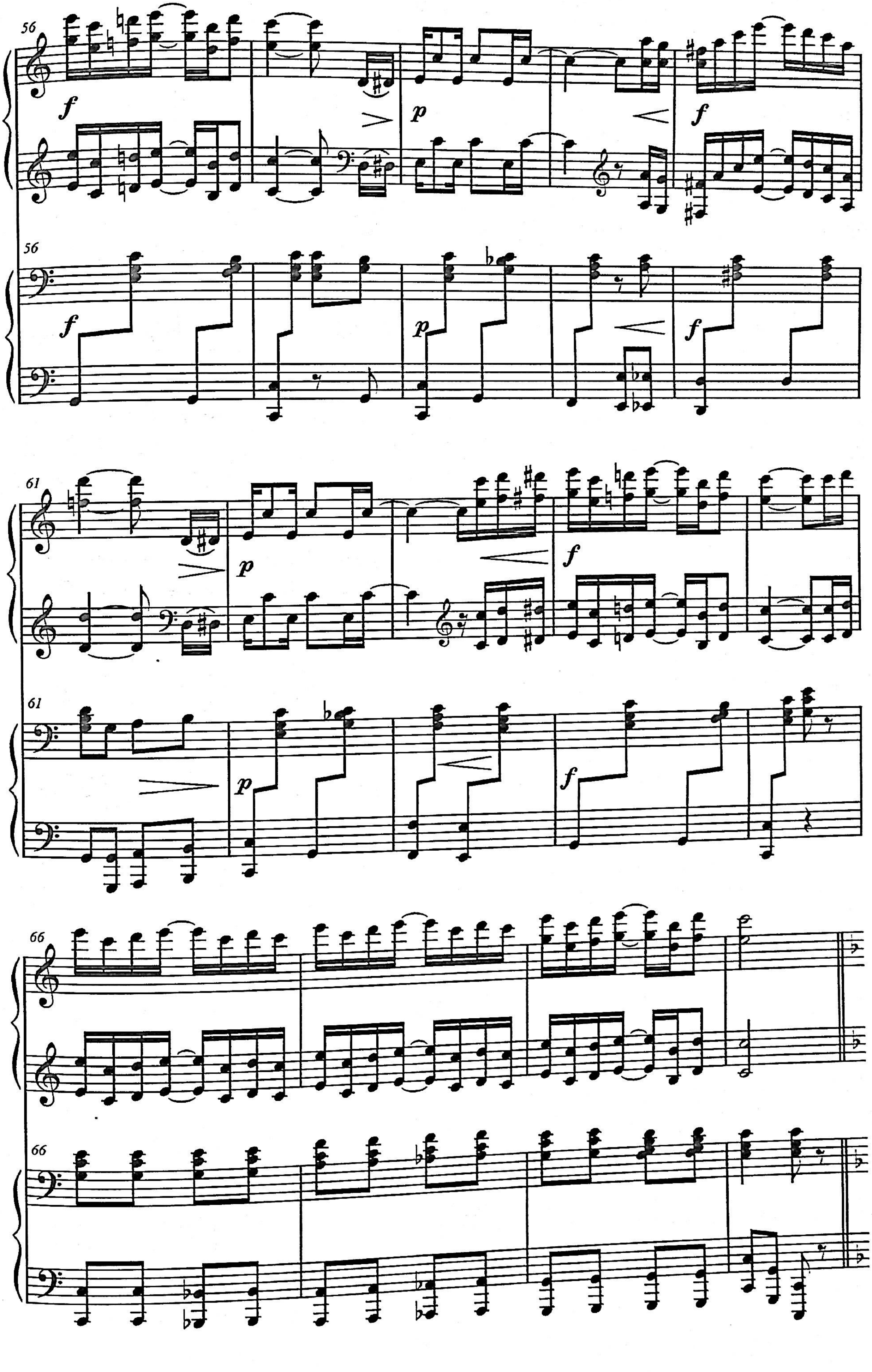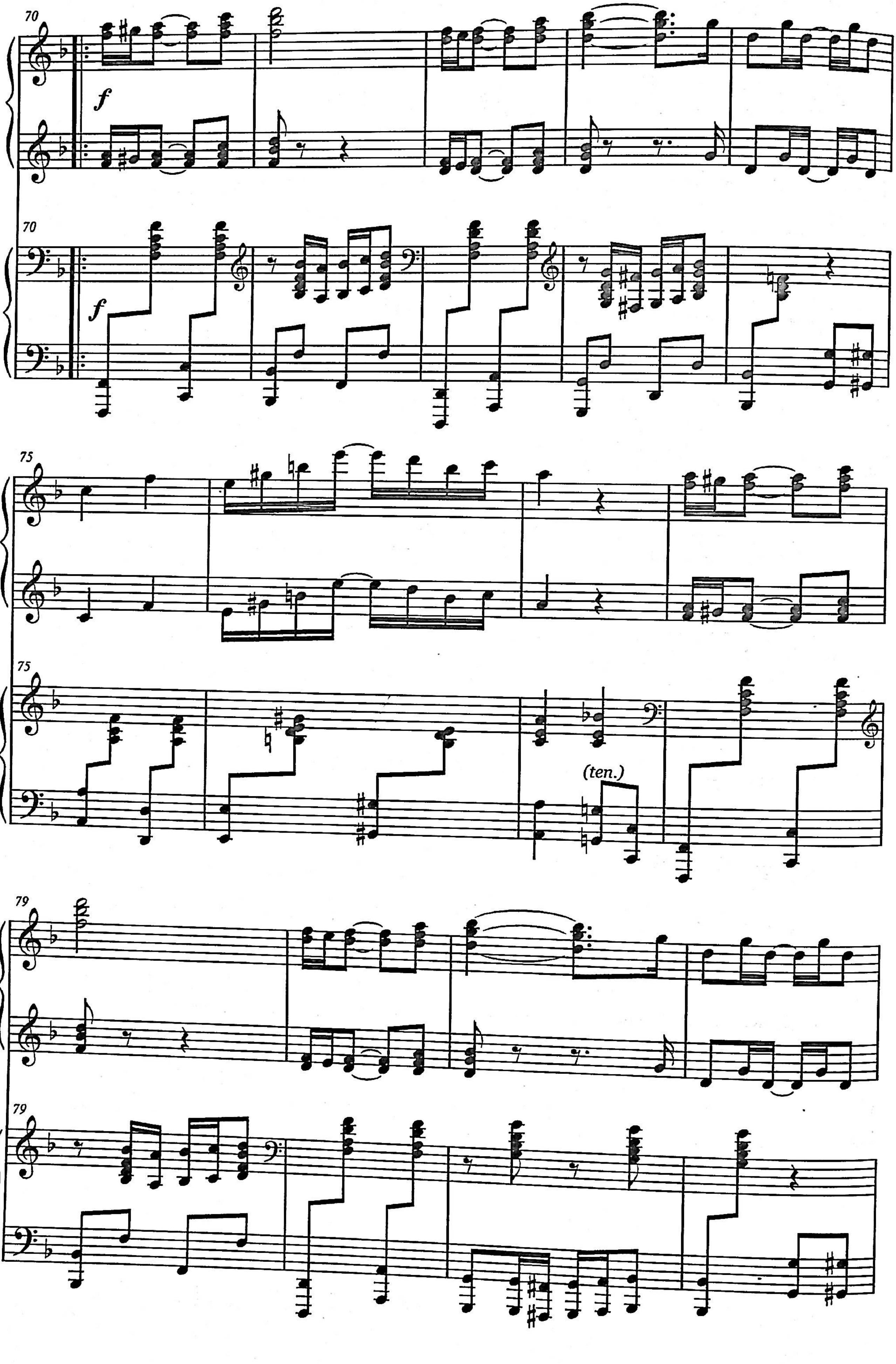
70
f
70
f
75
75
(ten.)
79
79
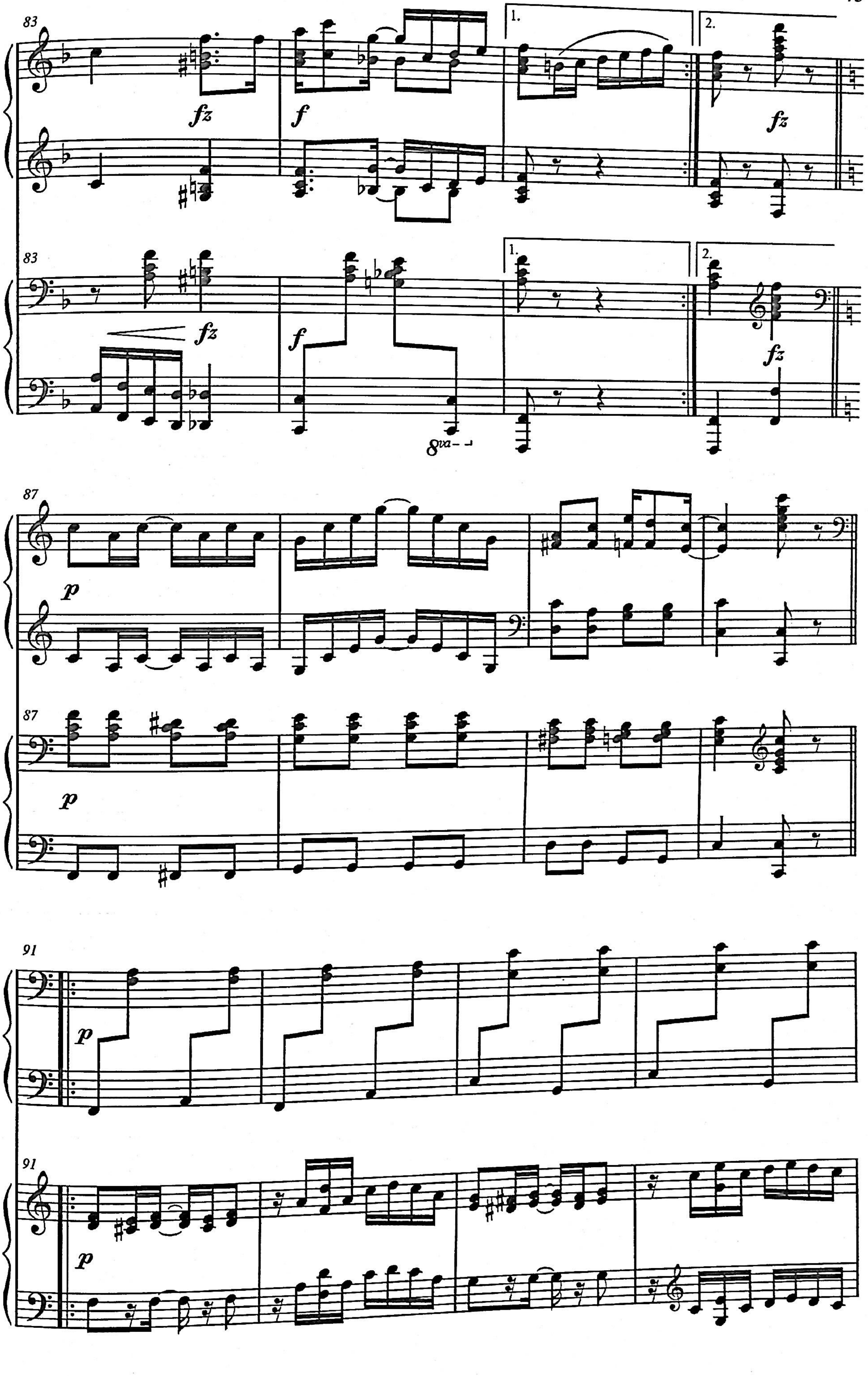
83
1.
2.
fz
f
fz
83
1.
2.
fz
f
fz
8va
87
p
87
p
91
p
91
p
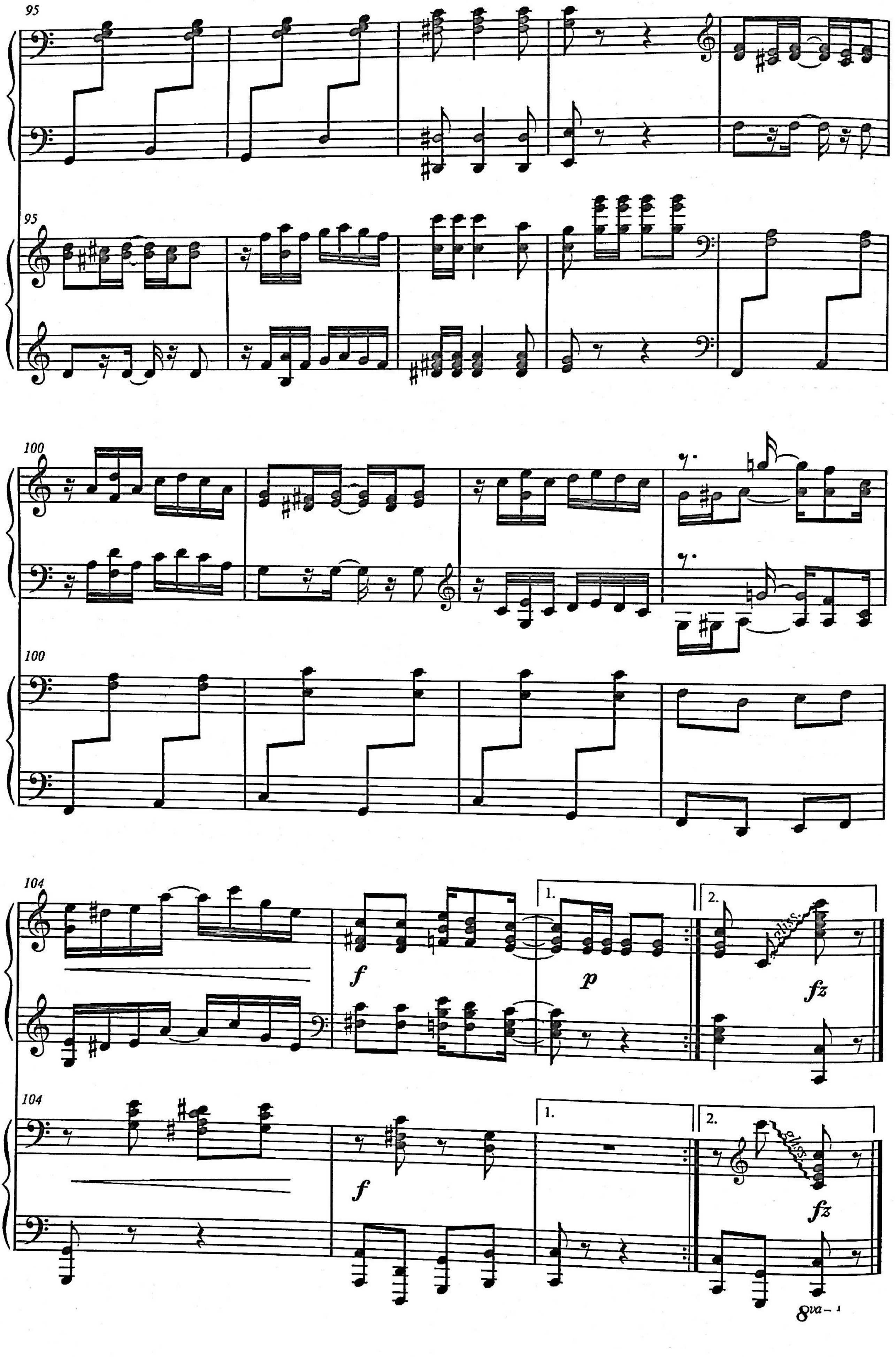
95
95
100
100
104
104
1.
2.
f
p
fz
gliss.
8va

Դու ինձ գերեցիր

Ты меня покорила

You Won Me Over

Փոխադրումը՝ Ի. Մամիկոնովայի
Переложение *И. Мамиконовой*
Arranged by *I. Mamikonova*

Ռ. Ռոջերս - Վ. Գրոխովսկի
Р. Роджерс - В. Гроховский
R. Rodgers - V. Grokhovsky

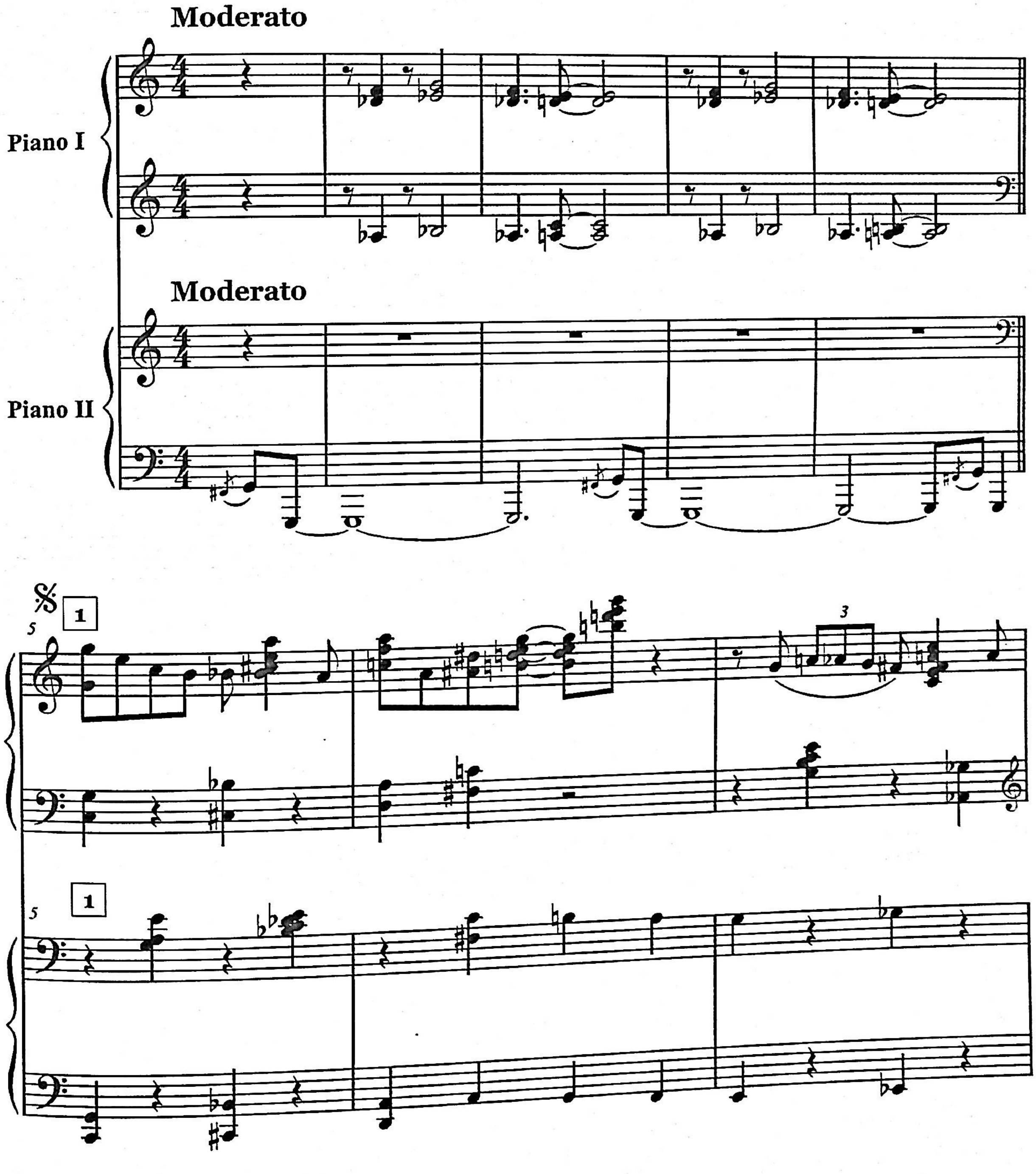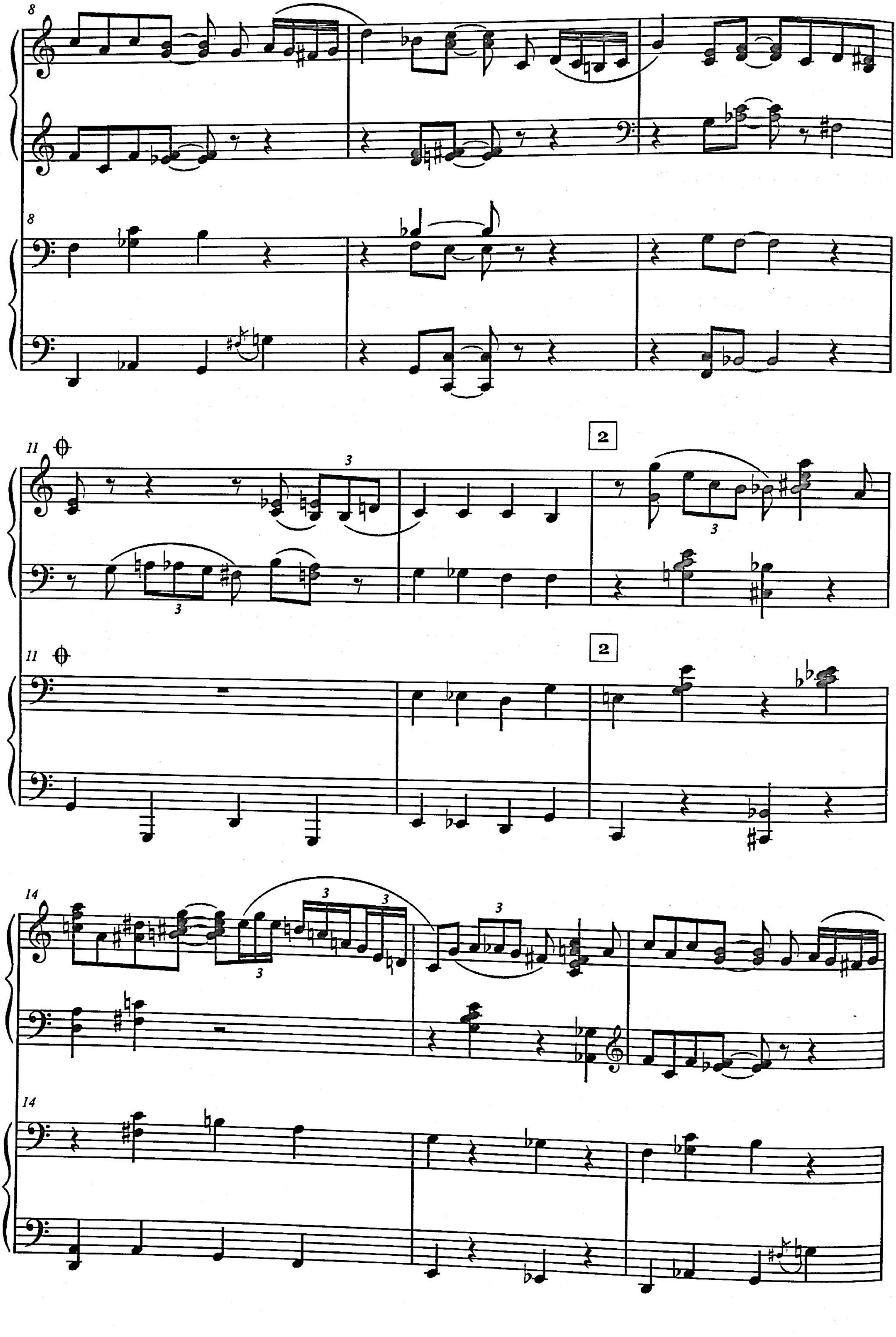

8
8
11
2
11
2
14
14
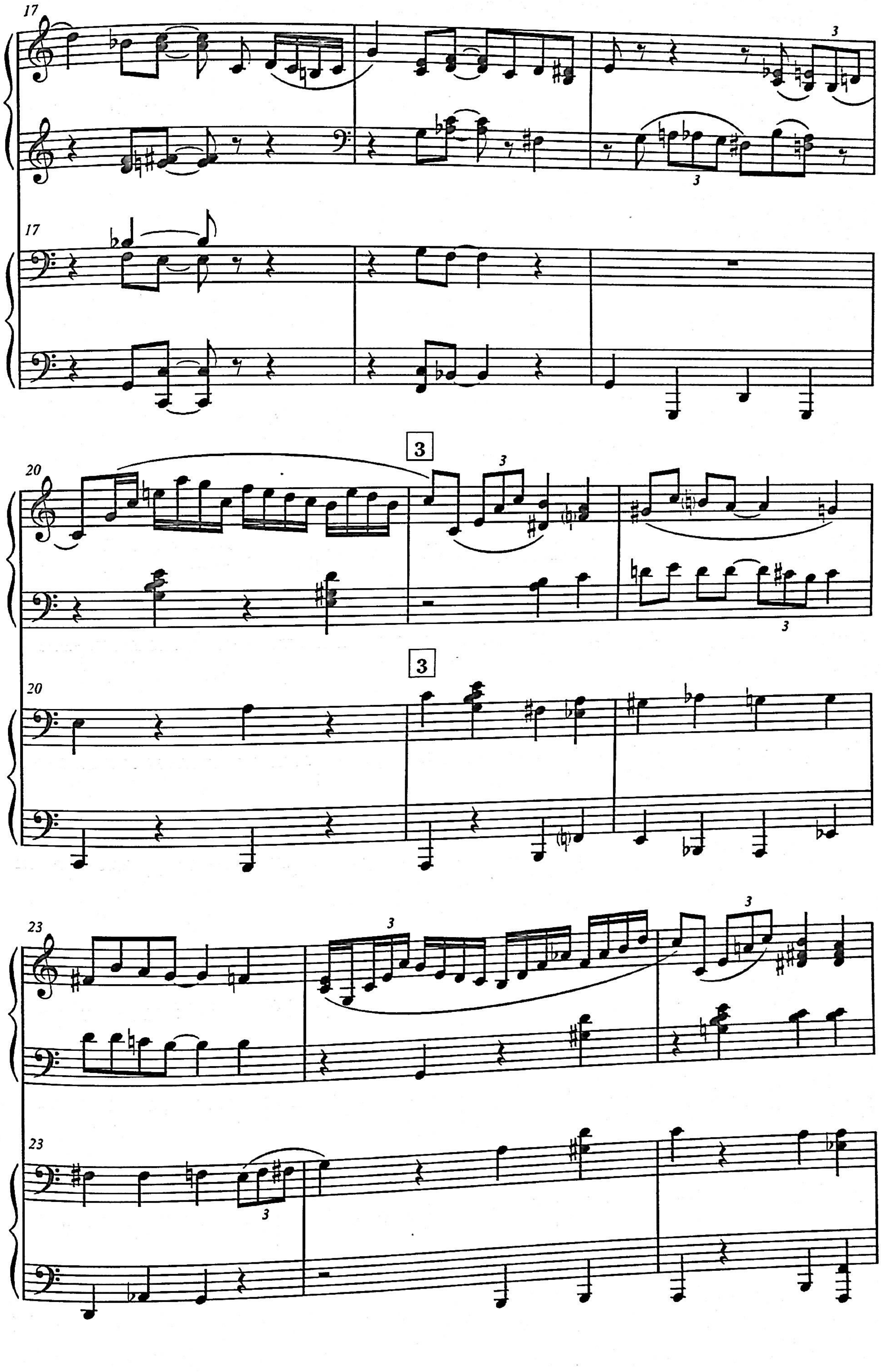
17
17
3
20
3
20
23
23
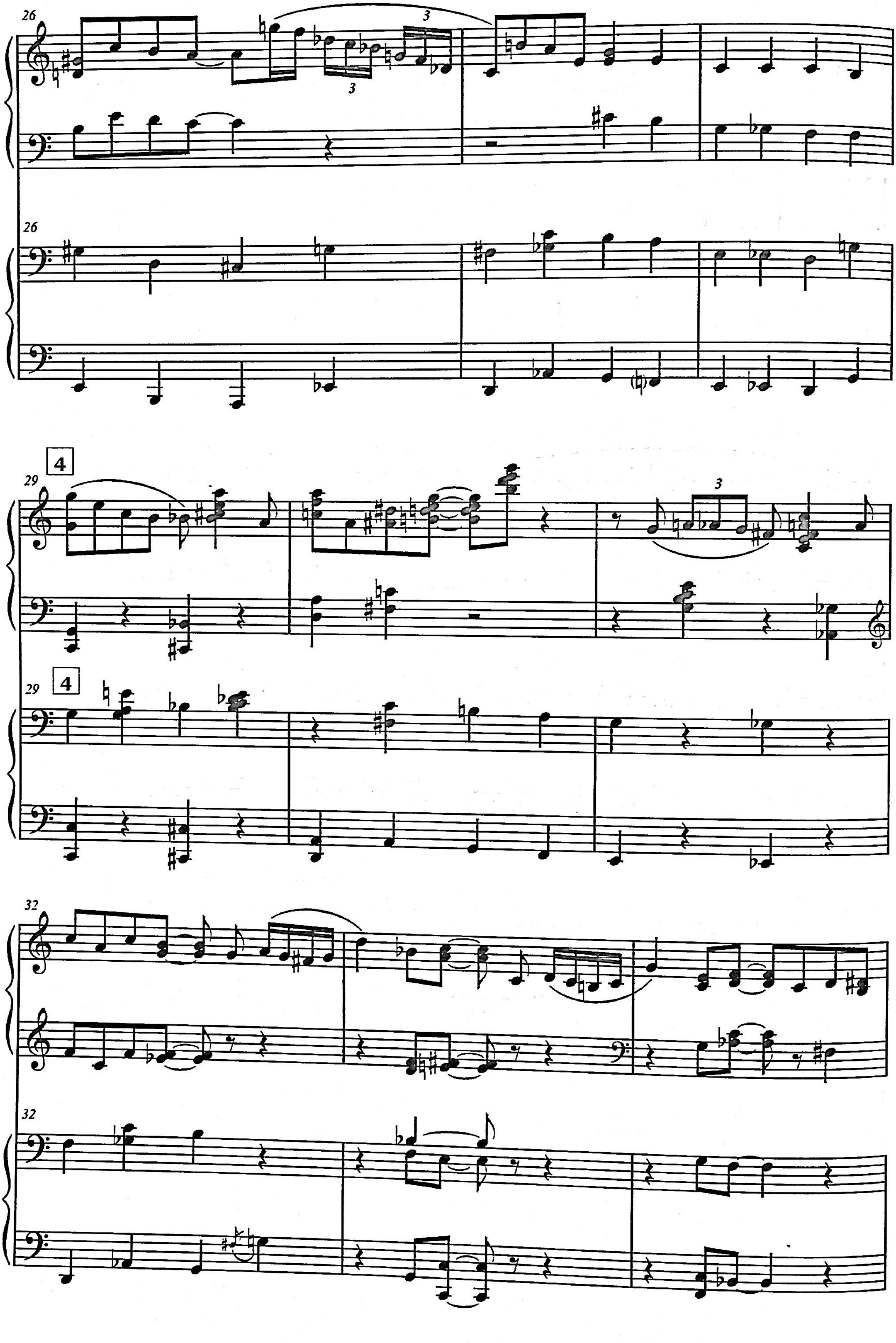
26
3
3
26
(♮)
4
29
4
29
3
32
32
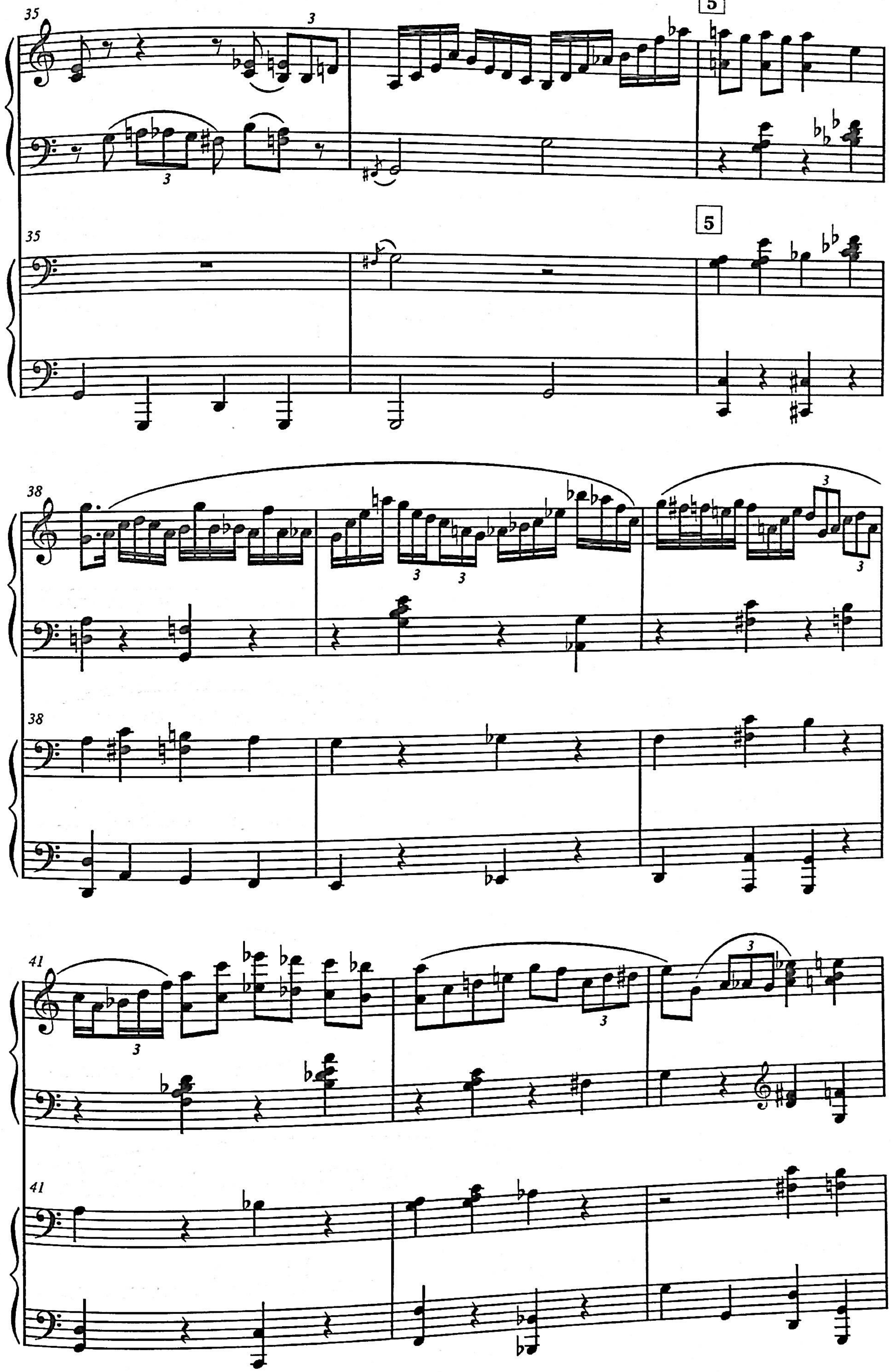
5
5
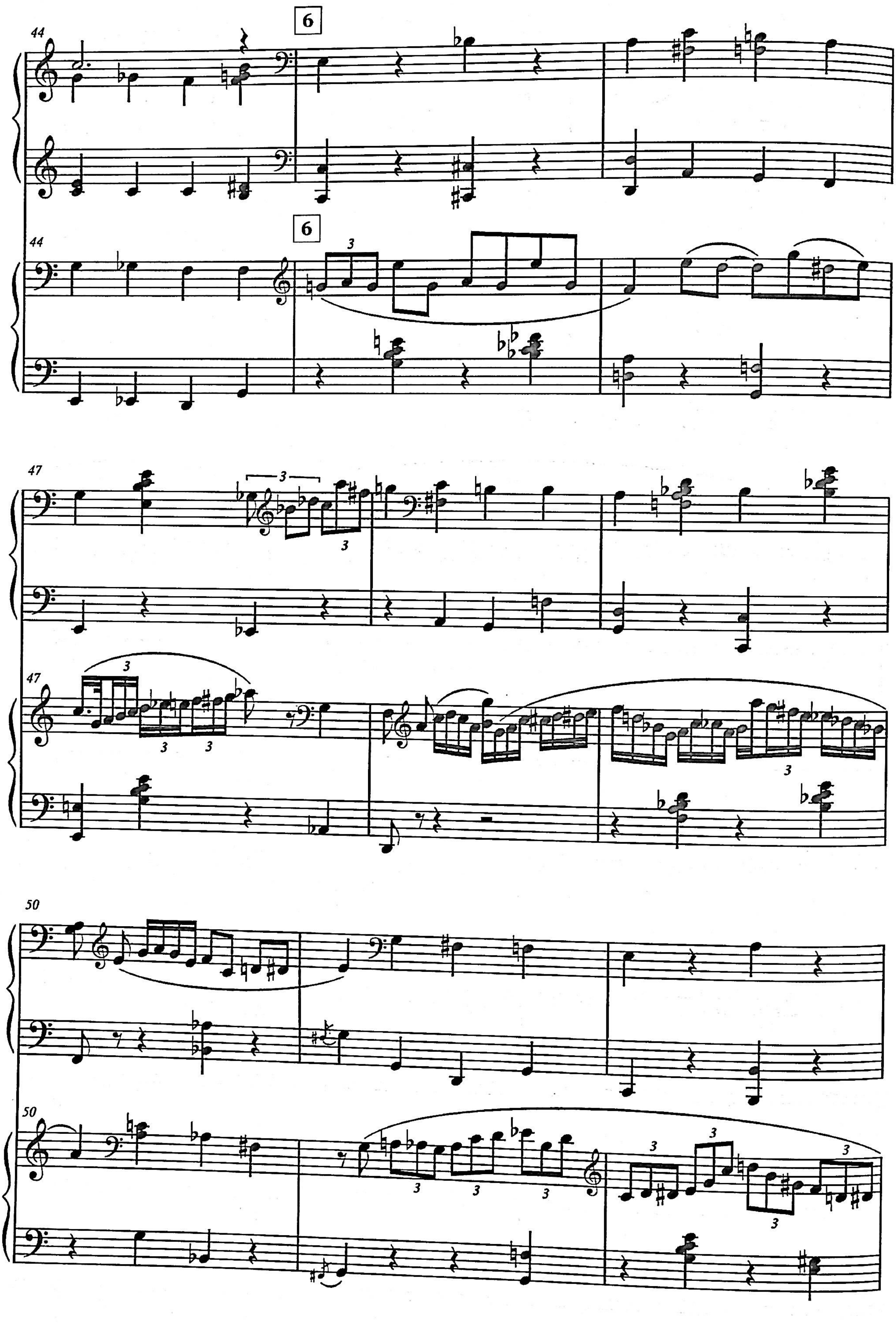
44
6
44
6
47
47
50
50
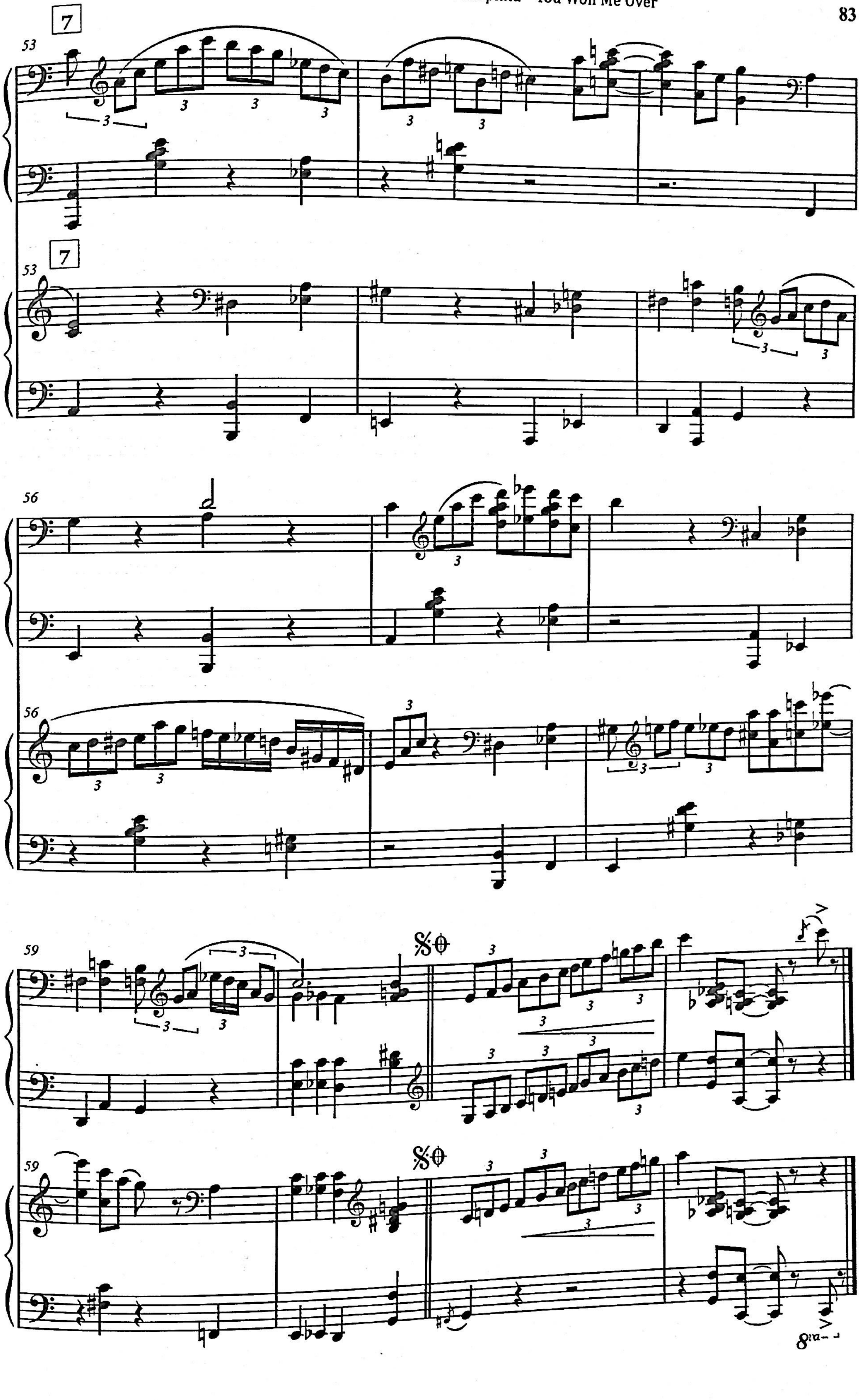
7
53
7
53
56
56
59
59
8va

Սև աչքեր

Очи черные   Dark Eyes

Մշակումը՝ Ի. Մամիկոնովայի - Ա. Մուրադյանի
Обработка И. Мамиконовой - А. Мурадяна
Paraphrase by I. Mamikonova - A. Muradyan
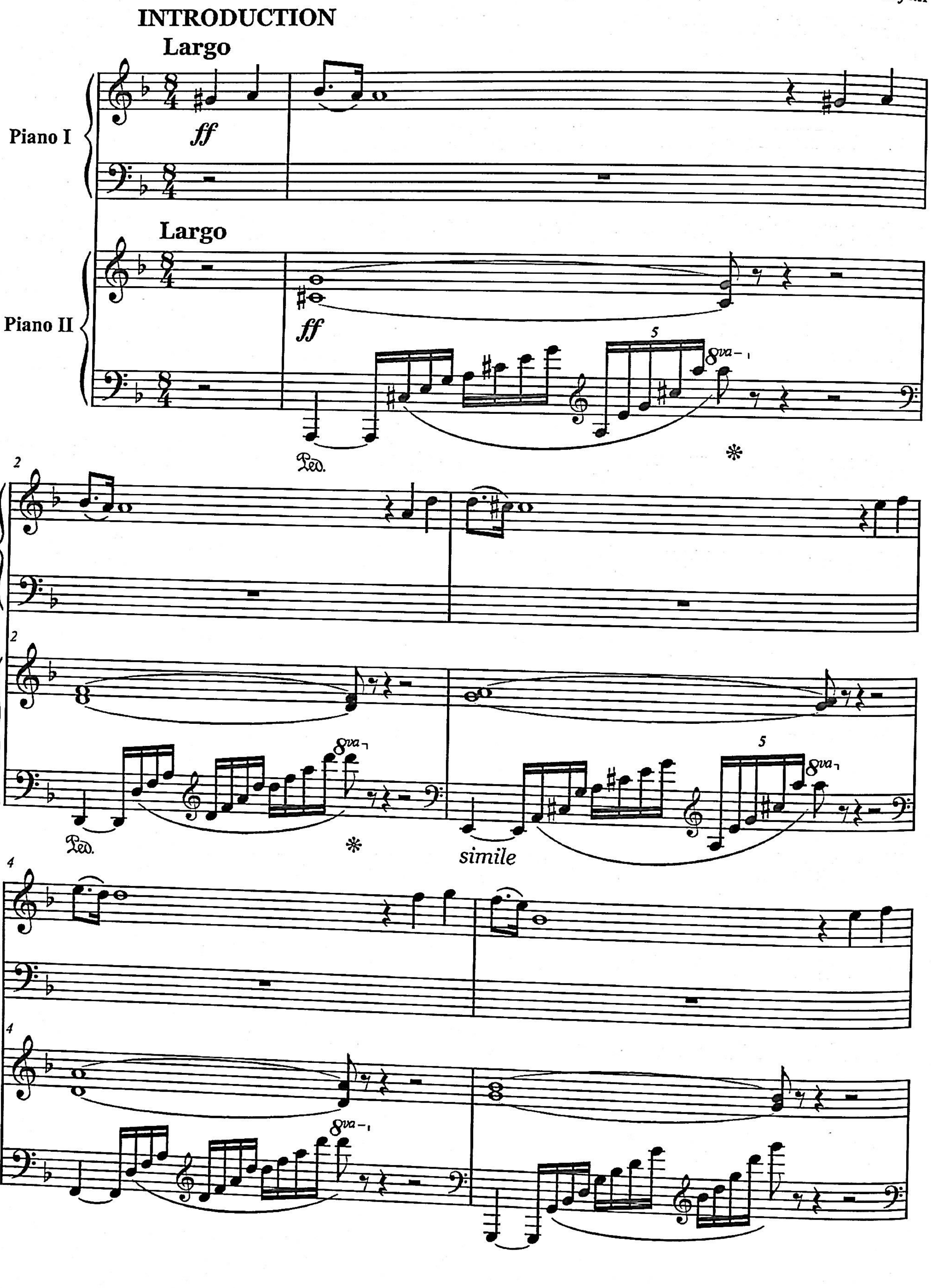
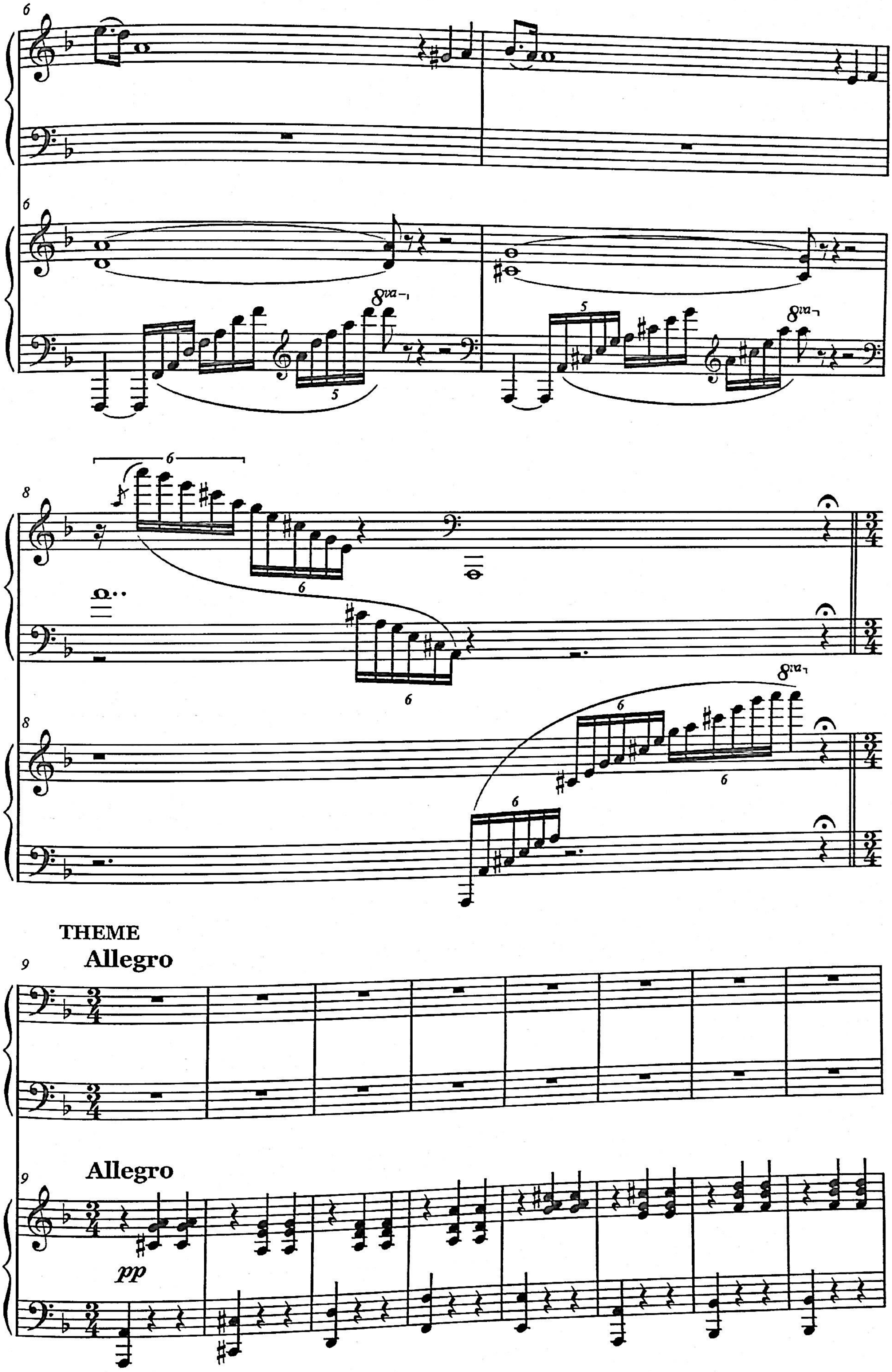
6
8
THEME
Allegro
9
Allegro
pp
8va
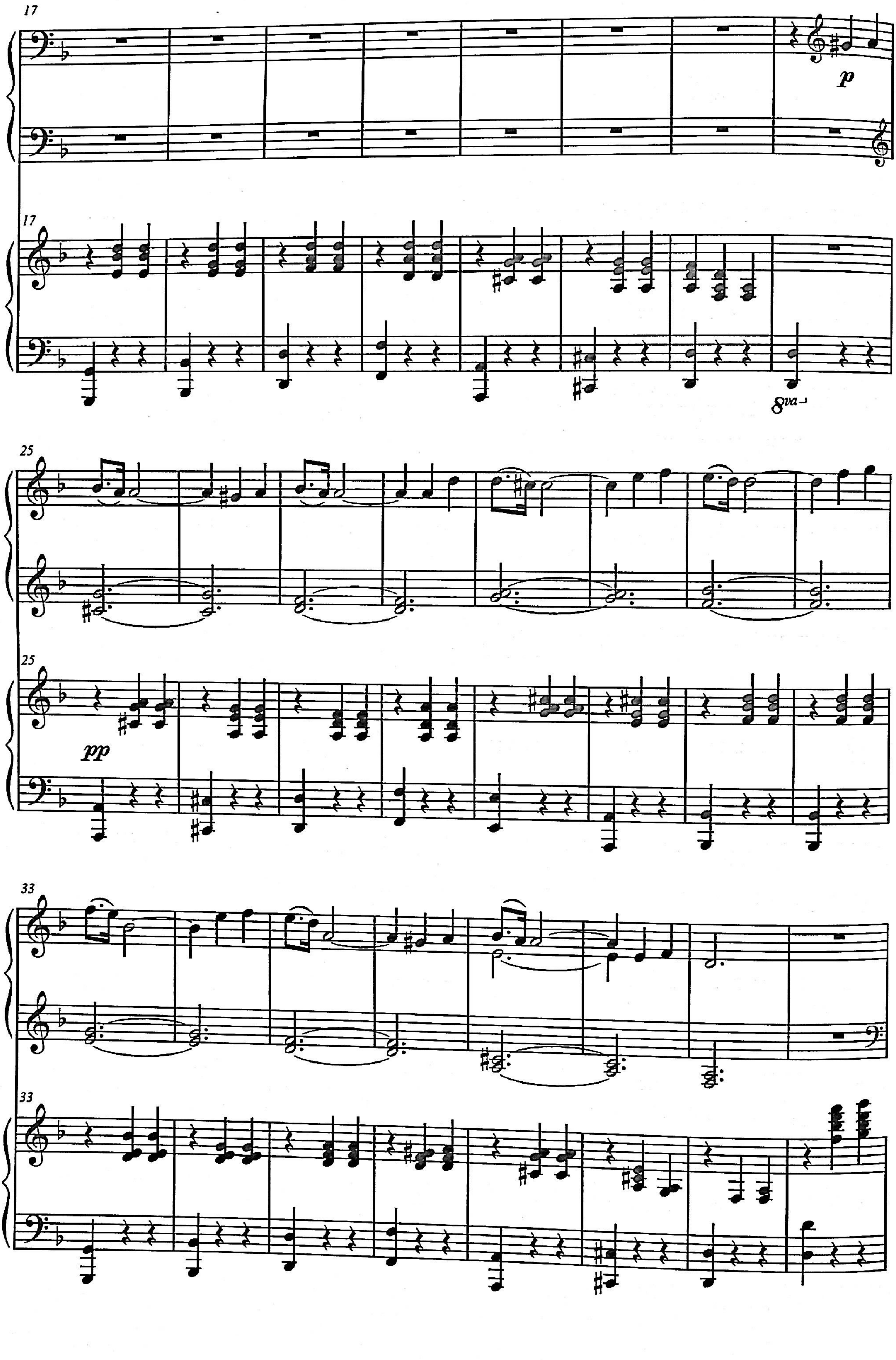
17
p
17
8va
25
25
pp
33
33
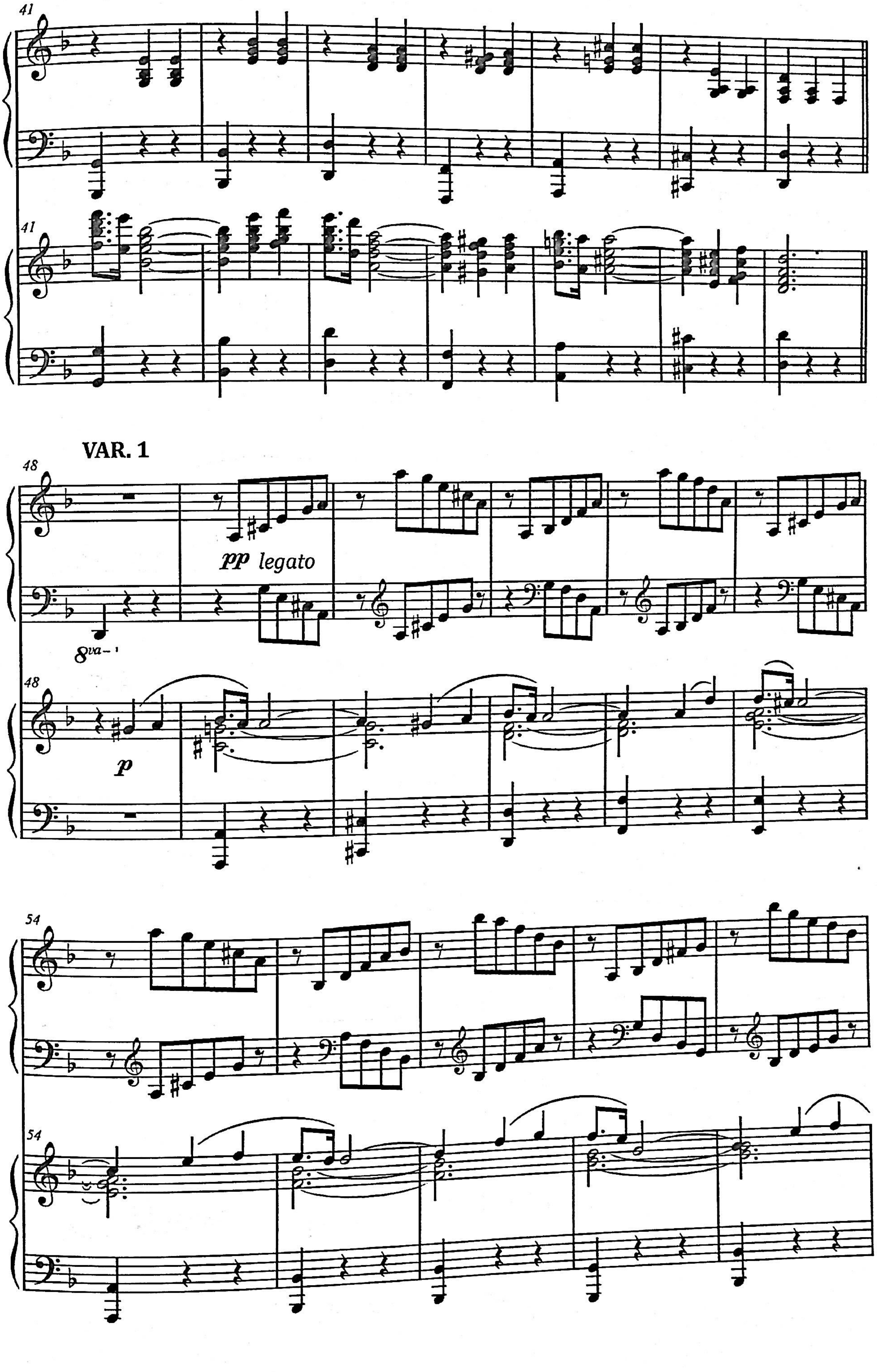
41
41
VAR. 1
48
pp legato
8va
48
p
54
54
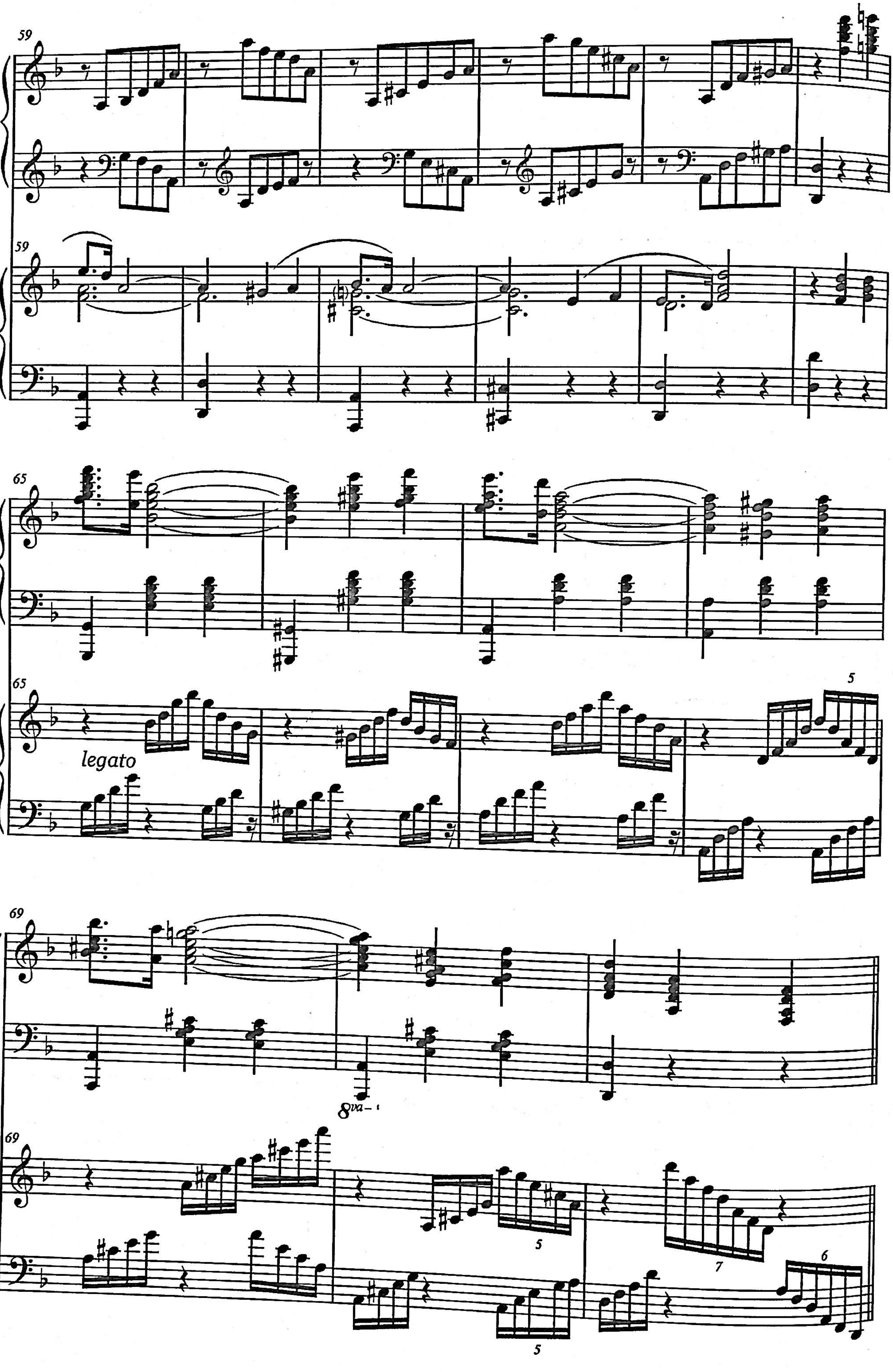
legato
8va
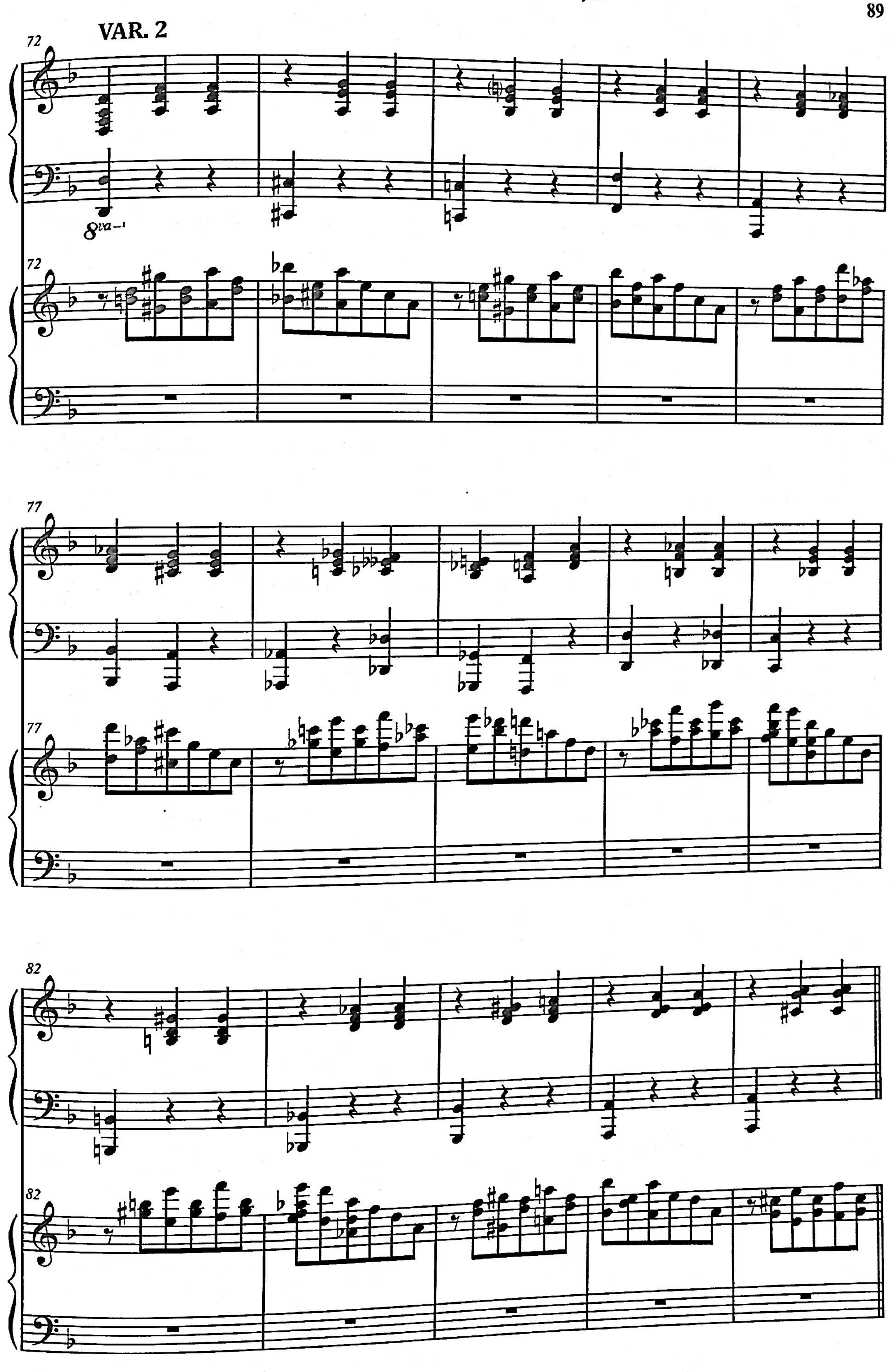
VAR. 2
72
8va
77
82
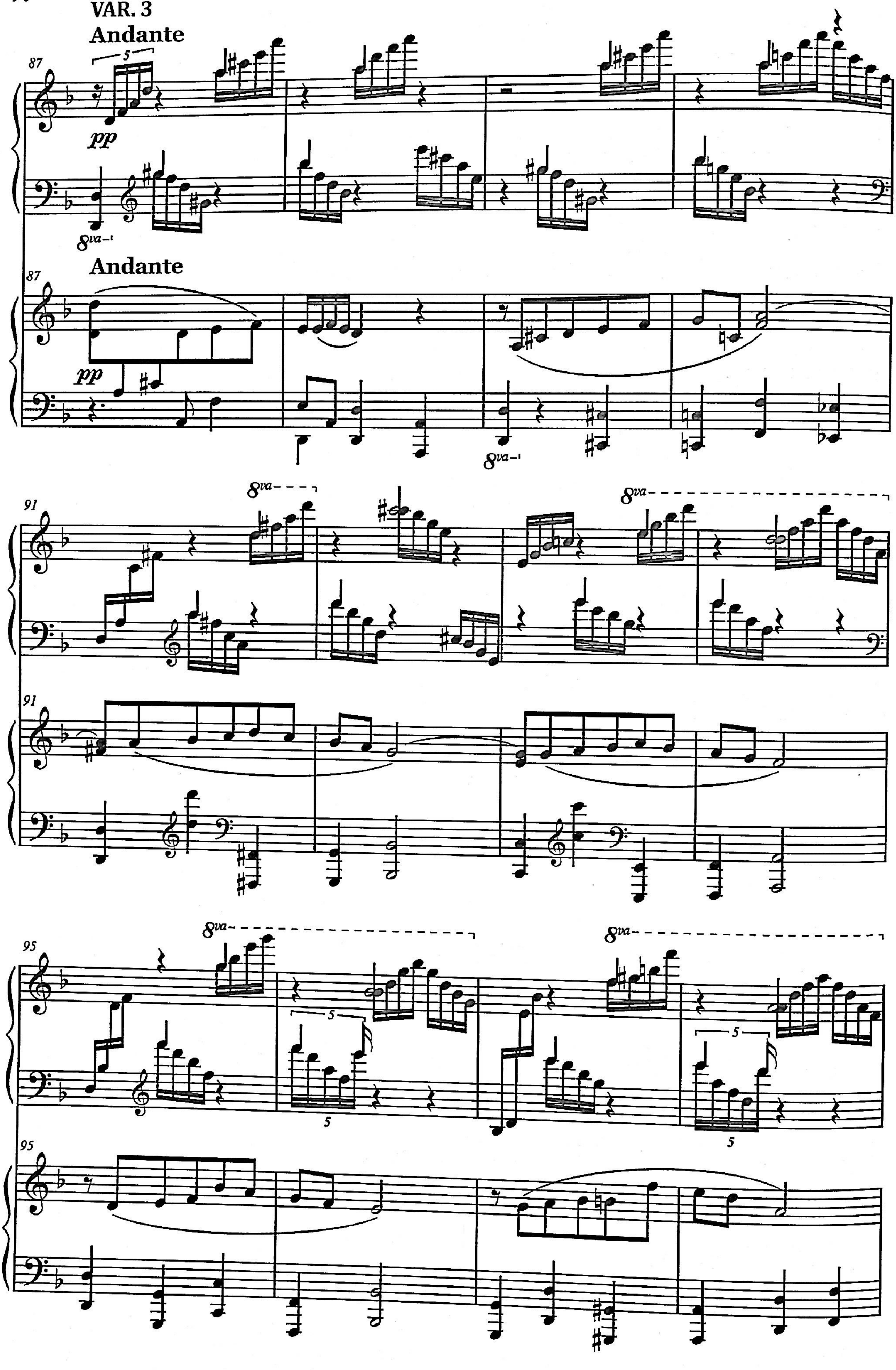
VAR. 3
Andante
pp
8va
Andante
pp
8va
8va
8va
8va
8va
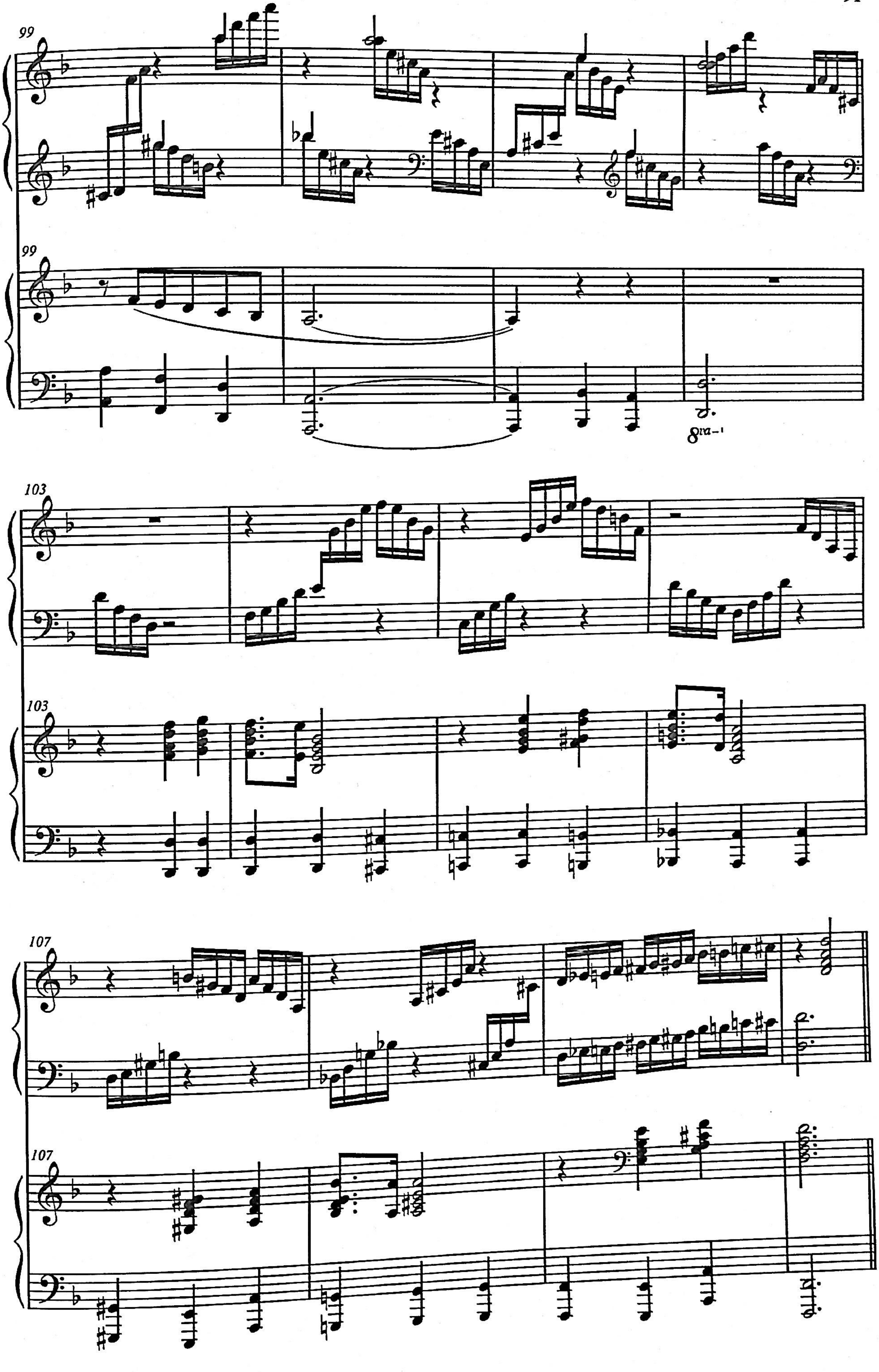
99
99
8va-¹
103
103
107
107
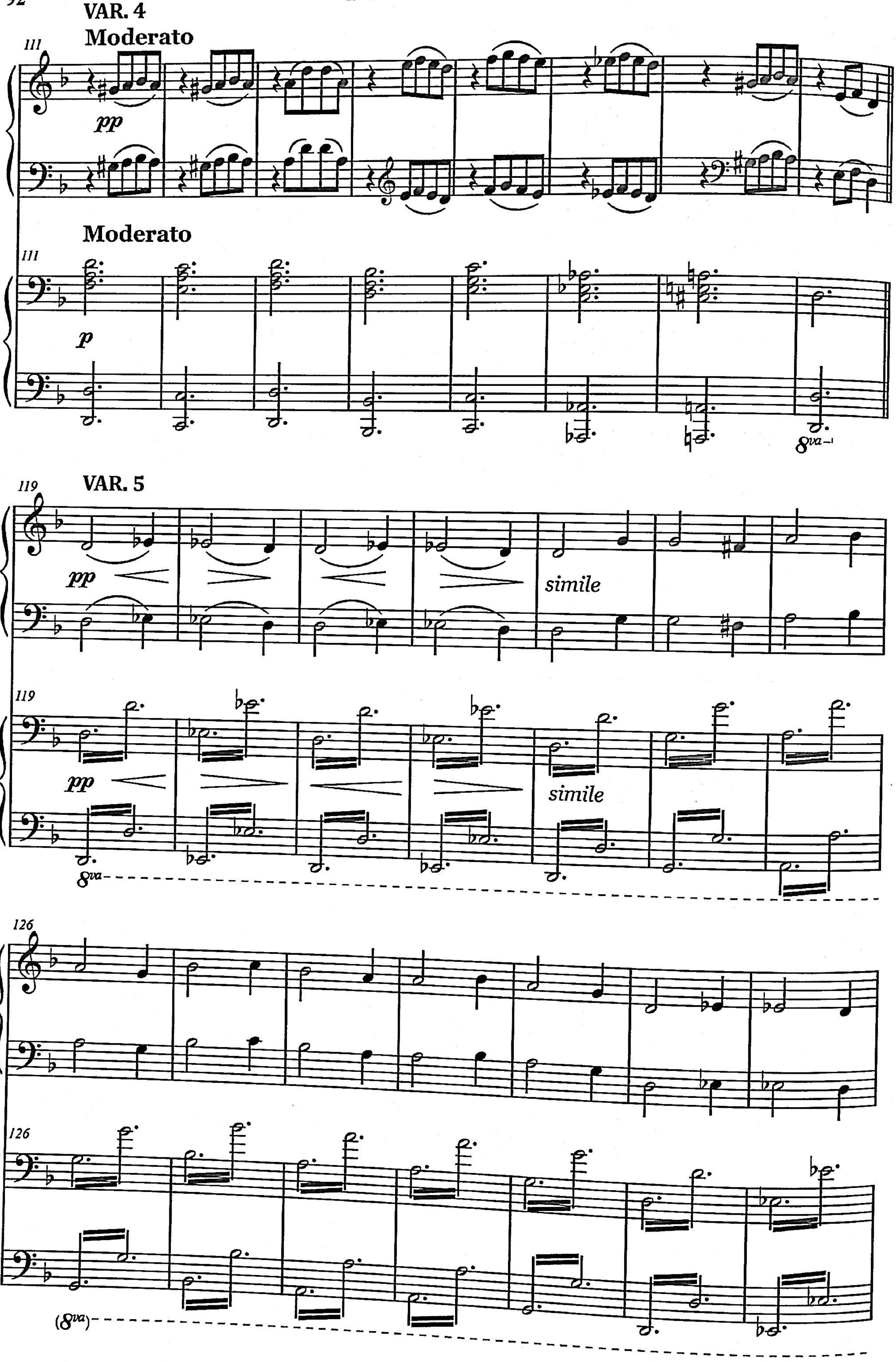
VAR. 4
Moderato
111
pp
Moderato
111
p
8va
119
VAR. 5
pp
simile
119
pp
simile
8va
126
126
(8va)

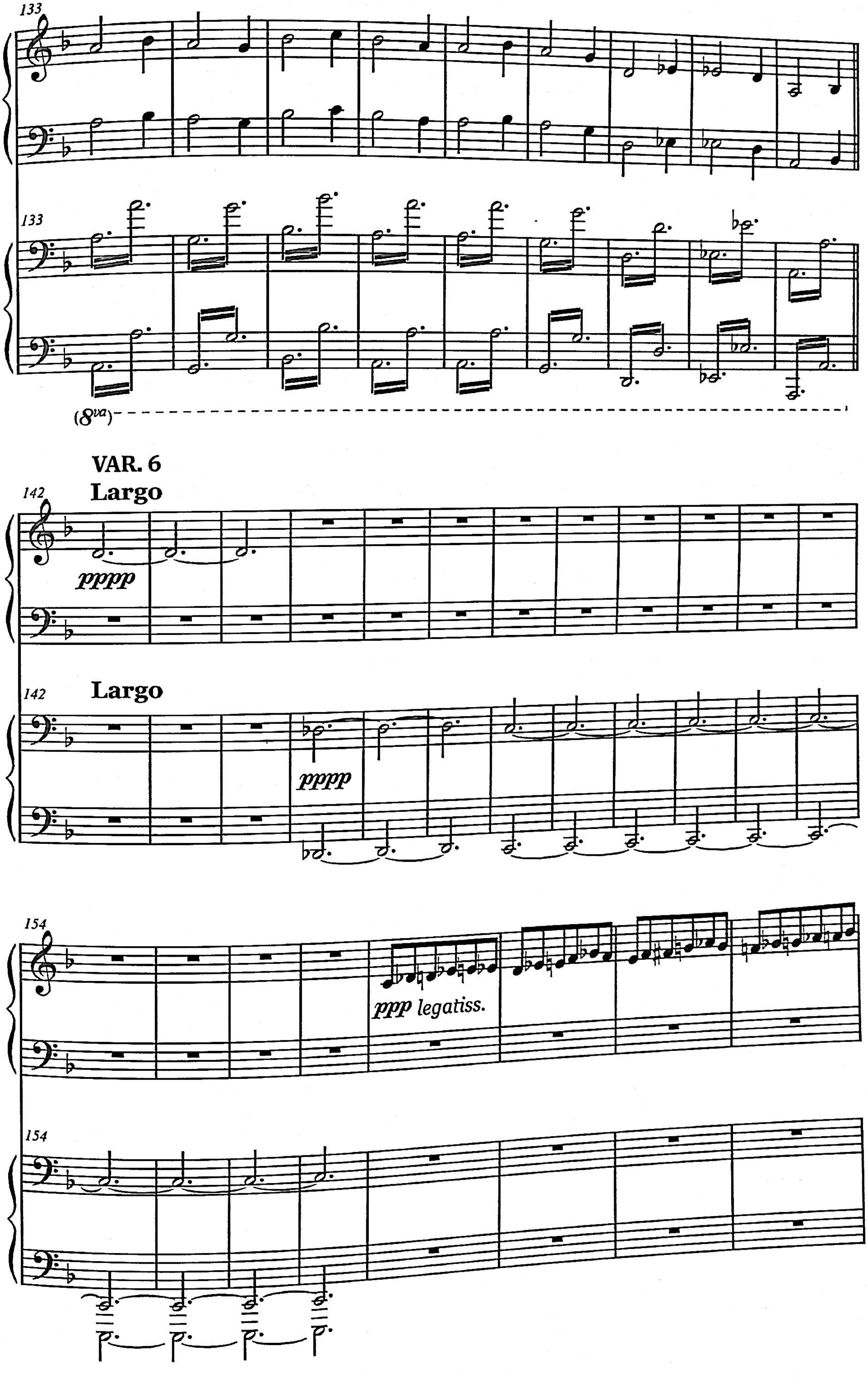
133
133
(8va)
VAR. 6
142
Largo
pppp
142
Largo
pppp
154
ppp legatiss.
154
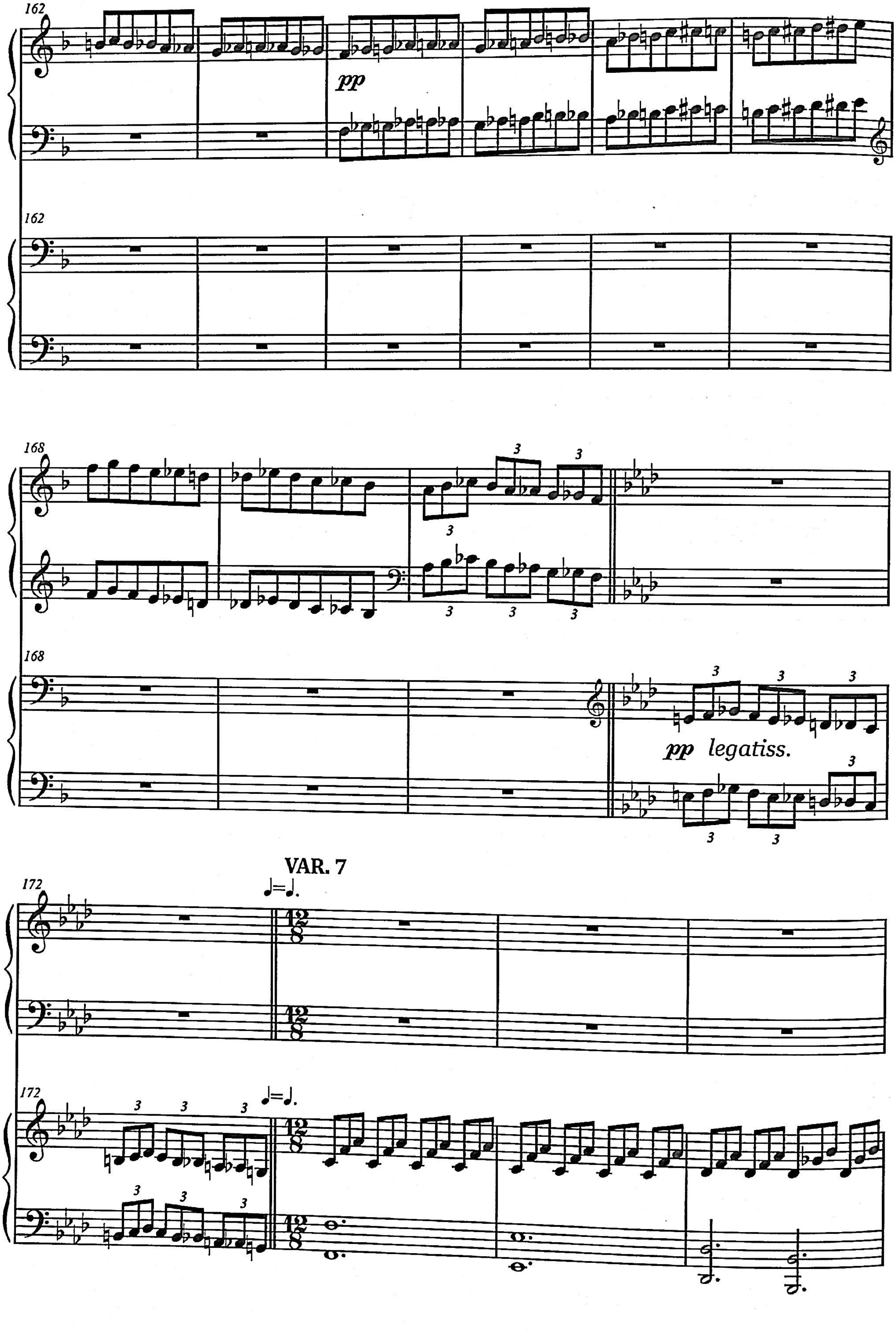
162
162
pp
168
168
pp legatiss.
VAR. 7
172
172
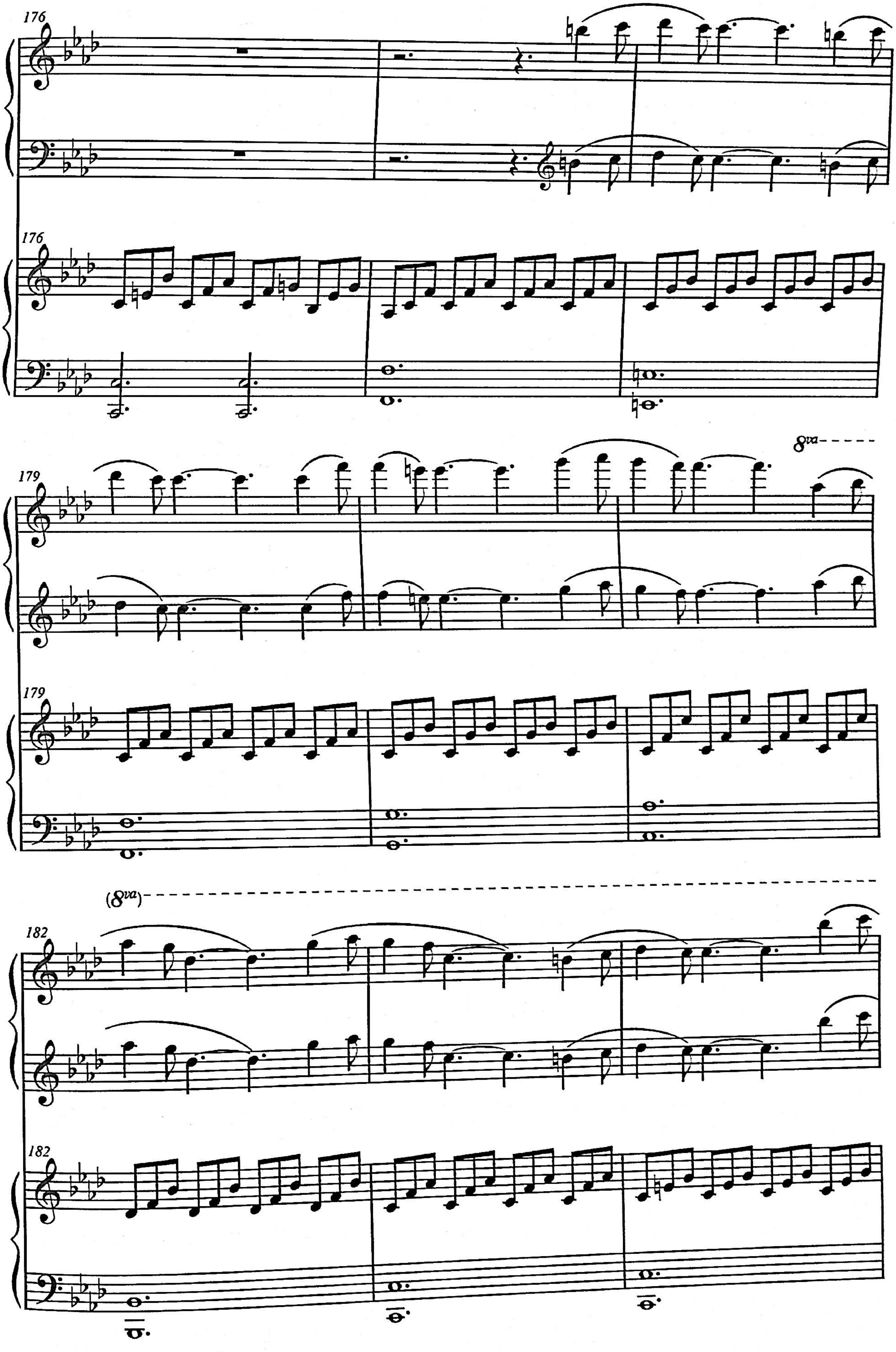
176
176
179
8va
179
(8va)
182
182
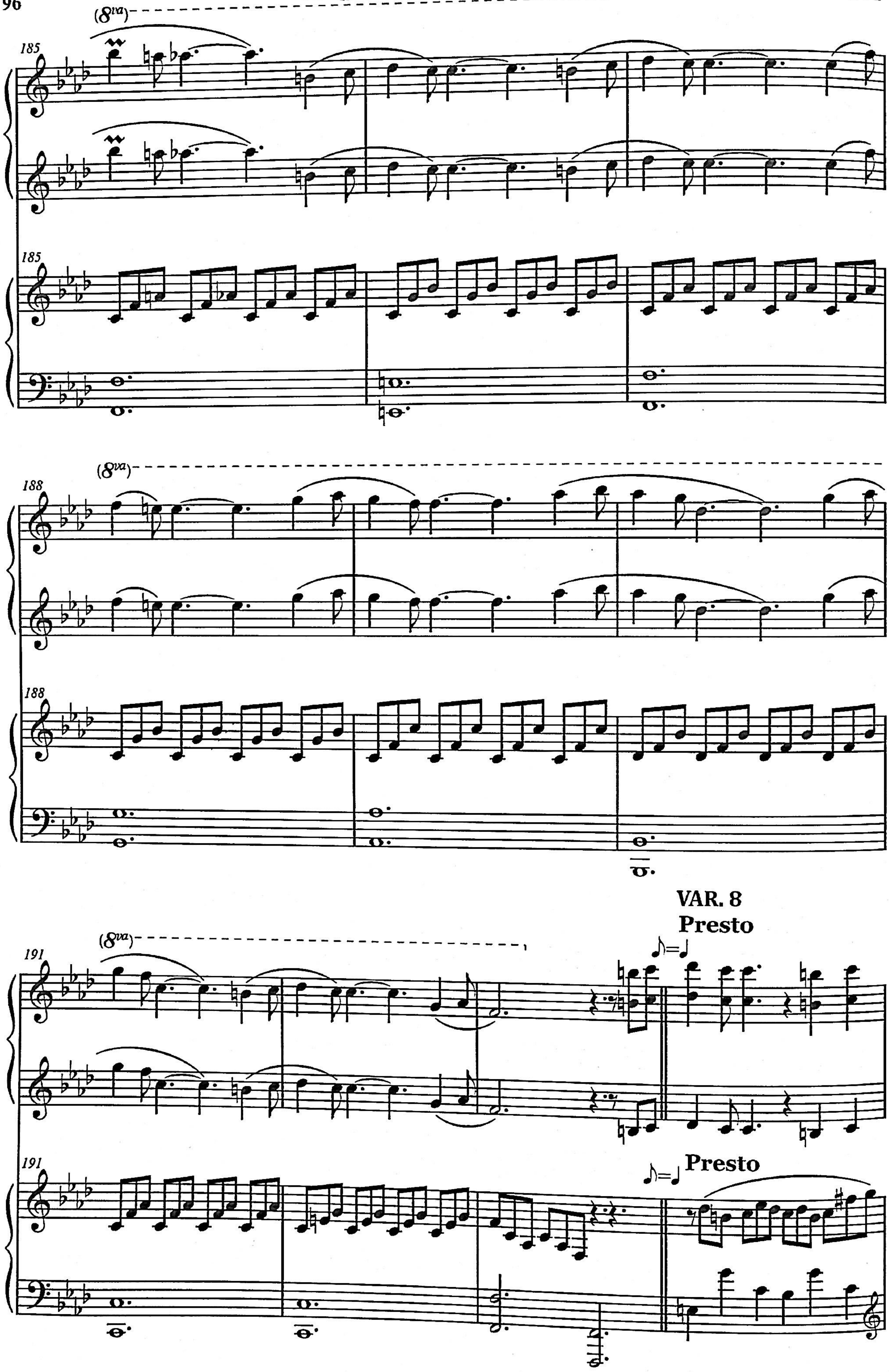
(8va)
185
188
191
VAR. 8
Presto
Presto
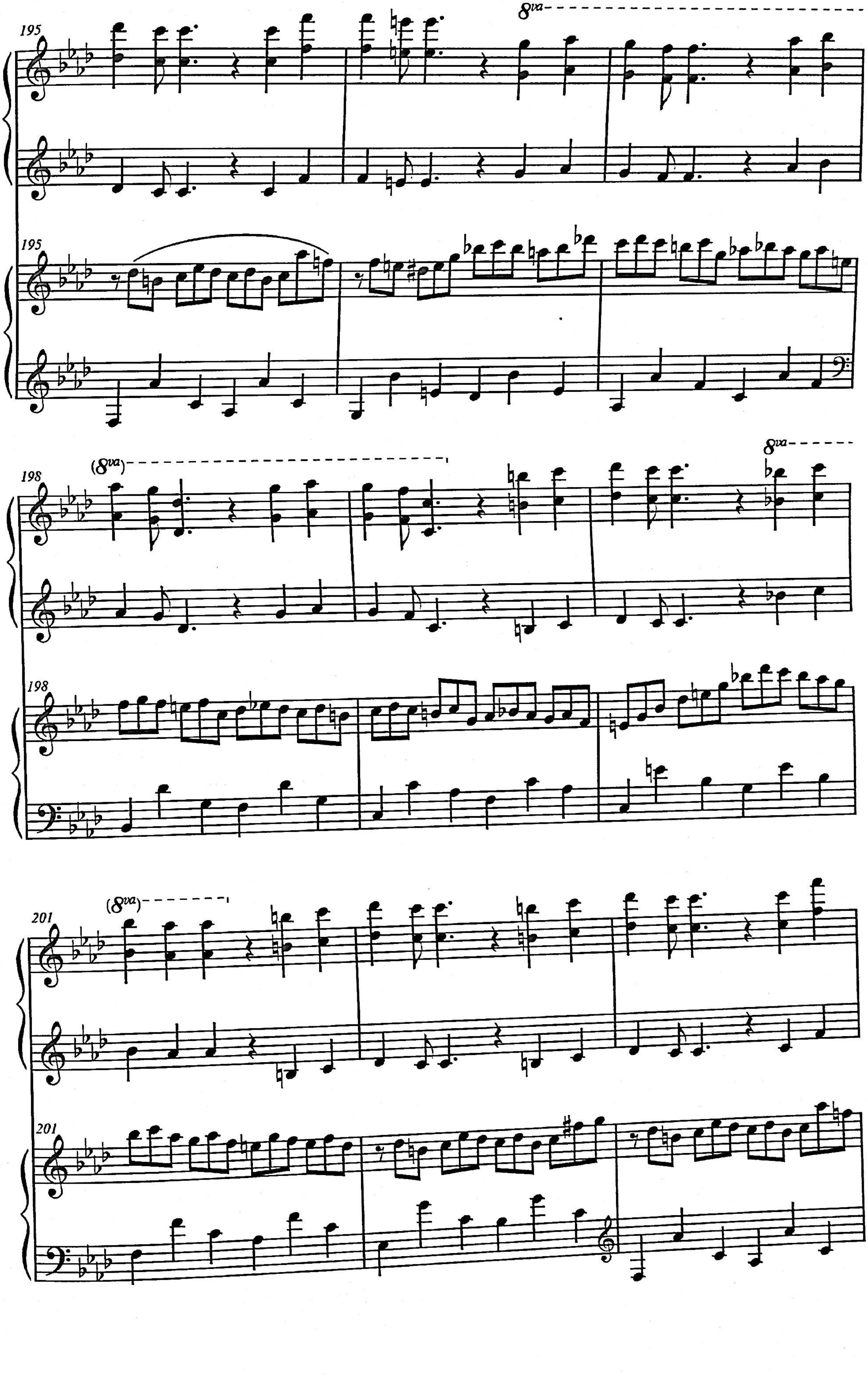
195
8va
195
198
(8va)
8va
198
201
(8va)
201
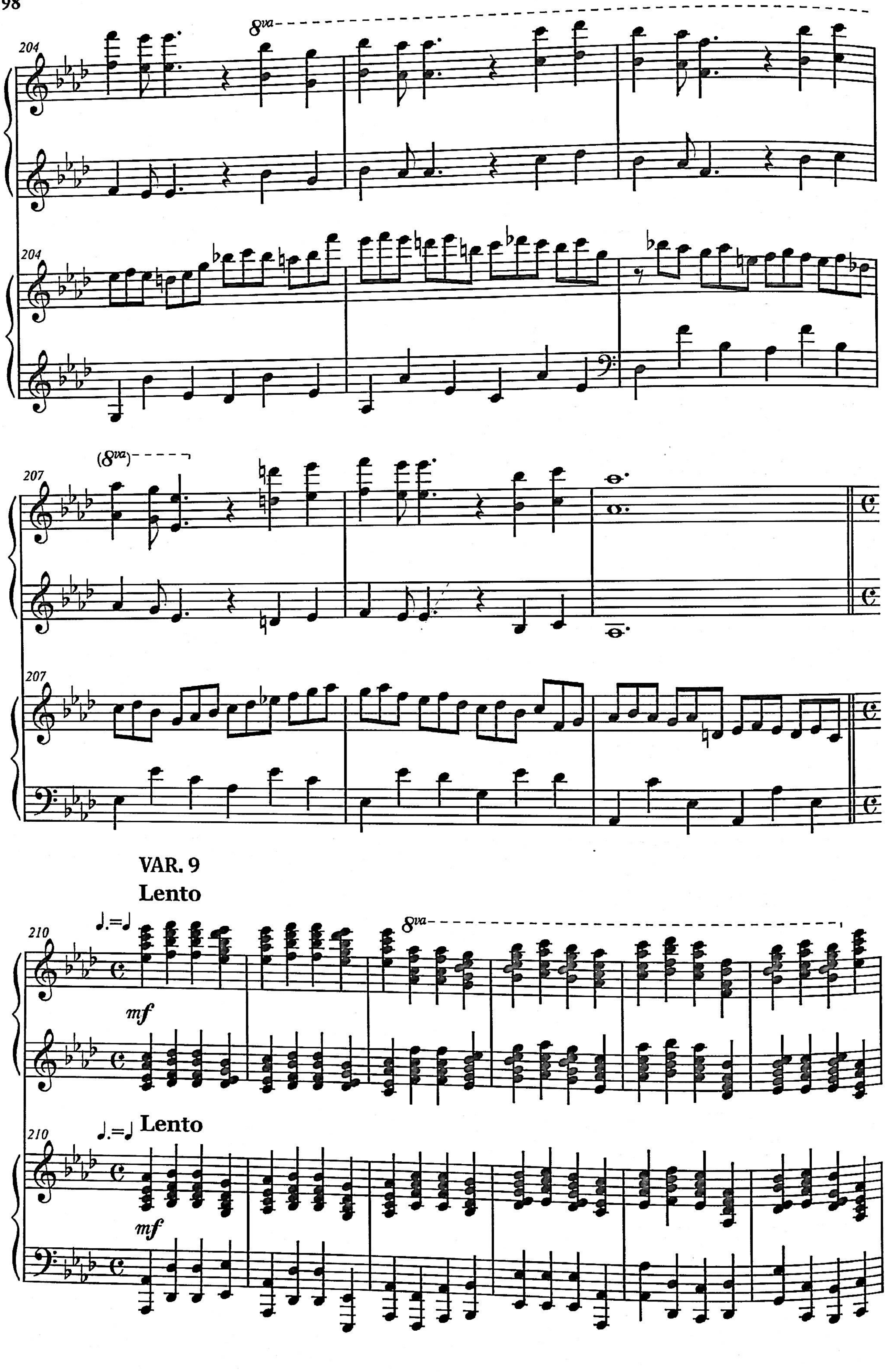
204
8va
207
(8va)
VAR. 9
Lento
210
mf
Lento
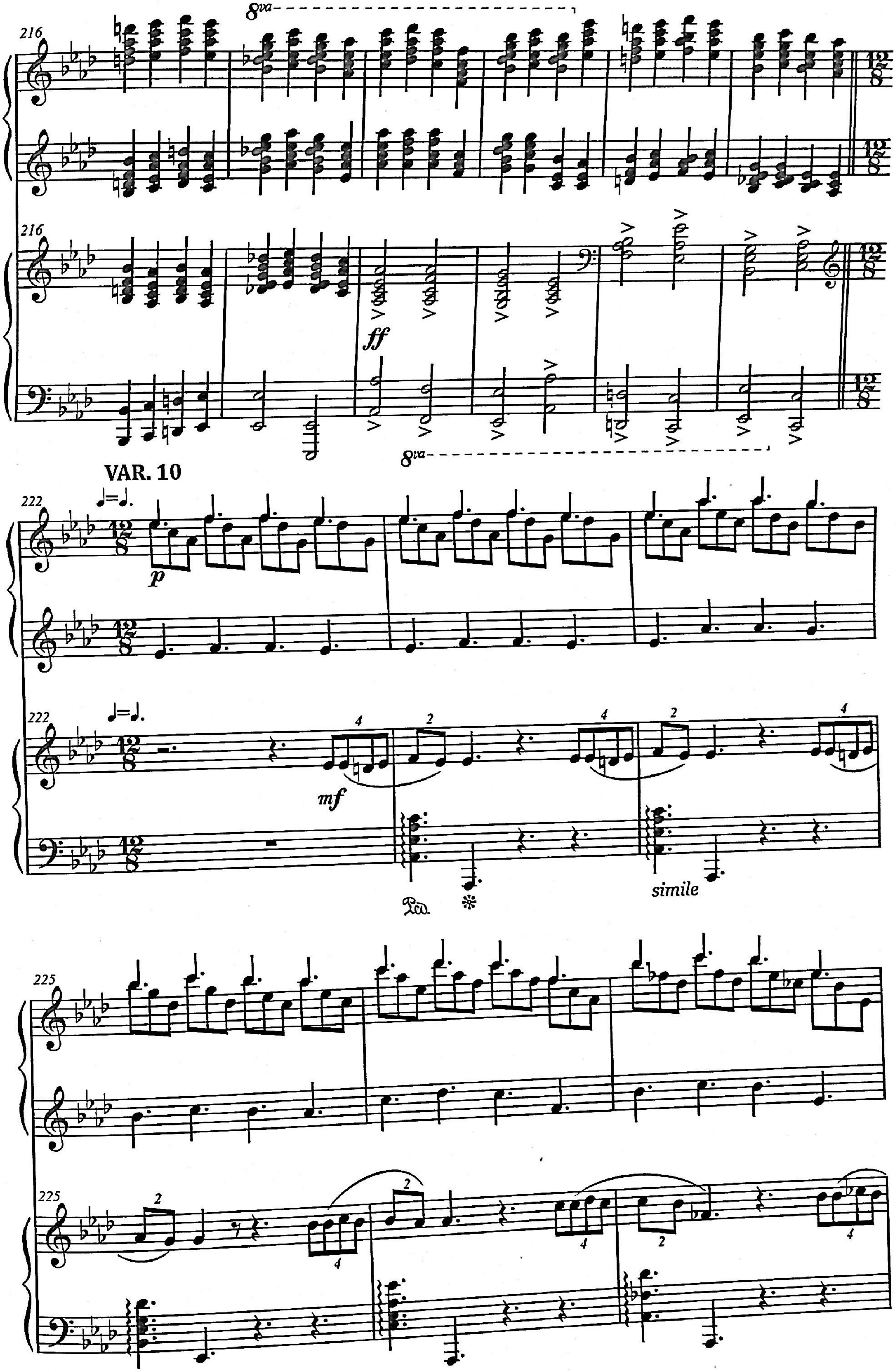
216
8va
ff
VAR. 10
222
p
mf
Ped.
simile
225
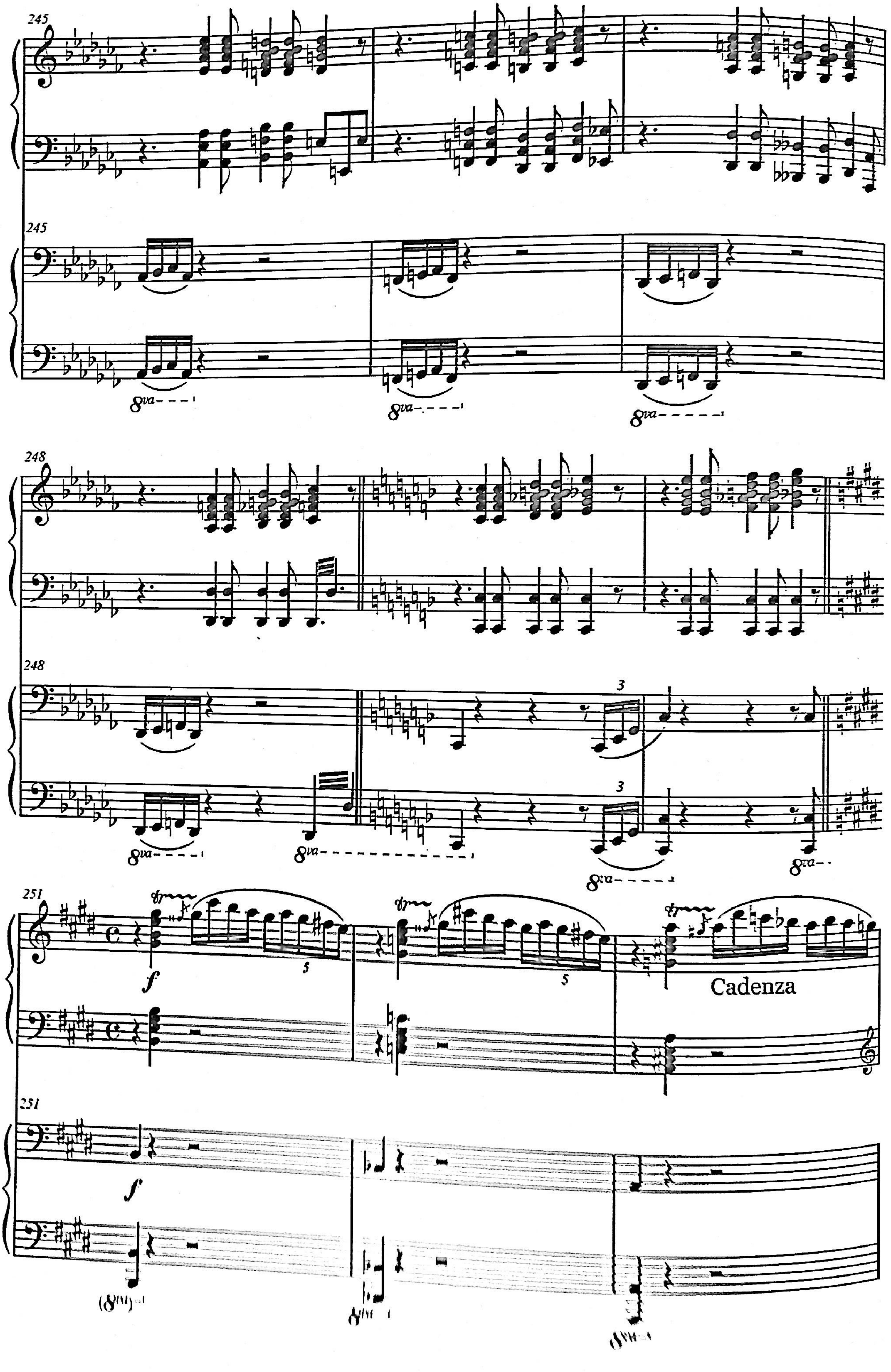
245
245
8va
248
248
3
3
8va
251
f
Cadenza
251
f
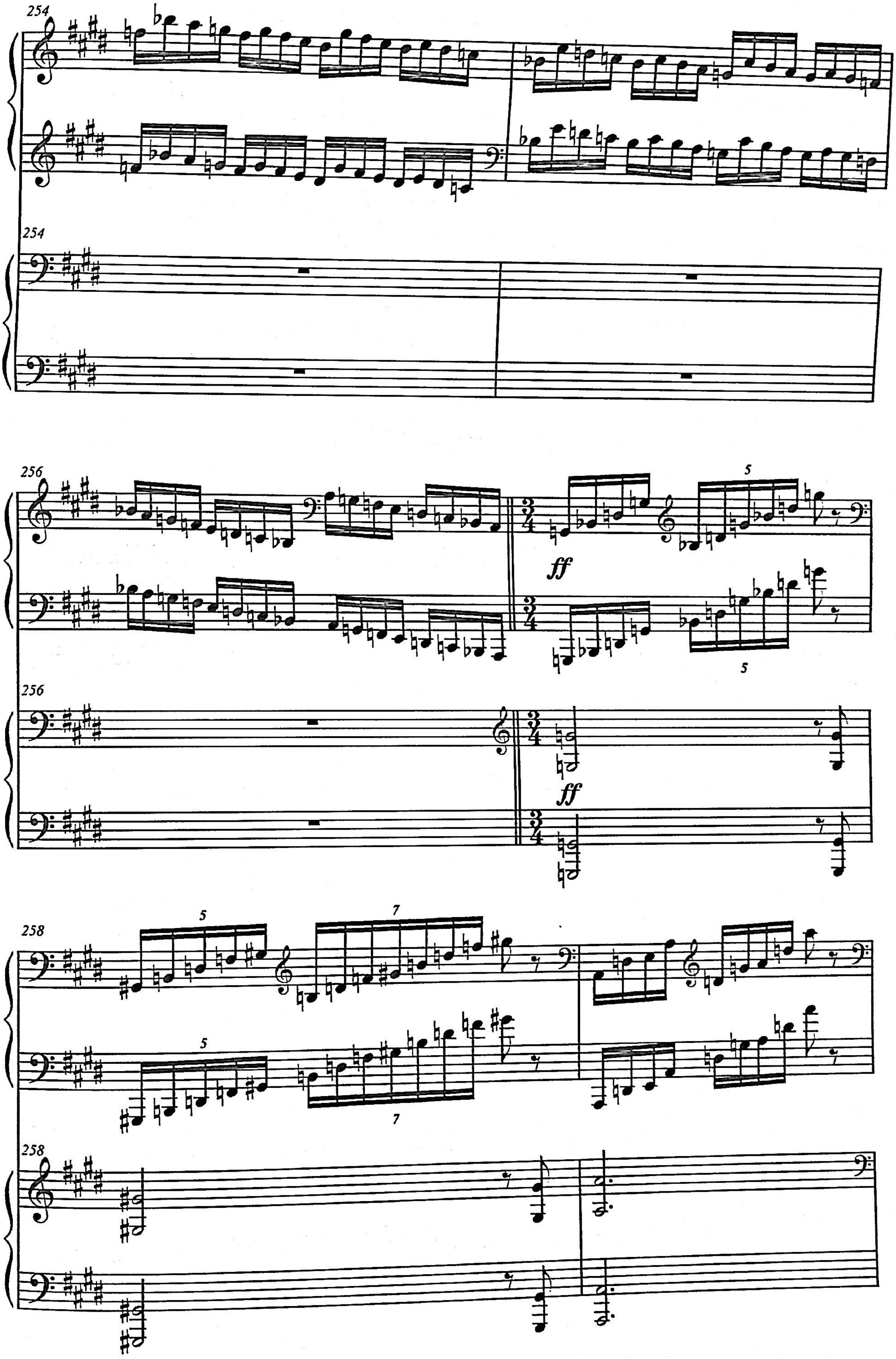
254
254
256
ff
256
ff
258
258
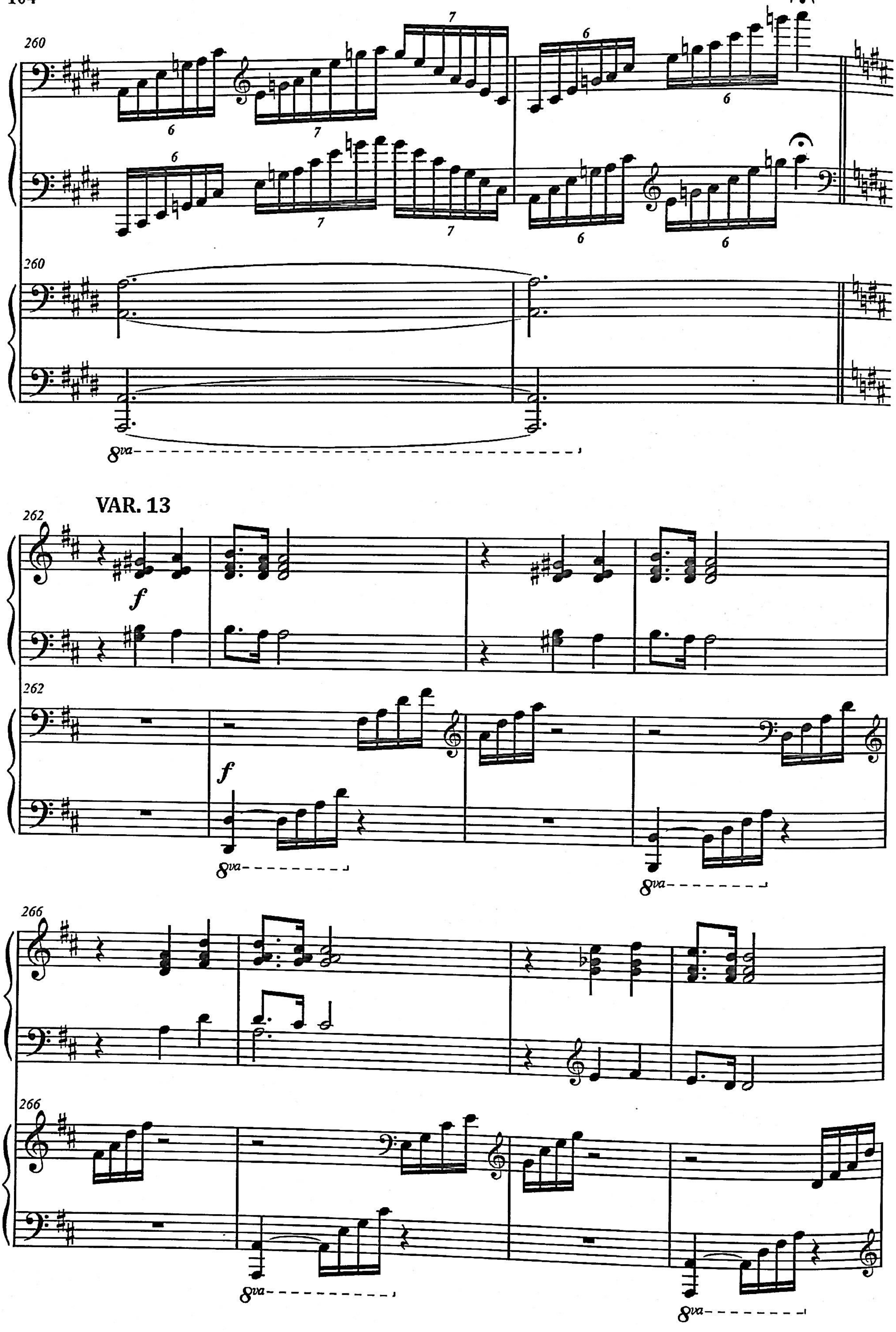
260
260
8va
VAR. 13
262
f
262
f
8va
8va
266
266
8va
8va
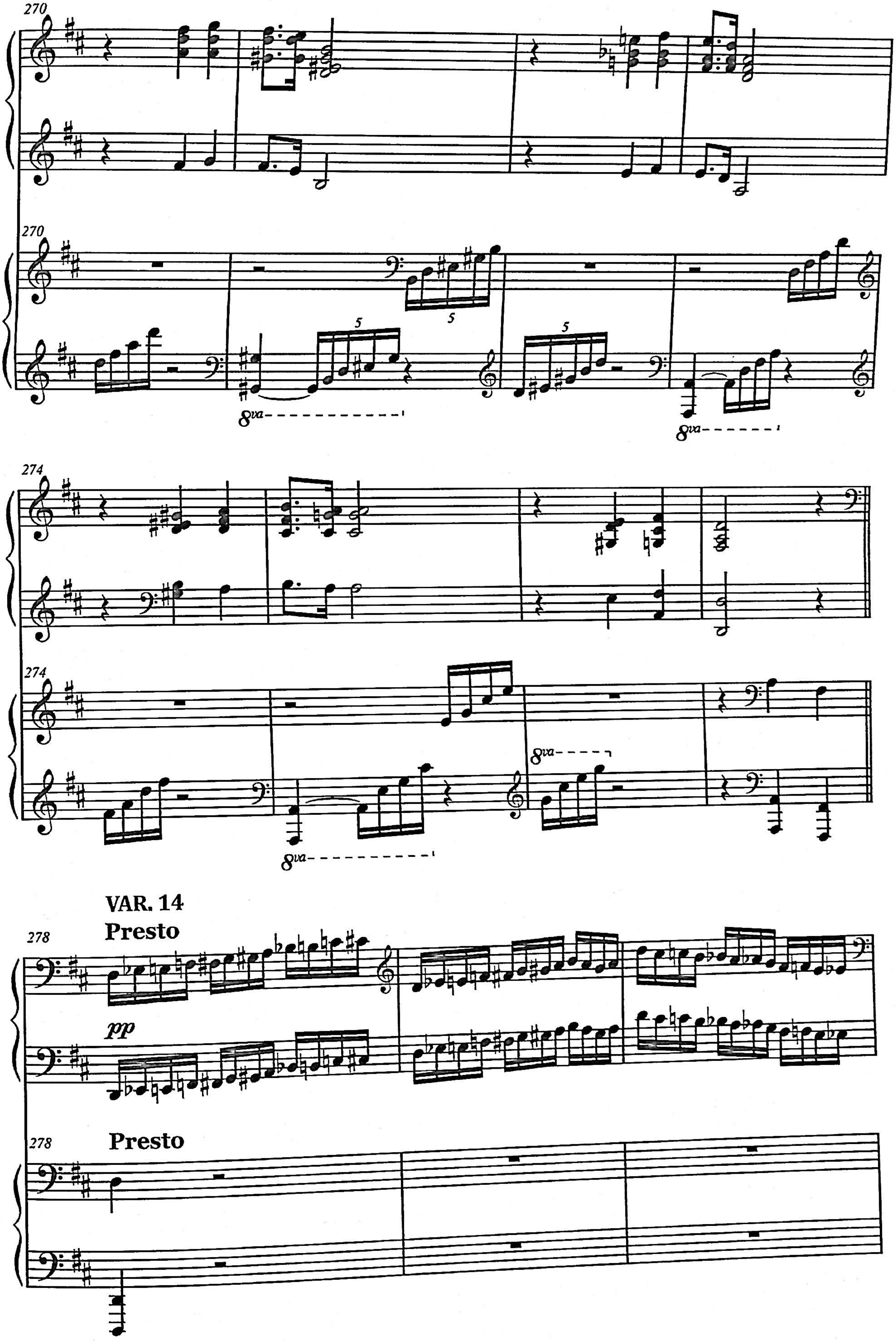
270
270
5
5
5
8va
8va
274
274
8va
8va
VAR. 14
Presto
278
pp
278
Presto
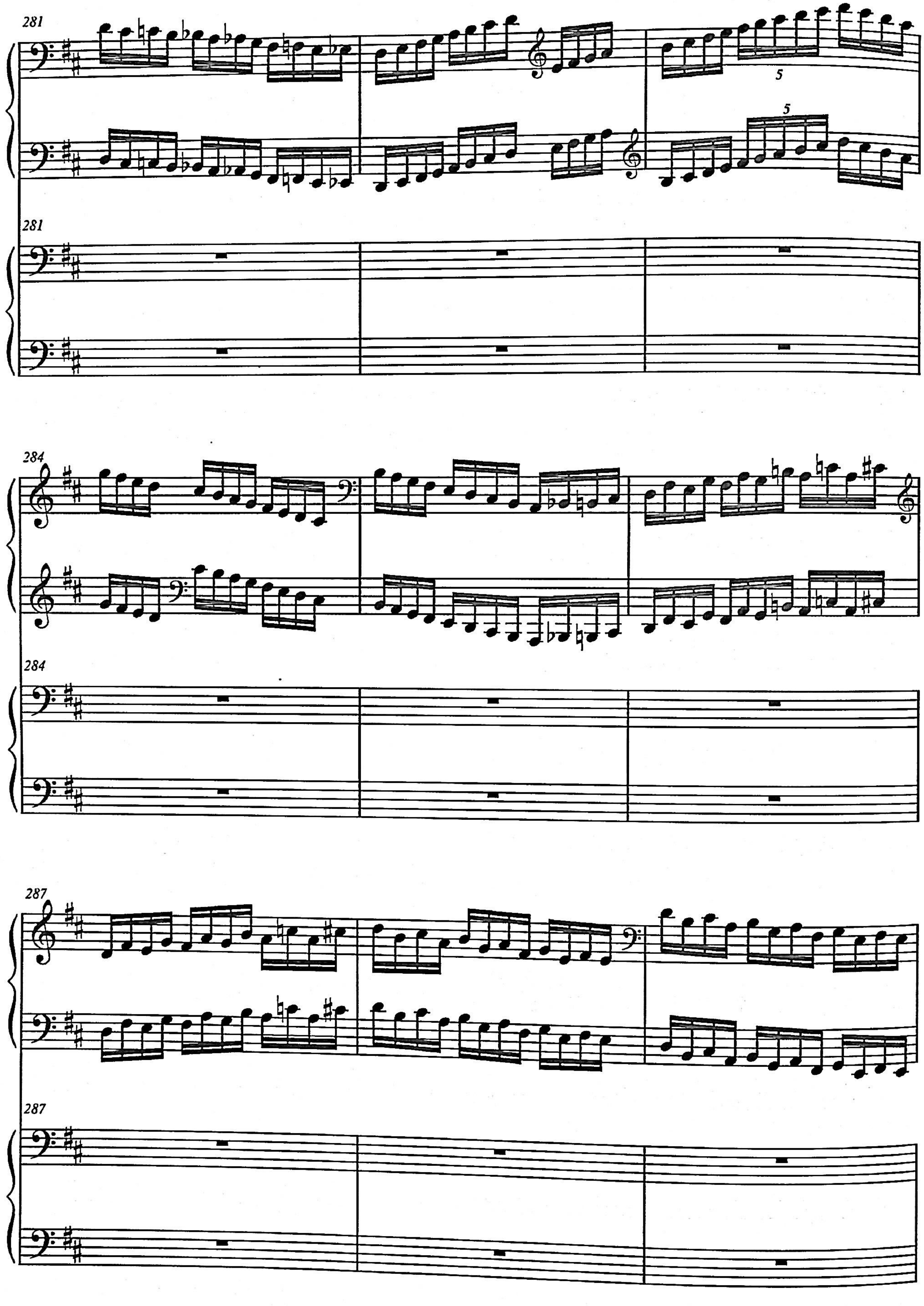
281
281
284
284
287
287
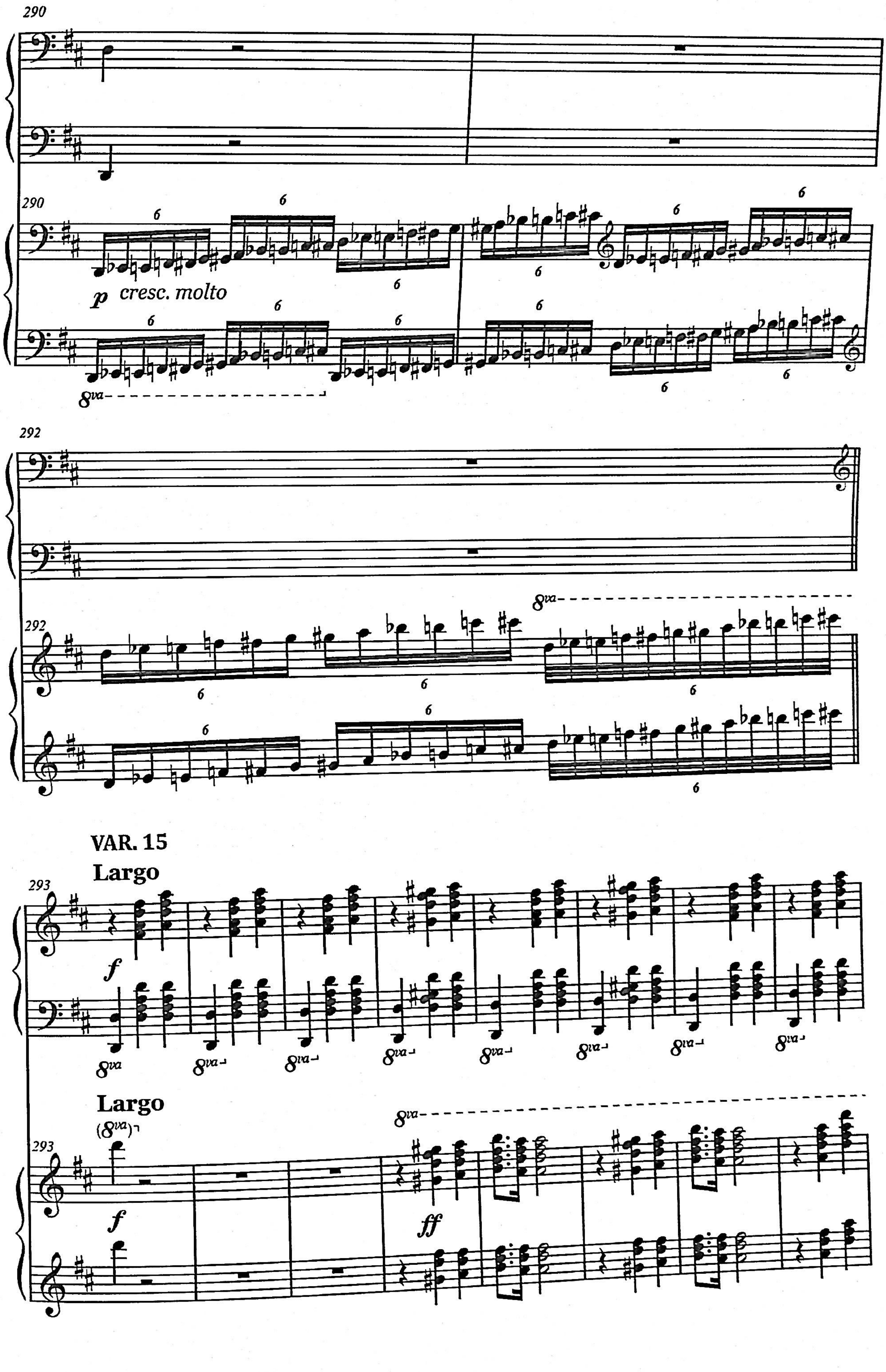
290
p cresc. molto
8va
292
8va
VAR. 15
Largo
293
f
Largo
(8va)
ff
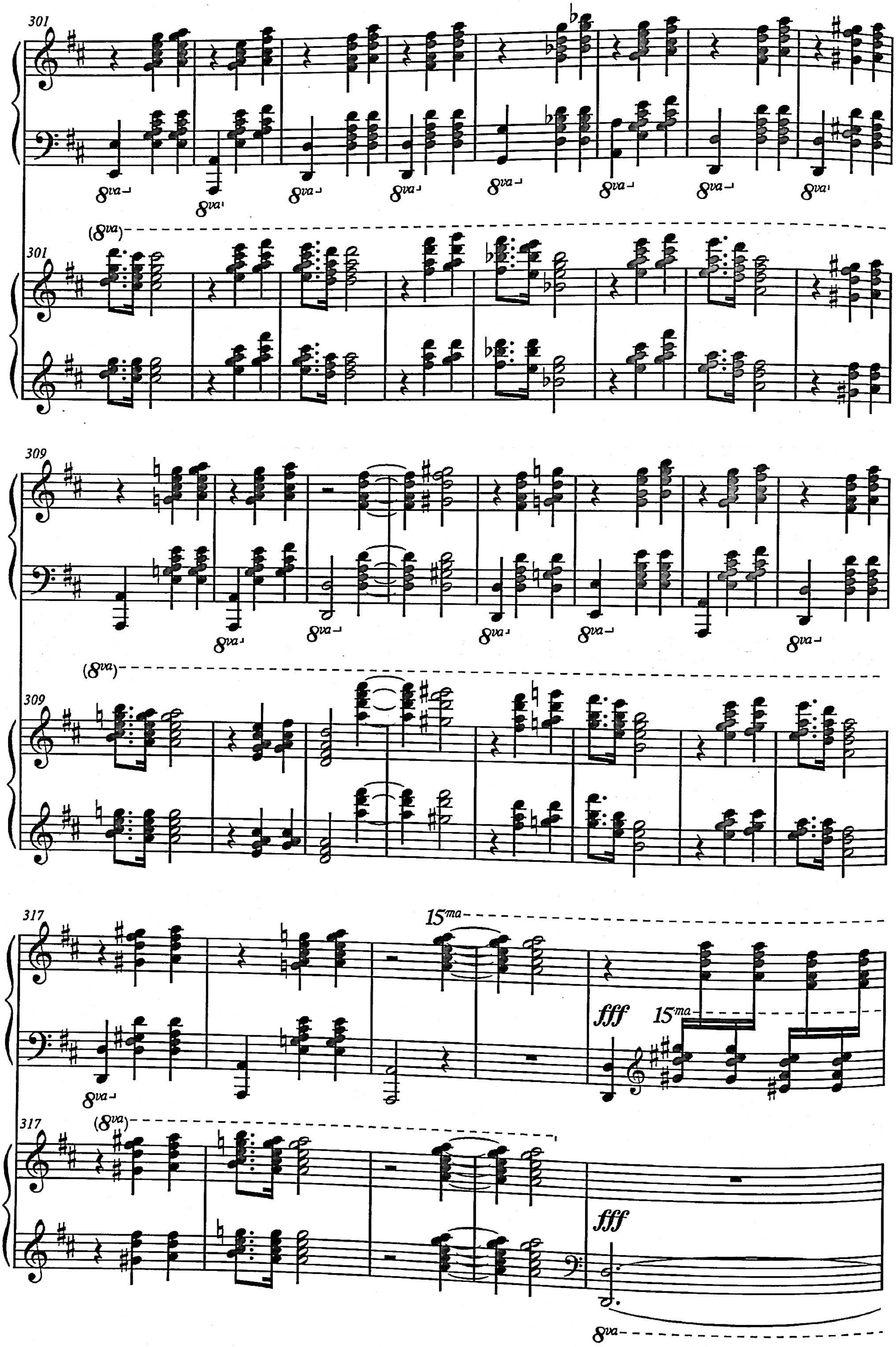
301
8va
(8va)
309
317
15ma
fff
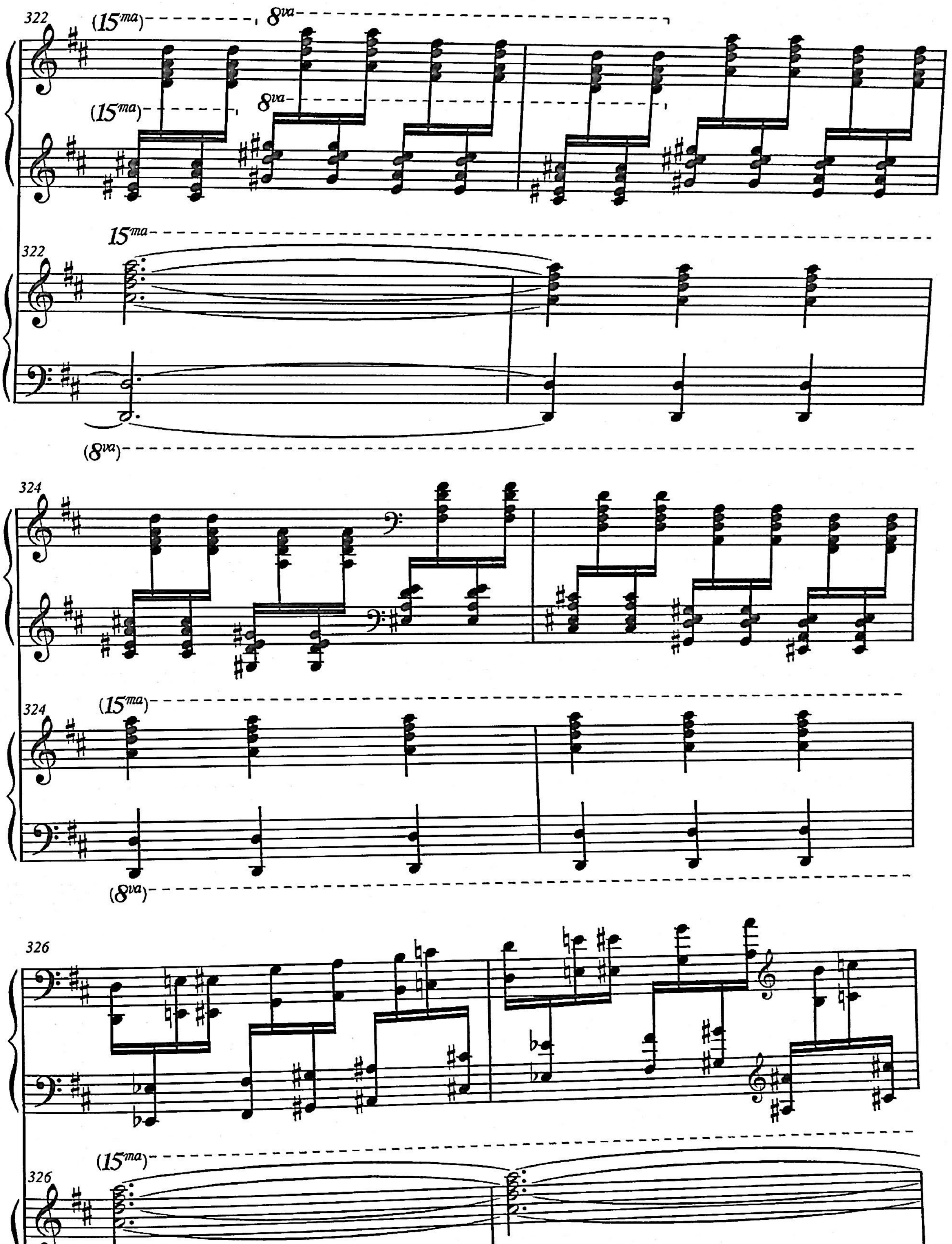
322
(15ma)
8va
(8va)
324
326
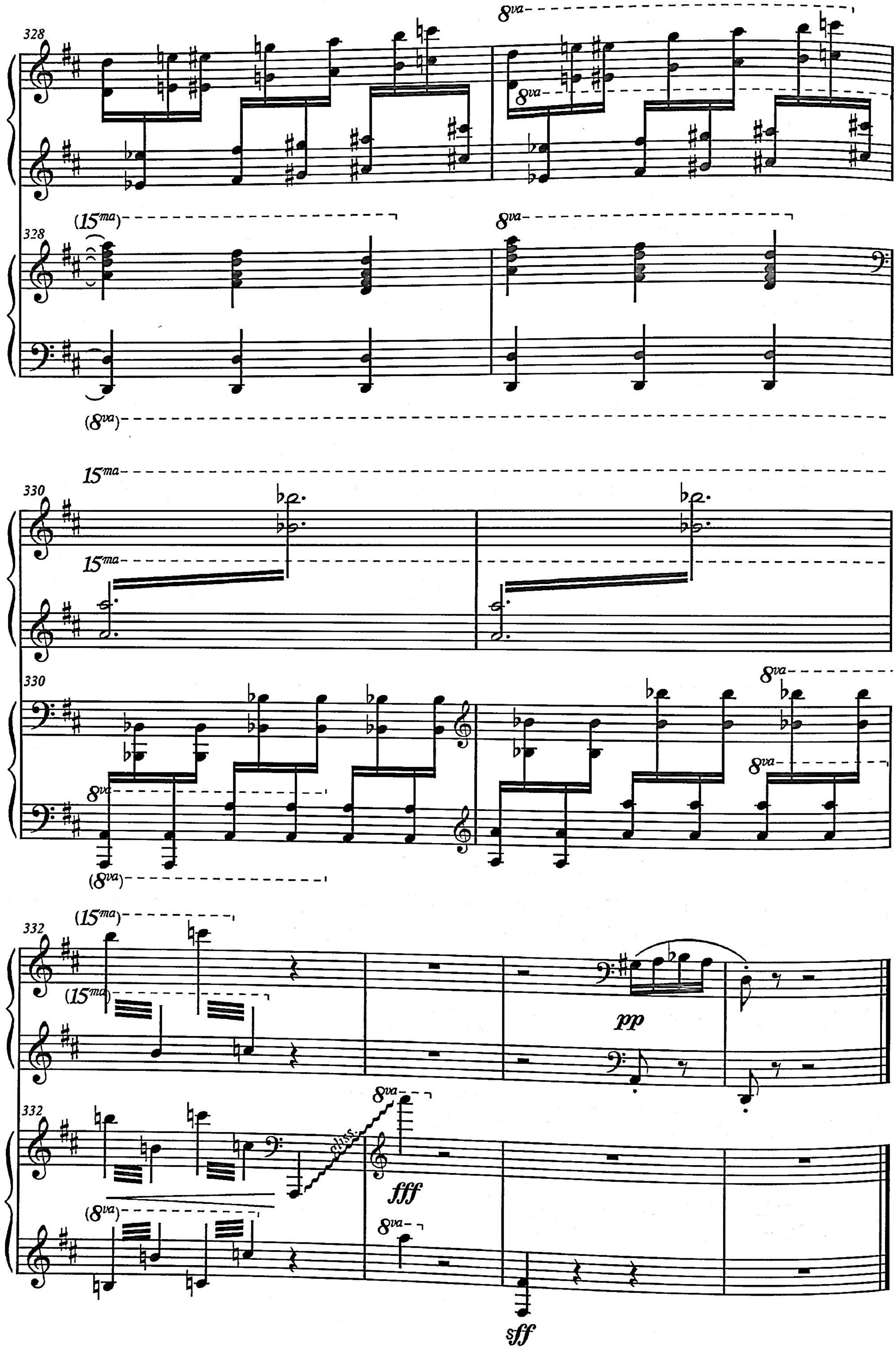
328
8va
(15ma)
330
15ma
8va
(8va)
332
chss.
fff
pp
sff

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. Սպենդիարյան	Օրորոցային	10
	Մենուետ	16
Գ. Հախինյան	«Սայաթ-Նովա» (կանտատ)	23
Ս. Ջոփլին	Maple Leaf Rag	62
	The Entertainer	69
Ռ. Ռոջերս - Վ. Գրոխովսկի	Դու ինձ գերեցիր	77
Սև աչքեր		84

СОДЕРЖАНИЕ

А. Спендиарян	Колыбельная	10
	Менуэт	16
Г. Ахинян	«Саят-Нова» (кантата)	23
С. Джоплин	Maple Leaf Rag	62
	The Entertainer	69
Р. Роджерс - В. Гроховский	Ты меня покорила	77
Очи черные		84

CONTENTS

A. Spendiaryan	Lullaby	10
	Minuet	16
G. Hakhinyan	«Sayat-Nova» (cantata)	23
S. Joplin	Maple Leaf Rag	62
	The Entertainer	69
R. Rodgers - V. Grokhovsky	You Won Me Over	77
Dark Eyes		84

Իրինա Մամիկոնովա
ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐԱՖՐԱԶՆԵՐ
երկու դաշնամուրի համար

Խմբագիր՝ *Արթուր Ավանեսով*

Կազմի ձևավորումը՝ *Արտակ Հարությունյանի*

«Կոմիտաս» հրատարակչություն
Գլխ. խմբագիր՝ *Ռուզաննա Եսայան*

Ирина Мамиконова
ПЕРЕЛОЖЕНИЯ И ПАРАФРАЗЫ
для двух фортепиано

Редактор *Артур Аванесов*

Дизайн обложки: *Артак Арутюнян*

Издательство “Комитас”
Гл. редактор *Рузанна Есаян*

Irina Mamikonova
ARRANGEMENTS AND PARAPHRASES
for Two Pianos

Editor *Artur Avanesov*

Designer: *Artak Harutunyan*

“Komitas” Publishing House
Editor-in-chief *Ruzanna Yesayan*

Տպաքանակ՝ 100 օրինակ։
Тираж – 100 экземпляров.
100 copies.

կոմիտաս
հրատարակչություն

9 790693 803941